

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lokalhistorisk Forening Brande

Uhre Ejerlaugs Historie gennem 250 år

Første Bog

Landsbyhistorie

UHRE EJERLAUGS HISTORIE
GENNEM 250 ÅR

Luffoto af Uhre ca. 1950

1999/2012

Uhre Ejerlaugs historie gennem 250 år

er samlet og bearbejdet af **Hans Nørregård**, Uhre.

Tilrettelæggelse og layout: **Torkild Kjær**, Brande.

Forsidebilledet er et luftfoto af Uhre by fra omkring 1950.

Første udgave september 1999.

Fotografier fra Lokalthistorisk Arkiv, Brande og Hans Nørregaard (H.N.)

Udgivelse: Lokalthistorisk Forening Brande.

2. udgave 2012 udgivet på **Brandehistorisk Forlag**

Tryk: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Tyskland.

ISBN: 978-87-92957-39-9

Indholdsfortegnelse

Forord	side 4
Historisk oversigt	side 5
Jordfordelingen i 1800	side 9
Udskiftningen i Uhre by	side 10
Uhre bys jorder efter udskiftningen	side 14
Uhre bys jorder 1825	side 15
Uhre bys jorder 1866	side 16
BILAG	side 17
Matr. nr. 1a – Uhre og udeejerne	side 20
Matr. nr. 2a – Skolelodden	side 21
Skolen i Kærby	side 40
Matr. nr. 3a - "Bundgård"	side 43
"Anesminde"	side 51
"Laulund"	side 54
"Vester Laulund"	side 55
"Øster Laulund"	side 55
Matr. nr. 4a Uhrevej 19	side 56
"Nørhedegård"	side 59
Matr. nr. 5a "Storgård"	side 63
4 søskende fra Storgård	side 66
"Lerbjerggård"	side 67
"Pedersminde"	side 69
"Juelsgård"	side 70
"Katrinelund"	side 71
"Moselund"	side 72
"Engkærblok"	side 73
Uhrevej 13	side 74
"Landbohjemmet"	side 74
"Højbjerggård"	side 76
"Lykkegård"	side 77
Juelsgårdvej 5	side 77
Matr. nr. 6a "Vestergård"	side 78
"Kærgård"	side 82
Uhre Teglværk	side 86
Matr. nr. 7a "Overgård"	side 87
"Kærballegård"	side 90
"Vesterkær"	side 92
Nørretoftvej 7	side 93
"Møllegården"	side 95
Sønderkærvej 12	side 96
Gamle Uhreboere på udflugt	side 98

Forord.

Dette hefte er tænkt som et supplement til de 2 hefter om gårdene i Uhre der udkom i 1992.

Efter en historisk indledning er der en beretning om udskiftningen og jordfordelingen i 1800 tallet. I omtalen af de enkelte gårde er den "gamle gård" i byen nævnt først, den med mtr. nr.a. Derefter de ejendomme der er udstykket fra vedkommende gård ligesom i de 2 første hefter. Mange af de udstykkede ejendomme har dog ved handel og mageskifter fået lodder fra flere forskellige matrikelnumre. For ikke at få for mange gentagelser har jeg ved hver ejendom henvist til sidetallet i de 2 første hefter.

Sidetallet kan være forrykket 1-2 sider i de forskellige udgaver.

Billederne i heftet rækker over en længere periode. – Det ældste er fra ca. 1860 – og de nyere fra 1999.

En tak til "Kastrup" og "Kruses" luftfoto for tilladelse til at bruge deres billeder. Fra Det kgl. Bibliotek har vi fået lov til at bruge billeder taget af Sylvester Jensen, Ålborg og Odense luftfoto. Der er dog en del luftfotos, vi ikke har sikre oplysninger om.

Jeg vil fortælle lidt om enkelte personer og familieforhold, som kan have interesse for eftertiden, men mange vil ikke blive omtalt på grund af manglende viden og oplysninger og en nødvendig begrænsning af stoffet.

Når man i historiebøger læser om betydelige kvinder og mænd er det som regel berømtheder indenfor politik, kunst, opfindere eller større industrifolk der omtales. Dette hefte er en historie om jævne folk og slægter i et lille begrænset område af Danmark. De har ikke haft deres gang på de "bonede gulve " men de har gennem et enormt slid været med til at opdrage og udvikle et fattigt hedesogn både fysisk og åndeligt og dermed gjort Danmark større.

Der var således i begyndelsen af 1800 tallet kun en snes gårde i Uhre ejerlaug, og heden gik helt ind til byen. I dag er heden forsvunden, og før sammen - og nedlægning af landbrugene begyndte for en del år siden, var der i Uhre ejerlaug ca. 100 selvstændige landbrug.

Forkortelser: B.S.H. - Brande sogns historie af T. Bundgård Lassen. Bd.1-2
U.G.H. - Uhre gårdhistorie. Hefte 1-2.

HISTORISK OVERSIGT.

Uhre er en meget gammel landsby, - hvor gammel. kan vi kun gætte på. - De mange gravhøje på egnen og fund fra sten - og bronzealder fortæller os dog, at der har boet mennesker her for 4-5000 år siden. I Traps Danmark kaldes Uhre i 1329 for Vræ, og på de første kort, jeg har set står der Ure. Navnet Branduhre dukker op engang midt i 1800 tallet. Det blev måske anvendt for at undgå en forveksling med Uhre ved Vejle. Jeg har ikke fundet navnet på geodætiske kort, og det er nu også ved at forsvinde i almindelig sprogbrug. De første skriftlige beretninger om Uhre jeg har set er indberetninger til Ribe stift fra præsterne i Brande (B.S.H.) Her omtales i 1638 Uhre som en stor by, beliggende en stor fjerdingvej fra kirken i Brande.

I 1649 skriver præsten Laurids N.Vinter at i "Uvrå" er der halvtiende gård og et gadehus. De fleste derudi bor er meget forarmede.

Tiden omkring midten af 1600-tallet var jo en meget hård og uheldig tid for Danmark og ikke mindst for Jylland. 3 gange med få års mellemrum blev Jylland besat og udplyndret af fjender.

I B.S.H. har Bundgård Lassen fortalt om forholdene i sognet på daværende tidspunkt, så her skal kun fortælles lidt om forholdene i Uhre. Præsten Peder Eskildsen Bramminge skriver i en indberetning at i Uhre tog svenskerne bymændenes gæs, plukkede og åd dem. Selvom gåsehold dengang var en god forretning, var det jo billigt sluppet i forhold til de rædsler præsten ellers beretter om fra sognet. Fra den tid findes der også en beretning, fortalt af Morten Frandsen. Han var født i Assing sogn i 1818 og vist gennem noget bekendtskab som hans forældre havde i Uhre, blev han fæstet som fælles hjorddreng af 4 af byens gårdmænd fra den 1 Maj 1827, altså kun 9 år gammel. Han blev 1. gang fæstet på nærrebyens bystævne af oldermanden til følgende løn: Hvid vadmel til en trøje, blå vadmel til et par bukser og et par træsko. De 3 bymænd betalte lønnen, hvorimod kost og logi beholdtes af oldermanden. Og oldermanden bestemte med bymændene følgende: "Hvis drengen skal have klø, så er det ikke værd at vi slår ham alle, det kan jeg ene besørge" sagde oldermanden. Hertil sagde en af bymændene: "Så får han fandeme ingen". Morten må have klaret jobbet godt, da han var byhyrde i 7 år.

Efter at have tjent forskellige steder i sognet, gik han i murerlære. Læretiden var 2 somre uden fortjeneste, til gengæld tjente han godt de 2 næste somre 1 rdl. om ugen. Efter to et halvt års soldatertjeneste købte han i 1844 mtr.nr. 8a i Brandlund (nu Brandtex-gården) og begyndte her som selvstændig murer. Den første nybygning han opførte var et fæhus på Damgård i Uhre. Her fornyede han bekendtskabet med en ældre aftægtskone, Sidsel Dam Jensdatter, født 1810 (se U.G.H. s.109)

Hun var en god fortæller ligesom Morten Frandsen og kunne også læse og skrive og havde et godt kendskab til danmarkshistorie. Hun havde en aften fortalt den videbegærlige Morten om hvad ældre folk havde fortalt hende om begivenheder fra svenskekrigenes tid. Morten havde da spurgt hende om der skulle findes noget skriftligt fra den tid. Hun havde så henvist ham til nabogården, da de der boede der både kunne læse og skrive. Morten fandt der en gammel bibel, hvor der var optegnet følgende.:

"Ved bystævnet i Ure sønderby anno 1658 drøftedes og berettedes om et sendebud fra Sdr.Omme, at landets fjender af svenskere var under opbrud at være mod nord og dragen mod Brande. Oldermænd Niels Pedersen beretter at sadle øg og rider ved vestre vadested mod Skærlund gårde for hannem fjendens adfærd at udspejle (nogle ulæselige linier) at Niels Pedersen inden daggry med øvrige oldermænd Søfren Nielsen besluttede og stadfæstede hustruer og børn af gårde drage udi vest og syd med høveder og ungnød for dennem beskytte og bevare." (En mere udførlig omtale om Morten Frandsen er givet i Brandlundheftet side 80-81, fortalt af Lars Søndertoft)

Det var altså en planlagt evakuering af Ure for ca.340 år siden, som her er omtalt, og når man læser præstens indberetninger om mord, voldtægt og tyverier forstår man godt situationens alvor. - Selvom Brande sogn på den tid blev betegnet, som et fattigt og udpint hedesogn, er det dog store værdier besættelsestropperne har plyndret befolkningen for såsom heste, kreaturer, korn, klæder, støvler og penge. Mange måtte rømme fra hus og hjem og i en indberetning skrives der at 19 mænd er døde og sognet stod tomt i 14 uger (B.S.H.)

I 1660 kom der matrikler, (registre) hvor de hidtidige landgilder blev omregnet til hartkorn.1 td. hartkorn = 1 td.byg eller rug og efter dette skulle skatterne beregnes. Efter matriklen. i 1664 var der 10 gårde og huse i Ure, og heraf beskrives de 3 som ganske øde og 3 som halvøde. 5 af gårdene ejes da af Jacob Ulfeldt på Nr.Karstoft, 3 af Lene Rud på Vedbygård og 1 af kgl. Majestæt og 1 af Kolding hospital. Alle er fæstet ud.

Efter matriklen i 1688 er antallet af gårde i Ure steget til 18 og så er 6 huse under 1 td. hartkorn. Det dyrkede areal til disse ejendomme er på daværende tidspunkt angivet til 218,9 td. land.- Det kunne se ud som om forholdene var blevet lidt bedre, men efter skattemønstret i Marts 1687 af præsten Otto Sørensen, berettes stadig om nød og elendighed. Skatterne var en tyngende byrde. Foruden den faste skat på hartkornet blev der efter svenskekrigene indført flere ekstra skatter, bl. a. ildsted - og kvægskat og en kopskat (hoved). Den sidste var kun børn under 10 år fritaget for. - Brande sogn var på den tid under Koldinghus amt. (se bidragsregnskaberne fra 1698).

Selvom der var langt fra hedesognet Brande til Kolding, viser en beskrivelse fra den tid, at amtmanden, Hans de Hofmann vidste god besked med forholdene her i sognet. Han skriver i 1782: "For 4 år siden kom fra Nr. Horne herred flyvesandet ind i dette sogn, hvorved Ure bys ejendomme kunne have undergået, hvorover rentekammeret ved en kommando, lod hederne dæmpe med sandhavre og lyngtørv, under den provst Clausens opsig"

I B.S.H. benævnes han som pastor og sandflugtskommisær".

Hans de Hofmann, der var uddannet agronom havde således god forstand på landbrug. Han anbefalede allerede dengang bønderne at bruge mergel til jordene, og opfordrede dem også til at anlægge teglovne og lave mursten til eget byggeri. Opfordringen ser ud til at være fulgt, da der allerede i 1830-erne var oprettet 10 teglbrænderier i sognet. Egnen her var jo dengang meget fattig på skove, så tømmeret til byggeri måtte hentes langvejsfra. Dette er vel også årsagen til at bindingsværkshusene her forsvinder på et ret tidligt tidspunkt.

I Koldinghus amts beskrivelse af Brande sogn i 1885, står der om Uhre, at det er den største by i sognet, og at alle lever i fællesskabet. Af de 17 gårde som her er nævnt, er de 10 allerede i selveje. Af fæstegårdene hører de 5 under Hastrupgård og 2 ejes af madam Brandt på Brandholm. (Se mtr. nr. 10a og 11a i U.G.H.)

Den 20. Juni 1788 blev stavnsbåndet jo ophævet og loven er nok bekendtgjort i Brande kirke kort efter. Man skulle tro at ophævelsen af stavnsbåndet havde vakt jubel blandt bønderne men flere historikere skriver, at bønderne ikke gik ret stærk op i det, de fleste troede ikke, at det ville bedre deres forhold. Stavnsbåndet var vist ikke særligt besværlig at leve med her i sognet. Jeg har ikke læst eller hørt om større overgreb fra herremænd eller ridefogeder, og der findes heller ikke mange skriftlige beretninger her fra egnen fra den tid, og nok ingen der er skrevet af bønder. Men i skøde og panteprotokoller kan vi se, at der har været en livlig handel med sognets gårde mellem herremændene. De store afstande, har gjort det vanskeligt, at udnytte bøndernes arbejdskraft til hoveri, og udbyttet af gårdene har også været små.

Samtidig med stavnsbåndets ophævelse kom der også love om udskiftning og jordfordeling og udflytning af gårdene. Disse love skabte et vældigt røre blandt bønderne. - Fra en tilværelse i et tæt landsbyfællesskab, der gav tryghed på mange måder, skulle gårde og mennesker nu flyttes ud i det åbne landskab. - Hvor det før var landsbyfolkene der i fællesskab traf bestemmelser om såning og høst m.m. var det nu den enkelte, der selv måtte træffe afgørelse om disse ting i sin egen bedrift og dermed fik et større ansvar, men også mulighed for et større udbytte.

Her i sognet begyndte udskiftningen i 1790. I Uhre var opmålingen og afsætning af skel afsluttet omkring. 1799. Det var landvæsenskommissionen med amtmand stiftbefalingsmand Hellfreid som formand, landvæsenskommisærerne Kruse til Hvolgård og Arendt Steenstrup til Giødinggård, der stod for udskiftningsforretningen efter opmåling af stiftslandinspektør Bil.

JORDFORDELINGEN I 1800.

Efterfølgende sider beretter om udskiftningen og jordfordelingen, og en oversættelse af Hans Andersen.

Udskiftningen af Uhre bys jorder blev, som de fleste andre steder, foretaget efter det princip, at enhver bymand skulle have en part i indmark og udmark, i eng og tørveskær alt i forhold til sit hartkorn. Det medførte jo, at gårdene fik deres jord liggende 6 - 7 forskellige steder. Det var jo ud fra et rationelt synspunkt ikke en god fordeling, men vel nok den eneste og også den retfærdigste, der var mulig på daværende tidspunkt. - Der skete dog ikke en større udflytning af gårdene i Uhre efter at loven om udskiftning var kommet. Nørregård blev flyttet ca. 300 m. mod nord kort efter opmålingen, antagelig mellem 1800 og 1810, og 11a - nuværende Nedergård, der lå tæt ved 10a ved Nørregårdsvej blev flyttet o. 1865, men ellers blev gårdene liggende som de havde gjort i flere 100 år.

Da planstyrelsen i 1993 udarbejdede Brande sogns kommuneatlas, skriver de følgende. om Uhre: "Byens mange gårde, deres placering, matrikelstrukturen og byens to nord-sydgående veje, danner en bystruktur, som har præget byen i århundreder. Uhre bestod i 1600-tallet af 18 gårde og 6 huse, en anseelig by på denne egn efter datidens målestok og ingen andre byer i sognet kunne måle sig med Uhre hvad størrelse angik. Matrikelstrukturen fra udskiftningen med de øst-vestgående jordlodder præger stadig egnen og bebyggelsen".

Oversigt over indbyggertallet i Uhre ejerlaug ved de forskellige folketællinger:

Ved tællingen i 1801 var der 17 gårde og huse med		84 personer.
1834	21	113
1845	21	145
1855	25	178
1860	39	190
1880	47	216
1890	69	327
1901	79	393

Før sammen - og nedlægning af landbrug tog fart i 1980-erne og 90-erne, var der i Uhre ejerlaug omkring 100 selvstændige landbrug.

Udskiftningen af Uhre by.

År 1800 den 26 Marts var Vejle amts landvæsenskommission, bestående af amtmanden over bemeldte amt , stiftsbefalingsmand Hellfreid, kammerråd og landvæsenskommisær Kruse til Hvolgård, og landvæsenskommissær Arendt Steensstrup til Giødinggård, samlet på amtshuset i Vejle, for at fremme delingsplanens læggelse til fællesskabets ophævelse i ager, eng og hede for Uhre af Brande sogn. Ligeledes var mødt den til delingen antagne landinspector, stiftlandinspector Bil, som fremlagde det over bemelte byes jorder af landmålings studioocus Hans Bil optegnede kort under landinspectorens bestyrelse og ansvar for sammes rigtighed. Af sognefoged Peder Pedersen blev fremlagt den af amtet under 17.de forhen udstedte åsteds berømmelse, med derpå tegnet lovlig forkyndelse af 24.de f.m. under 2.de bymænds, nemlig Jens Andersen og Henrich Niensens underskrift, dette document blev påtegnet og taget til protocollen, 2.de skrivelser fra Morten Simonsen og Jens Tøgersen, begge lodsejere af Uhre bye, som undskyldte deres udeblivelse med sygdoms forfald, og vedkendte sig tilfreds med delings bestemmelser, som i commissionen ville blive forsøgt.

Disse skrivelser lyder under nr. 2 og 3 således: (Ikke indført i protokollen)
Derefter blev forretningens videre fremme overdraget til den ledende landinspector.

1. Efter hr. stifts-befalingsmand von Heltfreids recolition af 6.te September 1799 grundet på den kongelige. forordning af 23.de April 1781, samt placaten af 7.de October 1784, blev til skolen i byen bestemt græsningsjorder til een koes græsning efter det forhold, som taxationsmændene havde bestemt, der var tou tønder land af 1.ste klasses hede.

Den græsningsjord til skoleholderen bliver ydermere at bestemme hvor kan udbygges når lodsejernes hedelodder bliver at omhandle hvor kan falde

2. Dernæst blev agermarken foretaget og befandtes dens beskaffenhed og dens leie for byen således, at det vilde være umuligt for alle lodsejere at få lodden fra deres gårde af, det blev derfor anset for det bedste, at fra no. 1. toftes sydøst hjørne lige til no. 16. toftes nordøst hjørne blev en linie draget, hvorefter tillige en vej skulle anlægges, (Nørregårdsvej) det som nu ligger vesten for denne linie og vej indtil byen, deles som fortougs lodder fra et hvert sted i særdeleshed, og således som på kortet ere afsat med blyantslinier. Lodsejernes no. og navn ere følgende: No 1. Christen Nielsen Nørgård tilligemed no. 2 Christen Pedersen som ere under samme gård.

No. 3 Peder Hansen, No. 4 Jens Christensen Bundgård. No. 5 Niels Hansen, Organist. No. 6 Peder Pedersen, sognefoged. No. 7 Jens Pedersen, sandfoged.

No. 8 Morten Simonsen. No. 9 Niels Nielsen Truelsen. No.10. Las Dinesen. No. 11. Dines Larsen. No. 12. Hans Dinesen. No.13 Jens Tygesen. No. 14 Henrich Nielsen. Nr. 15. Niels Hansen. No. 16 Christen Nielsen. No. 17. Anders Pedersen. No. 18. Christen Møller. No. 19. Christen Nielsen. No. 20. Peder Søndergård.

(Det er desværre ikke gårdenes matr. nr. se kortet side hvor de er koordineret.)

3. I henseende til agermarkens specielle deling, blev således antaget af lodsejerne: At de yderste kanter af ager marken som med blyantslinier vare afskårne på kortet, blev udlagt til ind-lodder, og således at de større lodseiere skulde efter deres leie, tage lod i samme. No. 1 tilligemed No. 2 som hører een gård til, bliver udlagt med hele deres lod på eet sted norden for gården, som på kortet vare bemærket. No. 20 som falder på den sønderste del af marken og får ligeledes sin lod på eet sted. Imellem disse tvende, samt hovedskellet og byen - ved byen item. Hovedskiellet for udlodderne falder allerførst og nordest no. 3 med sin hedelod.

dernæst falder no. 4 og falder den første udlod ved no 1 og 2.s lod. Så falder no 5 og dens udlod ved næstforrige. Dernæst falder no. 8, hvilken ikke ligger for nogens fortougslod ud til hovedskiæl og vejen, men må følge vejen som går gennem byen og får fra bemeldte hovedskiæl og vei af, sin hele lod. Så falder no. 6 med sin hiemlod og udlod, dernæst no.7. ligeså, derefter no. 9, hvilken til fortougslod beholder sin tofte, men får vei op til hovedskiæl og veien, og tager der sin lod næst ved no.7 samt på lige måde får sin udlod. Dernæst falder no.10, med begge sine lodder. Så falder no. 11, som får sin lod af hiemmarkslodderne på et sted og uden udlod. Dernæst falde no. 12. som får 2.de lodder en hiemmarks og en udlod. Ligeledes no. 13. som tager næstved. Fremdeles falder no. 14. 15. Og 18. som hver ikkun får een lod og beholder deres tofte, som de hidtil har haft dem. Dernæst tager no. 16 og 17, som hver for sig får 2.de lodder, een i hiemmarken og een i udmarken, og beholder disse 2.de også deres tofte, som de forhen har havt. Endelig falder no.19, som tager ind til hovedskiællet op til no. 20. Hvorved byens ager - marks deling er bestemt

4. Vesten byen, hvor byens gade er beliggende og for den nordre del af byen ligger den betydeligste og bedste del af gaden. De beboere, som ligger i den søndre ende af byen er således beliggende, at de ikke kunde få nogen lod på den nordre gade og derfor måe disse tage vederlag i engene for deres anpart af gaden. Fra skolen sættes een hovedskiæl og vej til nord, efter dette hovedskiæl indlægges til hver beboer som ligger for gaden, hvad der falder for hans leie og fortouger. Rundt omkring byen på den vestre side, sættes et hovedskiæl og vei. Imellem dette hovedskiæl og sidstnævnte skiæl fra skolen af afsættes lodder på det herved afskårne gadejord, således :

Fra norden falder allersidst no. 1, dernæst no. 4 dernæst no. 5 dernæst no. 9. no. 10 no. 6. hvilken falder igennem de vestre tofte, no. 5 og no. 7, dernæst no 7 som ligeledes falder igennem er vestre toft og til sidst no. 8. indtil veien, som op til byen. Synden for falder enhver ud for sit fortoug indtil det bestemte hovedskiæl, no. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. og 20 beholder deres tofte som tilforn.

5. Omkring Bækengene sættes eet hovedskiæl, som på kortet er bemærket. Den hede og mose som falder inden dette skiæl og engene, indlægges til de eng lodder som falder derfor. Omkring ved Kide-engene sættes ligeledes et hovedskiæl på alle sider af samme og tager englodderne med sig den hede og mose, som ligger der imellem. I henseende til bækengenes deling, blev af lodsejerne således vedtaget: At no. 20 får den østerste og første lod, næst efter Ud-ejer no. 2 Niels Langkiær, hvilken der får alt det han tilkommer på et sted, og allerøsterst dernæst falder vesten for no. 20. no.19. no. 18 og således fort falder indtil no. 1 som falder allervestest. For at dele Kide-engene vil det være fornøden at sætte eet hovedskiæl langs igennem disse enge, og således at der falder lodder på hver side af dette hovedskiæl. Ud-eiere blev således aftalt at skulle udlægges:

Jens Bierres udlægges med hans lod på Barkhammer eng ved hovedskiæl, de øvrige Ud-eiere udlægges vesterst i engene på Ronnum made og Gammel Åe huifter, hvilke tager i følgende orden: Fra synder af , først præstegården no. 1. dernæst Peder Pedersen i Brandlund , dernæst Peder Iversen i Lundfod , dernæst Peder Jensen ibid og Christen Iversen ibid. Kide-engene tages således:

I den nordre afdeling tager først no.1. dernæst no. 2 og således indtil Ud-eiernes eng, og begyndte således i den søndre afdeling den næstfølgende fra øster af, og bliver no. 20 den sidste og vesterste. Ud-eierne får wei til deres enge med den gamle wei langs Kide-engen fra byen til markskiællet for så vidt samme ikke ved de nye anliggende hedelodder anderledes bliver ansat. Ud-eieren Jens Bierre tillades wei til sin Barkhammer eng over heden med den gamle wei og fort som falder

samme sted.

6. Hede og mose deles således: Enhver som falder med sine agerlodder til heden, får den hede der ligger ude for samme til markskel efter agerloddens skiæl. -

Fra hovedskiaellet som sættes for kiær-engene, dets sydøstre hiørne, trækkes en linie til hovedskiaellet for bæk-engene. Det som ligger østen for dette skiæl, inddeles for sig selv til enhver efter sit leie. Dog mærkes herved at skolen får til hedegræsningslod nærmest ved weien som går fra byen og stikker lige ned til vestre til hovedskiaellet for kiær-engene. Norden for byen tager no 1. indtil den wei som går vesten om gaden og stikke lige til nord hvilken wei bliver til forte og drivt for den nordre bye til deres hede og marklodder. det øvrige han mangler får han efter nærmere bestemmelse.

Det tilbageblevne af heden såvel på den nordre som den søndre side af kiær-engene, deles på følgende måde, Og således at no.1 tager allerførst og nordest. Dernæst til sønder no. 2 og 3. så videre efter touren indtil hovedskiaellet ved kiær-engene. Dernæst falder på søndre side af kiær-engene, enhver efter sin leie og touren i nummerne således, at no. 20 bliver den sidste til hovedskiaellet for bæk-engene.

7. Efterfølgende weie ansees for nødvendige og fastsættes, nemlig: Den såkaldte Kartofte wei som går over Meridskiær wad. Kirkeveien til Brande. Weien til Bierg, som af en nye bestemt wei og forte. Weien til Tarpe anlægges med hovedskiaellet mellem hiem- mark og udlodderne, og siden forlægges mellem 2.de lodder hvor beqvemest berages

8. Angående tiden for fællesskabets endelige ophævelse i henseende til lodseiernes i fællig besæede jorde, blev aftalt: At den jord som sidst efter høst blev giødet til Rug, deraf høster denne Rug-kiærven, men ikke videre eller flere kiærve.

Forårs-kiærven derimod dyrkes og såes på sædvanlig måde og enhver lodsejer bruger sin hidtil havende jord både til sæd og til græsning, som vedvarer indtil alt kornet er indhøstet i denne forestående sommer; men da ophører først fællesskabet, dog så ledes, at enhver lodsejer som har giødet jord til Byg i dette forår, der falder i andres lodder, skal af denne giødede Byg-jord endnu nyde een kiærve eller halm, men ej heller flere, hvormed når denne også er indhøstet fællesskabet aldeles ophører, og er det forståeligt, at den som således beholder sæd i en anden mands lod, vederlægger denne mand samme i græsningsjord.

Fællesskabet i enge, hede og mose ophører derimod strax når skiæl-pælene ere slagne. Omendskønt den fremlagde og til protocollen tagne indkaldelse med den derpå gjorte lovlige forkyndelse viser, at samtlige ved denne forretning interesserede personer og ligeledes de udenbyes som eie lod eller del i engene, nemlig præsten til Brande hr. Møller, Niels Langkiær, ibid. Peder Pedersen i Brandlund, Peder Iversen i Lundfold, Peder Jens og Christen Iversen ibid. samt Jens Bierg, havt været indvarslede, da vare dog af disse allene mødte Jens Bierg og Peder Iversen.

Af de øvrige havde især hr. Møller ved Jens Pedersen ladet commissionen tilskrive: At han overlod til den hvad den fandt rættest i henseende til ham at fastsætte.

Det samme bør også antages for de øvrige som frivillige er udeblevne, skønt de havde været indkaldede til at passe deres tarv.

Endnu blev vedtaget, at de nye anlæggende weie og forter over agermarken hvoraf der falder betydelig færdsel, at afsætte 14 alen bred. Weien vesten byen i heden, hvoraf der falder drift og forte med løse kreaturer, bør derimod anlægges af 24 alens bredde.

Videre var ikke ved denne delingsplan at erindre, men som bliver således vedtaget underskrevet og bekræftet. År og dag som ovenfor.

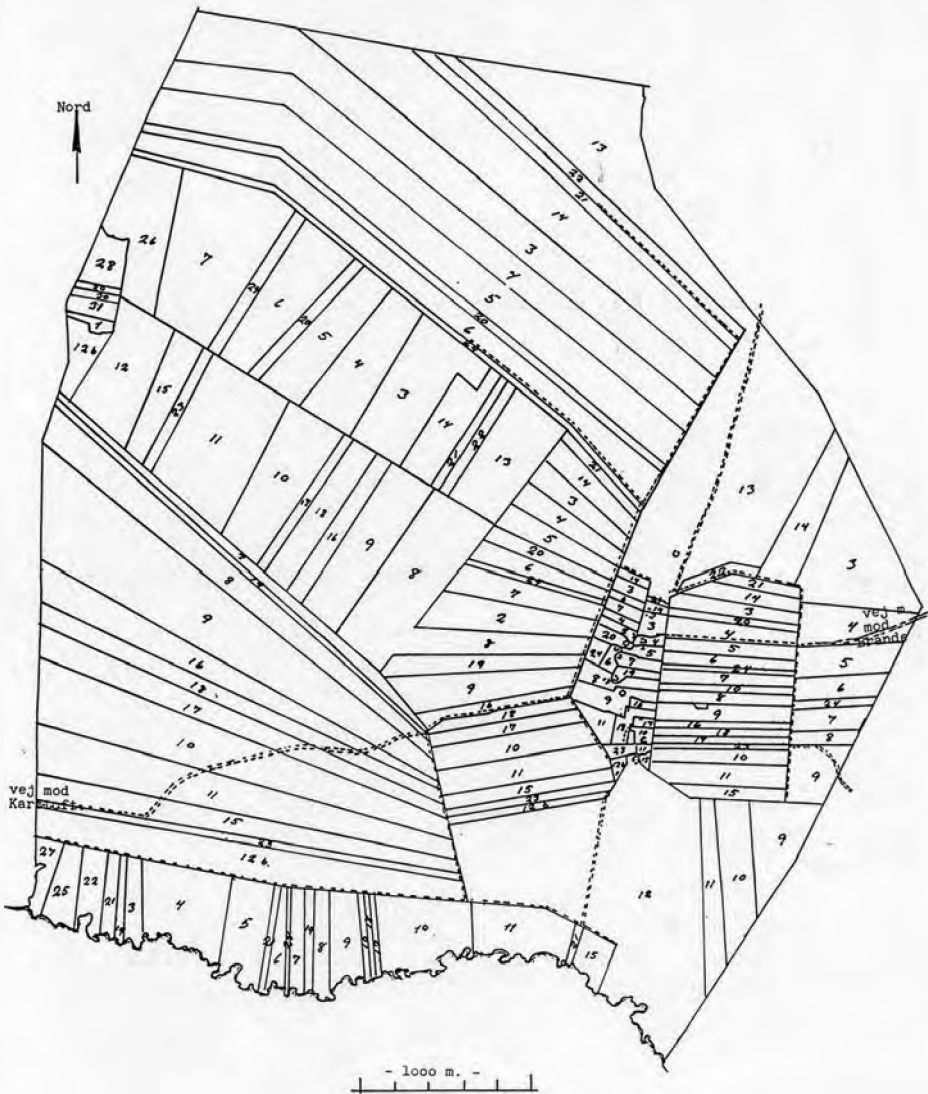
P. S. Dette commissionsmødes bekostninger udredes med een dags diæter til stiftamtmand Hellfreid. 2 rdl.
Kammerråd Kruse for 2 dages diæter, reisen medberegnes 4 -
og Arent Steenstrup ligeledes for 2 dage 4 -
Som bliver ialt. 10 rdl. Der af lodseierne strax blev betalt.

Hellfreid. Kruse. A. Steenstrup. Bil.
Christen Nielsen. Christen C. P. S. Pedersen. med påholdende pen.
Peder P. H. S. Hansen med ført pen. Jens I. C. S. B. Christensen, Bundgård
Niels Nielsen Peder Pedersen. Jens Pedersen.
For Morten Simonsen underskriver dennes søn efter fuldmagt - Simon Mortensen.
Niels Nielssøn. L .Dinesen. Dynes D.L.S. Larsen.
Hans Dynesens søn. Henrich H. N. S. Nielsen. Niels Hansen.
På Christen Nielsens vegne, som fæster af no.16, og ejer af no.19,underskriver
dennes søn efter fuldmagt. Niels Christensen.
Anders A. P. S. Pedersen. Fæster af no.17. Peder Jensen. Søndergård.
For Christen Møller efter fuldmagt underskriver Peder P.H.S. Hansen.
For Ud-eierne underskriver, nemlig de 2.de mødte Jens J. A. S. B. Andersen Bierge.
Peder P. J. S. Jensen, af Lunffoed på egne og Christen Iversens vegne".

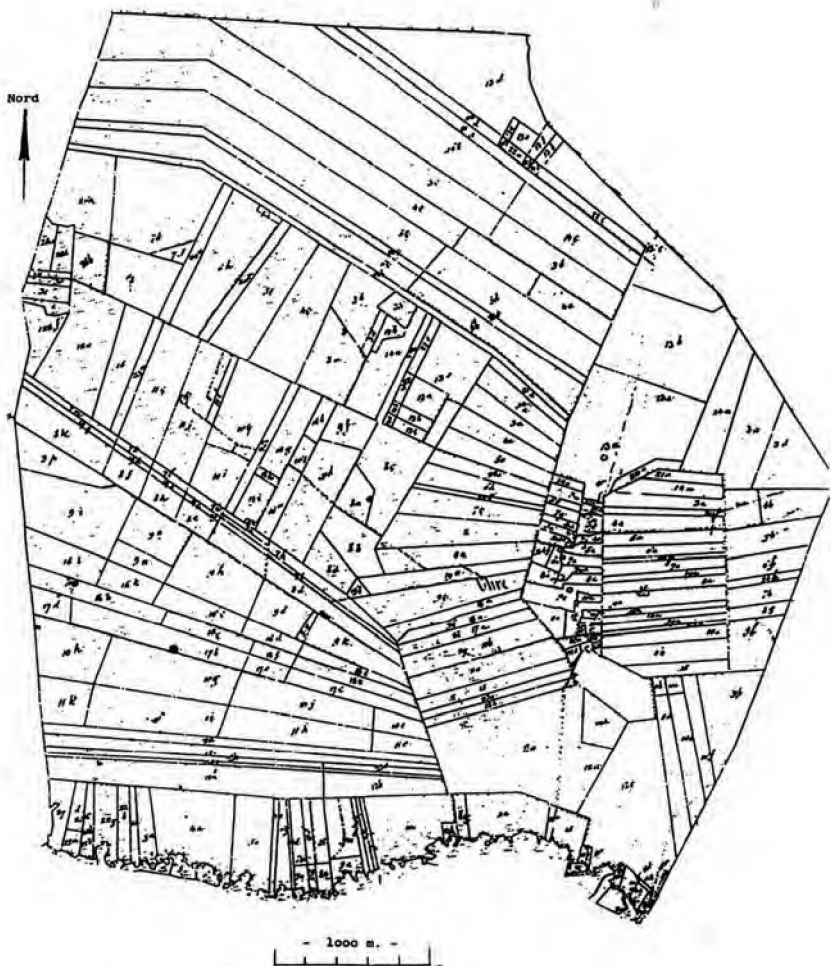
Kilde: Landvæsensprotokollen for Vejle amt. B.7.1285 Landsarkivet i Viborg.
Oversat af Hans Andersen.

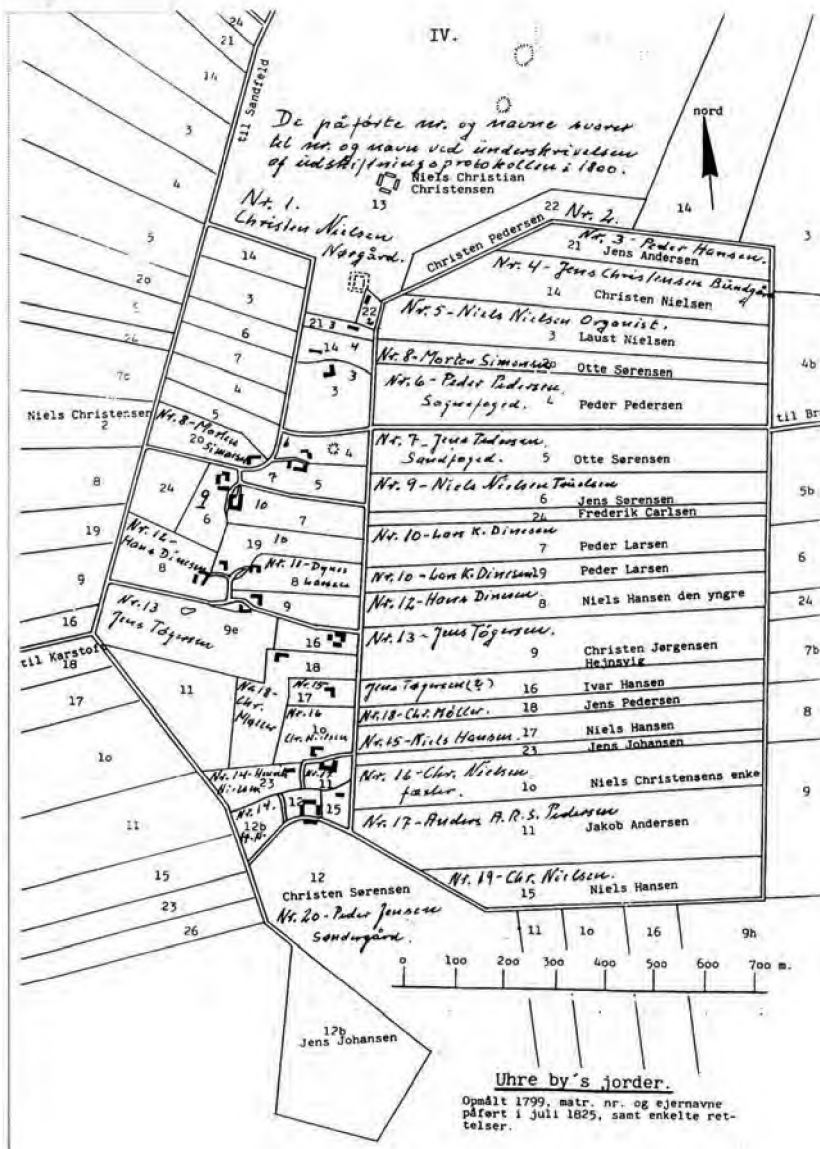

Uhre by's jorder efter udskiftningen.

Uhre by's jorder 1866

Dette kort viser udstyknngen af Uhre bys jorder fra udskiftningen i 1800 til 1866.

Bilag.

Koldinghus amts kontributionsregnskaber (bidragsregnskab) 1698

Uddrag af krigsforbøger, kongelige majestæts ryttergods i Koldinghus amt, Uhre by:

Hartkorn.

Jens Jensen	3-3-3-1-	
Peder Sørensen		1-3-2-2-
Christen Langkjær 1/4 part øde		0-6-2-1-½ -
Laurs Olufsen 1/4		7-7-3-1/3-
Olluf Jakobsen 1/4		2-7-1-2-
Jens Nielsen 1/4		1-3-2-2
Anders Knudsen 1/4		1-3-2-2-
Peder Christensen eller Laurs Ollufsen 1 ødegård	3-2-2-2-	

Uddrag af Koldinghus amts beskrivelse med alle indsendte dokumenter ifølge rentekammerets skrivelse af 12 Februar 1785. forfattet og indsendt af Hans de Hofman vedr. Uhre by:

Hartkorn.

Christen Christensen, selvejer		0-4-0-0
Anders Pedersen	2-7-3-½	
Christen Nielsen	2-5-1-3/4	
Begge tilhører Madam Brandt på Brandholm.		
Hans Jensen, selvejer		0-7-2-1
Hendrick Pedersen, dito		5-4-1-1
Dynes Larsen, dito		3-2-1-2 ½
Peter Nielsen, dito	2-1-1-0	
Jens Troelsen, dito		2-5-1-0 Denne største
Peter Petersen, dito		2-5-1-½ by i sognet
Jens Petersen, dito		2-5-1-½ lever alle i
Niels Nielsen, dito	2-3-3-0	fællesskabet.
Peter Christensen, dito	0-6-3-2	
Jens Søndergård,	2-5-0-0	

Jakob Andersen,		0-4-0-0
Christen Bundgårds enke		1-6-0-0
Christen Nørgård,	1-6-0-0	
Jens Nørgård,		1-6-0-0

De sidste 5 tilhører Hastrup.

Fra matriklen 1866 over Uhre by:

Mtr.nr.	Ejeren / Brugeren	Hartkorn
1 -	Præsteembedet sognepræst Lund u.nr.1 Brande by	0-0-2-1 1/4
2 -	Skolelærer Lund. S. Jørgensen. Skolejord	0-1-3-3/4
3 -	L. Nielsen. Ejeren	2-2-3-2
4 -	P. Pedersen - . -	2-3-1-1,1/4
5 -	J. Ottesen - . -	3-0-1-2,1/4
6 -	J. Sørensen - . -	2-4-1-1
7 -	P. Larsen - . -	2-4-3-1
8 -	N. Hansen - . -	2-4-1-1,1/4
9 -	C. Jørgensen - . -	3-3-3-2,1/4
10 -	Sognets fattigvæsen, P. Nielsen	2-5-0-1
11 -	ditto Fæster J. Andersen	2-6-1-1,1/4
12a-	C. Sørensen Ejeren	2-5-1-1,3/4
12b-	S. Jensen --,--	0-4-3-3/4
13 -	N. Christensen --,--	2-5-0-1/2
14 -	C. Nielsen --,--	1-7-0-2
15 -	L. Nielsen --,--	1-1-0-1/2
16 -	J. Pedersen --,--	1-1-2-1/4
17 -	N. Hansen --,--	0-6-1-1,1/4
18 -	J. Pedersen --,--	0-7-3-2,1/4
19 -	P. Larsen, under 7a	0-7-3-1
20 -	J. Ottesen, Under 5a	0-7-2-2,1/2
21 -	J. Andersen ejeren	0-4-1-1/2
22 -	N. Christensen, under 13	0-5-0-,1/4
23 -	L. Jensen ejeren	0-4-0-1/2
24 -	F. Carlsen --,--	0-6-1-2,1/4

De efterfølgende mtr. nr. tilhører udeejerne:

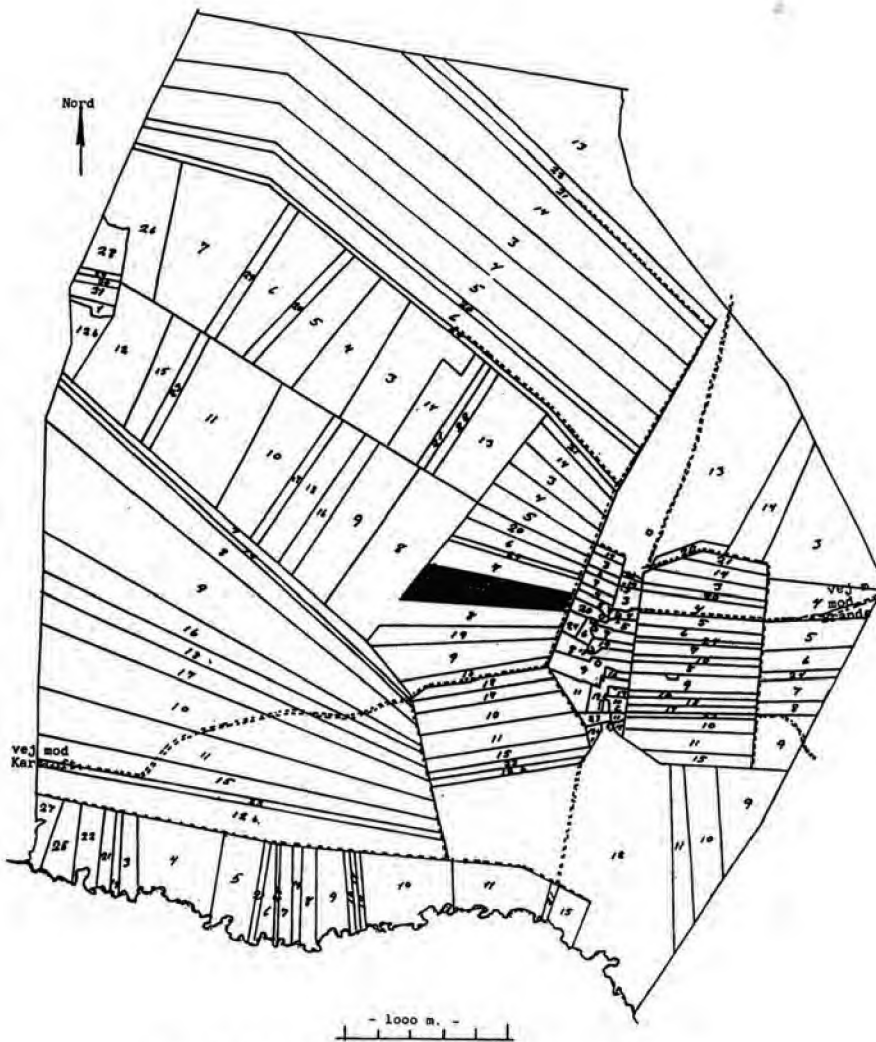
25- T. Knudsen, under 5 i Grarup.		0-1-5-1½
26- P. Pedersen i Sandfeld		0-2-2-0
27- P. Nielsen	0-1-1-1	
28a-T. Pedersen under nr. 1 i Lundfod		0-1-1-2 1/4
28b-J.Jensen	0-1-1-3/4	
29- L. Mortensen under nr. 6 i Lundfod		0-0-2-½
30- M. Mortensen under nr. 5 i Lundfod		0-0-2-1/4
31- P. Hansen under nr. 3 i Brandlund		0-1-1-1/4
32- N. Christoffersen under nr. 6 i Brande by	0-1-0-1,1/4	
33- L. Jensen under nr.6 i Sandfeldbjerge		0-0-2-1,3/4
34- K. Thomsen under nr. 8 i Brande by		<u>0-2-2-2,1/4</u>
ialt		42-7-3-0

Uhre ejerlaug var altså i 1866 ansat i hartkorn til 42 td. 7 skæpper, 3 fjerdingkar og 0 album. Mange af de nævnte ejere kan findes i hefterne om Uhres gårdhistorie.

Mtr. nr. 1a, Uhre og udeejerne.

Det er en lille parcel på 3½ td. land beliggende ved Skarrild sogneskel. Den hører ved udskiftningen under Brande præstegård, og pastor Lund står som bruger. Han var præst i Brande fra 1823 -1838. Præstegården har også haft en parcel i andre af sognets ejerlaug. Det har nok været eng - og moselodder. Ved udskiftningen i 1800 er nævnt nogle såkaldte udeejere, d.v.s. folk som har boet udenfor Uhre ejerlaug og som ved køb eller arv har sikret sig ret til en mose - eller navnlig et engskifte. Foruden præstens lod 1a , er nævnt Peder Pedersen i Brandlund, han var født i 4a i Uhre i 1750. Desuden 3 mænd fra Lundfod, Peder Iversen, Peder Jensen og Christen Iversen. Niels Langkær fra Brande og Jens Bjerre, han er ved folketællingen i 1801 benævnt som Jens Andersen og er ejer af Bjerregård i Sandfeld. Han var gift med Ane Sørensdatter fra Storgård i Uhre. Udeejernes lodder lå langs sogneskellet mod Skarrild, nogle af dem i det sydvestlige hjørne mod Skærlund å, og 2 af dem ind mod Tarp. På kortet over udskiftningen er der 24 mtr. nr. i Uhre by, og udeejernes lodder fik så mtr. nr. fra 25 til 34. Bortset fra 1a. Der er handlet ret ofte med de små englodder, for selv om hø jo var en meget vigtig afgrøde dengang, så var der jo en lang køretur med stude eller heste fra Lundfod til Skarrild sogneskel. Mtr. nr. 26a er på et tidspunkt erhvervet af ejeren af 7d Kærballégård, Jens Peder Pedersen, da han i 1897 giver sønnen Peder Sandfeld Jensen skøde på den. (side 180 - 181 i U.G.H.) Efter brunkulstiden samlede Poul Kern Jespersen de fleste lodder under Kærballégård, og i dag ejes området af fabrikant Kaj Frølich.

I matriklen fra 1866 er loddernes ejere omtalt ved navn, mtr. nr. og hartkorn. Det var jo små lodder , den højst ansatte var på 2 skæpper. (se side 16)

Uhre by's jorder efter udskiftningen.

Mtr.nr. 2a, Skolelodden. Udlagt ved udskiftningen i 1800.
Ca. 28 td. land.

Mtr. nr. 2a Skolelodden.

Ved udskiftningen i 1800 blev der udlagt en lod til skolen fra Uhre Byvej og ud mod vest. Skolen lå på daværende tidspunkt i svinget hvor Uhrevej går mod øst mod Brande. Den var bygget i 1741 og var et lille stråttækt hus, som blev brugt til ca. 1830.

Uhre gamle skole 1945-46. Bygget o. 1861-62, vistnok efter brand. Skolen blev flyttet hertil o. 1831

Årsagen til flytningen kan findes i protokollen for udskiftningsforretningen. Her står som punkt 1 : Efter Hr. Stift- amtmand von Heltfreids recollection af 6 te September 1799, grundet på den kgl. forordning af 23 April 1781 blev til skolen i byen bestemt græsningsjorder til een kos græsning, efter det forhold som taksationsmændene havde bestemt, der var tou tønder land af 1. classes hede. Den græsningsjord til skoleholderen bliver ydermere at bestemme, hvor kan udbygges, når lodsejernes hede lodder bliver at omhandle hvor kan falde. Herefter blev skolen tillagt af byens vang: 1 kos græsning og 4 får eller 2 fulde høveders græsning. Efter taxation behøves til 1 høveds græsning 2½ td. land, altså til tvende høveder 5 td. land.

Ved den endelige tildeling fik skolen en betydelig større lod ca. 28 td. land. Se s. 2 og 3 i Uhre Gårdhistorie. I B.S.H. af Bundgård Lassen findes enkelte oplysninger om skolelodden: Den første som dyrkede hede op vest for Uhre Byvej var Bertil Christensen Tirsvad, han var lærer ved skolen fra o. 1790. Han var gammel skibskaptajn, men havde forlist sit skib og var bleven skoleholder. I 1787 var han lærer i Brandholm, og i folketællingen i 1801 står han som skoleholder i Uhre, 50 år gammel. og gift med Johanne Sørensdatte, 44 år gammel. Bertil C. Tirsvad fik et dige sat op syd og nord for lodden, og i skellet mod nord ind mod Christen Søndergårds jord findes den endnu. Han fik dog ikke meget af lodden opdyrket, da han blev sindsyg og døde i 1806.

Som nævnt ovenfor krævede den kgl. forordning, at der ved udskiftningen blev tillagt

alle skoler en jordlod. Avlen og udbyttet herfra var en del af lærerens løn, og hans økonomi afhang så for en stor del af, om han forstod at drive landbrug. I Uhre skoles embedsprotokol fra 1850, viser en opgørelse over indtægterne fra en længere årrække, at disse svinger fra 63 til 118 daler, og det er iberegnet offer og naturalier. Loddens størrelse, ca. 28 td. land, har nok på et tidspunkt fået myndighederne til at overveje, om læreren kunne passe undervisningen ordentlig sammen med landbruget.

Sogneforstanderskabet har i 1878 søgt ministeriet om tilladelse til at fraskille 2/3 af skoleloden, men har fået afslag. Det var ikke alle lærere der havde forstand på jord og dyr. Der fortælles om en lærer, at hans heste tit døde for ham - af sult. Han spurgte så sin kollega Madsen i Brande, hvordan han holdt sine heste i så fin en stand. Madsen kendte godt Uhre-degnens problemer med sine heste, og lun som han var, gav han ham det råd, at han hver morgen skulle gnide hestene med det korn de havde levnet i krybben!!

En enkelt, Jes Jørgen Jessen, lærer ved skolen fra 1831-1878 omtales dog i B.S.H. som en særdeles dygtig og flittig lærer. Han har med flid opdyrket den fordom uopdyrkede hedejord på lodden, uden at hans vigtigste gerning i skolen har lidt det mindste ved det.

Som før omtalt blev den ældste skole omkring 1831 flyttet ned i byen til mtr. nr. 2a. Bygningen der da blev opført blev fornyet i 1861 og indviet i 1862. Om den vestre bygning med "Lilleskolen" 1. og 2. kl. og bolig til en lærerinde, blev bygget på samme tid vides ikke.

Skoleholdere og lærere ved Uhre skole fra den første skole blev bygget i 1741 til den nuværende blev bygget i 1953:

Niels Nielsen -- er antagelig ansat ved skolens start i 1741. Han var også organist ved Brande kirke. I 1762 står han som fæster af 3a Bundgård.

Buch -- En student , var lærer en kort tid.

Bertil Christensen Tirsvad.

Han var lærer på Brandholm i 1787, og i 1791 har han bopæl i Uhre, så han er nok ansat her ved den tid. Han er omtalt ovenfor.

Niels Nielsen en søn af den første skoleholder står ved folketællingen i 1801 som organist ved Brande kirke, han har vist også været skoleholder en kort tid , og var også ejer af Bundgård.

Niels Nielsen -- Han var sønnesøn af den første skoleholder, og står i 1810 som organist og skoleholder. Han har også skøde på Bundgård, men dør allerede i 1811.

Niels Truelsen -- Fra 1810 -1815, han var husmand.

Niels Kjersgård fra "Kragssiggård" var lærer i 3 vintre fra 1815-1818. Han uddannede sig senere til lærer på seminariet i Borris. Han var , efter oplysninger i B.S.H., den første her fra sognet som fik en læreruddannelse.

Fra 1818 - 1828 fungerede 4 lærere ved skolen:

Ågård - Christen Gydesen - Lars Pedersen. - og Niels Christensen.

Søren Jørgensen - ansættes i 1828.

Jes Jørgen Jessen - var ansat fra 1831 til sin død i 1878. Han er omtalt ovenfor.

Jørgen Jørgensen - var ansat fra 1879 - 1883.

Jeppe M. Nielsen	1883 - 1886
A. K. Kr. Kristensen	1886 - 1901
A. Kr .A. Nygård	1901 - 1903
L. J. Pedersen	1903 - 1938

Blicher Andersen 1938 - 1940
A. E. Hansen 1940 - 1966

Der er flere gange i dette afsnit om Uhre skole henvist til Bundgård Lassens oplysninger i B.S.H.. Han har her henvist til Uhre skoles embedsprotokol fra omkring 1850.

Jeg har søgt efter den i flere år, og fik så af forhenværende lærer ved Uhre skole Aksel E. Hansen oplyst, at han vist havde lånt den ud til daværende medlem af sognerådet grd. Laurids Brandt Andersen på Nedergård. Efter en henvendelse til hans sønnesøn Søren Brandt Andersen, der har gården nu, fandt de "Uhre Skoles Embedsprotokol fra 1844" i en dragkiste på loftet, og Sørenes hustru Anna Dupont Andersen kom og afleverede den i 1998 til undertegnede, Hans Nørregård. Den vil blive afleveret på arkivet på Brande bibliotek efter endt afbenyttelse. Skolen har taget en fotokopi

Embedsbogen fra Uhre skole der er påbegyndt i 1844, giver os mange interessante og sjove oplysninger om undervisning, skolens landbrug og embedets forbindelse til stillingen som organist ved Brande kirke.

Side 1.

Som organist får han fast Aessor Risoms gave 13 Rds. 2 sk. sølv, der årlig udbetales af Brande kirke. Som skolelærer får han fast i pengeløn 8 2/3 til 9 1/3 Rdl. Middeltallet bliver 9 Rdl. i sølv, 30 læs tørv og græsning til 2 køer og får.

Optegnelser angaaende jordloddens drift af Jes Jørgen Jessen.

Side 5. 1844.

Ved overtagelsen af embedet i foråret 1844 var sået 7 skæpper Rug, hvorefter avledes 4½ Trave. (1 Trave= 60 neg) Af Byg såede jeg 2 Skæpper, hvorefter avledes 1½ Trave, og af Havre såede jeg 12 Skæpper, hvorefter avledes 6 Traver.

Ovennævnte lærer Jessen var seminarieuddannet og var dygtig både som lærer og landmand og var meget afholdt i skolekredsen. Han opdyrkede det meste af skoleloddet og forøgede udbyttet så meget, at han måtte have et større udhus.

Se hans optegnelse om avlen i 1860.

Side 8

Dette år var udsæden: 14 Skæpper Rug, 14 Skæpper Byg, 2 Td.2 Skæpper Havre, 5 Skæpper Boghvede, 2 Td. 2 Skæpper Kartoffler. Hvorefter avledes: 20 Traver Rug, 16 Traver Byg, 12 Traver Havre, 1 Td. Boghvede, 4 Td. Kartoffler og 6 Læs Kløver.

Side 24. 1869.

Det bemærkes at skolelæreren ved begravelser er forpligtet til at besørge sang i sit distrikt når det forlanges, og der tilkommer ham en passende betaling, som det er overladt til vedkommendes pårørende eller anden vedkommende at give efter deres formue eller mulighed. - Derimod er skolelæreren ikke berettiget til at fordrer offer ved indskrivning og tillysning til ægteskab.

Side 71.

I 1864 har læreren haft en indtægt ved kirken af offergaver på 73 Rigsdaler, hvoraf over halvdelen er givet som Påske,- Pinse,- og Juleoffer. Beløbet var i 1898 steget til 253,81 kr.

På første side i protokollen er afskrevet et opslag om, at stillingen som lærer ved Uhre skole er ledig. Opslaget begynder således: Embedets indtægter ere: 9 td. Rug, 5 td. Byg in natura, 10 td. byg efter kapitelstakst, samt småredsel, mælk eller ost, som anslåes til 2 - 4 Lispund. Skolelodden er 27 td. land. Skolegangen omtrent 35 kr. ved Uhre skole, og omtrent 15 kr. ved Sandfeld skole, hvor læreren underviser om sommeren. 26 kr. og 67 øre for at spille orgelet ved gudstjeneste i Brande kirke. Ansøgninger om dette embede sendes til skoledirektionen for Nørvang - Tørrild herreder inden 12 te Februar til provst Beiker i Bredsten pr. Vejle. Afskriften efter Vejle Amts Avis, Mandagen den 30 te December 1878.

Lærerens indtægter for 100 år siden i 1898. (De løse blade)

Salg af 9 td. rug a 9 kr. 98 øre		89,82.
Salg af 26- 23/32 td. Byg a 9kr.24 øre	246,88.	
Skolepenge fra Uhre, Uhre Kjær og Sandfeld		54,00.
Organistløn		26,67.
Offer ved begravelser, bryllupper og højtider		253,81.

Bagerst i bogen og side 86.

I 1880 er der optaget et embedslån på 400 kr. til 4% rente, og afdraget med 50 kr. årlig. Et lignende lån er optaget i 1895 på 150, kr. der er afdraget med 25, kr. årlig. Her har været aftalt en Rente på 8,00 kr. det første år, og 3,00 kr det sidste år.

I 1875 har der været gymnastik på skoleskemaet, og i 1876 har skolen været lukket 20-21-22 og 23-ende December på grund af snefog.

Side 9.

Den 14. Oktober 1844 har der været provste- og bispevisitats på Uhre og Brandholm skoler.

I Uhre skoles øverste klasse fandtes 2 koraller vel indøvet, og de fleste af de børn som egentlig høre til skolen læste rigtigt, skjønt ikke med færdighed i bog; men de vare og for det meste i ung alder; hvorimod en del fra fremmede sogne, alle i konfirmationsalderen, læste mådelig. I religion havde klassen, såvel hvad bibel-historien som den egentlige religionslære angår, gjort en efter børnenes alder antagelig fremgang, dog synes der endnu at mangle det tilbørlige liv.

Også skriften fandtes god, dog mere net og sirlig end færdig.

Regningen var forstandig og dreven som det med børn i den alder kan fordres.

Her mødte og børnene fra Brandholm biskole, og det søndre omgangsdistrikt, som dels søger Uhre dels Brandholm skole i sommertiden. Den øverste af disse klasser læste i det hele med større færdighed end Uhre skoles, hvorimod den i regning stod tilbage, men i det øvrige på samme punkt. Nederste klasse i alle 3 skoler har gjort en god begyndelse i at stave og læse, og den begyndte undervisning i religion, syntes at love gode frugter, ligesom den også vidner om større liv end i de øverste klasser.

Omtrent det halve antal skrev på papir, og i regning var tabellen godt lært, adskillige læste tal med 7 cifre.

Omkring 1900 blev der oprettet en lærerindstilling ved skolen og den første der

blev ansat var vist Anna Pedersen Norge, derefter	
Margrethe Nielsen	1906-1908
Signe Secher	1908-1914
Martha Hansted	1915-1920
Marta Marie Frandsen	1921-1932
Josta Katrine Andersen	1933-1936

Astrid Hartvig
Else Thousig

1936-1939
1942- ?

Nogle af lærerne ved skolen er nærmere omtalt i B.S.H. side 138-143.

Billede fra Uhre skole fra 1905-06, måske det ældste der findes.
 Bageste række fra venstre: Agnes Nielsen fra Uhre mølle, lærerparret Sofie og Lars Jørgen Pedersen med børnene Margrethe og Viggo, en pige ubekendt og Stinne Nørgård fra Birkelund.
 Rækken foran dem: Ane Nørgård fra Nørregård, en pige ubekendt, Mette Nørgård
 Fra Nørregård, nr. 5 Agnes Andersen, gift Vork, nr. 6 ubekendt.
 3. række: Karen Sørensen, Marius Sørensens datter, nr. 2 Niels Pedersen, Troels Pedersens søn, nr. 3 Kristian Hansen. Drengen til venstre for den lille snemand er Julius Vittendorf og drengen til højre er Peder Eriksen fra Eriksminde.
 Drengen bagved den sidste er ubekendt.
 Pigerne til højre for den store snemand er fra venstre: 1. Anton Hansens datter, 2. Gusta Nørgård fra Nørager, 3. Ninna Pedersen fra Teglgård, gift Eriksen, 4. Pigen bagest er Dagmar, Ninnas søster, 5. Foran Dagmar, Gine Rauff fra Vestergård, gift Grarup, 7. Tinne Pedersen, gift med Thorvald Hansen, 8. Lydia Andersen, gift med Frederik Ostensen. Den lille pige foran er Bothilda Pedersen, Anton Møllers datter, gift Ritter, drengen foran er Peder Nørgård fra Birkelund, og drengen til venstre for ham er Kristian, også en af Anton Møllers børn. Drengene foran pigerne er fra venstre Jens K. Nielsen fra Møllen, de næste 2 er ubekendte, 4. Thomas Sørensen fra Porsbjerg, og sidst Erik Eriksen fra Bundgård. De 2 små foran den store snemand er Niels E. Nielsen fra Møllen og Erik Eriksen fra Eriksminde.

I 1907 sælger Brande sogneråd skolelodden vest for den gamle beplantning til Julius Th. Nielsen, 2b, ca. 20 td. land. Se 20g , Uhrevej 32 A, og side 3 i U.G.H. om mtr.nr.2b og "Uhre Naturpark".

Uhre skole 1914-15

Bageste række fra venstre: Ferdinand Olsen, Karoline Nielsen, Signe Secher, lærer, Anna Lilholm, Marthinus Pedersen, Petra Hansen, Amalia Matros, Kjesten Nielsen.

2. række: Margrete Pedersen, Tinna Hansen, Lund Pedersen, Kristine Nørgård,

Klemen Midtgård, Karoline Kragtig, Jenny Nielsen, Lucia Pedersen.

Forreste række: Søren Sørensen, Viggo Pedersen, Anna Søndergård, Katrine Nielsen, Trier Midtgård, Kristian Rauff.

Uhre skole 1931

Bageste række fra venstre: Hakon Nielsen, Anker Johansen, Niels Kr. Nørregård, Børge Nielsen, Harry Nielsen, Otto Kristensen, Peder Eriksen, Ejner Kristensen.

2. række: Lærer L.J. Pedersen, ubekendt, Ingrid Agerskov, Ester Lauridsen, Valborg Nielsen, Mette Agerskov, Emma Nielsen, Oda Nielsen, Herdis Nielsen, Elna Madsen, Martha Madsen.

3. række: Cecilie Søndergård, Ellen Sørensen, Elly Søndergård, Ruth Johansen, Emma Pedersen, Elmer Kristensen, Johannes Vork, Vagner Nielsen, Hans Nørregård, Sigvald Søndergård, Åse Madsen.

4. række: Henry Agerskov, Trier Nielsen, Laurids Egebjerg, Egon Kristensen, Peder Søndergård.

Elever i Uhre skole 1933-34

Bageste række fra venstre: Egon Kristensen, Agda Søndergård, Margit Nielsen, Svend?, Georg Brandt Andersen, Henry Agerskov, Laurids Egebjerg, Erling Nielsen, Peder Søndergård.

2. række: Hans Nørregård, Åge Pedersen, Arne Kristensen, Helene Brandt Andersen, Ester Nielsen, Birte Knudsen, Ruth Johansen.

3. række: Kristian Eriksen, Sonja Olsen, lærerinde Josta Andersen, Emma Pedersen, lærer L.J. Pedersen, Harriet Pedersen, Ragnhild Søndergård.

Forreste række: Leo Larsen, Rita Røjebæk, Ella Brandt Andersen, Jens Vallentin Olsen, Svend Søndergård.

I 1937 kom der en ny skolelov, der bl. a. krævede skolekøkken og gymnastiksal ved alle skoler. Gennemførelsen af disse bestemmelser gik dog i stå under krigen. Kort efter krigens afslutning begyndte man i skolekommission og sogneråd at sysle med tanken om en fælles skole for Uhre og Kærby skoledistrikter. Tidspunktet for det første møde til drøftelse af spørgsmålet kender jeg ikke. men der fortælles, at det var hurtigt overstået, da læreren i Kærby, Georg Pedersen, fremlagde en skrivelse underskrevet af samtlige beboere i Kærby-distriktet, hvoraf det fremgik, at man ønskede at beholde sin egen skole og ikke var interesseret i en fælles skole. Ved senere forhandlinger blev der dog forståelse for, at der fremover ville være bedre muligheder for en skole i området, hvis man byggede en fælles skole. Placeringen af den nye skole gav vist en del problemer, idet Uhre-folkene ville have skolen bygget på den gamle skoles arealer med idrætsanlæg ud mod vest, og Kærby-boerne ville have den til at ligge på bakken ved Gejbjergvej. Man lavede så et kompromis med den nuværende placering.

BRANDE SKOLEKOMMISSION.

Brande, den 8. november 1950.

Til
Undervisingeministeriet,
København.

Brands skolekommission tillader sig herved erbediget at ansøge om følgende ændring i kommunens skoleplan:

Uhre og Kærby skoledistrikter sammenlægges til eet skoledistrikt med 4-klasset skole i Uhre og forskole i Kærby. Der indrettes skolekøkken og sløjelokale i Uhre skole. Ved Uhre skole oprettes yderligere et lærerembede, grundløn 3.120 kr. Til forskolelærerindeembedet i Kærby er der tjenestebolig. Dette embedes grundløn er 2.220 kr. Den ny Uhre skole tænkes bygget på en grund beliggende på højre side af Uhre - Gøjlbjergvej, hvor denne drejer fra vejen Uhre-Sandfeld.

Som begrundelse for denne ansøgning anføres:

Der har gennem længere tid i Uhre skolekreds og i skolekommissionen været et stærkt ønske om at få Uhre 3-klassede skole omdannet til en 4-klasset skole, hvilket skolens elevtal, der nu er på 71 og har stigende tendens, synes at berettiger til. I skolekredsen og blandt et flertal af den daværende skolekommissions medlemmer var der tillige ønske om at få indrettet skolekøkken i Uhre ny skole.

Under 31. januar 1950 indsendtes andragende i overensstemmelse hermed.

Denne andragende blev - efter behandling i sognerådet den 8. marts d. a. - under 3. april tilbagesendt fra skoledirektionen til fornyet udtalelse fra sogneråd, skolekommission og fælleslærerråd.

Efter at den nuværende skolekommission er tiltrådt, toges spørgsmålet om en sammenlægning af de to skoledistrikter, hvorved der kunne opnås en solidere basis for en 4-klasset skole, op til fornyet drøftelse, men der opnåedes i første omgang ikke enighed derom.

Ved et den 7. september d.a. afholdt møde har Brande sogneråd imidlertid enstemmigt besluttet at anbefale sammenlægningen af de to skoledistrikter, indretningen af skolekøkken i Uhre skole og bevarelse af Kærby skole som forskole. Ligeledes enstemmigt fastsattes den fremtidige Uhre skoles beliggenhed.

Ved et den 11. september d.a. afholdt skolekommissionsmøde gav 11 af kommissionens 15 medlemmer deres tilslutning til sognerådets enstemmige vedtagelse. 1 medlem stemte imod, 1 medlem undlod at stemme, og 2 medlemmer var fraværende ved mødet.

Sagen tilsendtes derefter påny sognerådet - med fælleslærerrådets erklæring.

Det bemærkes, at børn fra enkelte hjem i udkanten af Uhre - Kærby skoledistrikt vil få lidt længere skolevej til den 4-klassede skole i Uhre, end den i skolelovens § 50 fastsatte. Skolebefordring synes dog ikke påkrævet.

Sluttelig tilføjes, at man fra skolekommissionens side har betragtet det under 31. januar 1950 indsendte andragende med senere tilføjelse som tilstrækkelig ansøgning om ændring i skoleplanen, men da undertegnede formand for skolekommissionen af telefonsamtale d.d. med amtskolekonsulenten har forstået, at særlig ansøgning bør indsendes, afgår nærværende ansøgning snarest muligt, idet det er skolekredsen og skolekommissionen meget om at gøre, at den påtænkte og hårdt tiltrængte ny skole i Uhre kan opføres snarest muligt.

Erklæringer fra lærerråd og fælleslærerråd vedlægges. Ligeledes vedlægges oversigt over børnetallet i Uhre skole, og det tilføjes, at elevtallet i Kærby skole pr. 31/12 1949 var 35.

P. S. V.

Da skolen blev bygget og indviet i 1953, var den kun beregnet som skole for de 2 distrikter og med 4 klasser, men få år efter blev det bestemt, at skolen skulle være hovedskole for Uhre - Kærby - Skærlund og Sandfeld distrikter og 1/11 1963 fik den status som 7 klasses landsbyskole. Det gav efterhånden store pladsproblemer, selvom det i de første år kun var eleverne fra de ældste årgange der blev overflyttet. Der blev undervist i både skolekøkken, bibliotek og læreværelse, og i 1963 blev sognerådet endda opfordret til at istandsætte klasseværelset i den gamle skole for at afhjælpe mangelen på lokaler.

Der blev først i 60-erne udarbejdet tegninger til en tilbygning til skolen af arkitekt. Knud Kristensen, Brande. Disse blev dog ikke realiseret, da der i sogneråd og navnlig i skoledirektionen for Vejle amt opstod tvivl om skolens fortsatte beståen. Da skolen blev bygget, blev der i aulaen indsat store vinduer fra gulvet op gennem begge etager. De lange vinduessprosser af teaktræ begyndte ret hurtigt at vride sig, så de store ruder stod i spænd med fare for, at de ville splintres. Dette gav så lærere og skolenævn den ide, at man kunne lægge loft over aulaen og få et mindre klasseværelse der. Denne omlavning fandt sted i sommeren 1963. I 1964 el. 65 lykkedes det at få sognerådet til at bevilge penge til den første udbygning ud mod vest. Dette byggeri kunne gennemføres uden amtets godkendelse på grund af beløbets størrelse. Senere blev der så bygget en etage oven på denne bygning. Indenfor skolens vægge skete der i 60-erne en hel del som fik betydning for skolen fremover og i første omgang skabte ret store vanskeligheder både for lærerstaben og skolenævn.

Skolens 1. lærer Aksel E. Hansen, som blev ansat ved skolen i 1940, var gennem årene en udmærket leder og lærer både ved den gamle skole, ved overgangen til den nye skole og ved løsningen af de mange problemer der opstod ved flytningen af børnene fra de 3 skoler til Uhre. Han var også aktiv i foreningsarbejdet som håndbolddommer og som leder i gymnastiksalen og instruktør ved dilettant komedier.

Ligeledes var han også kirkesanger gennem alle årene. Af faste lærere var der ved skolens flytning, foruden A.E. Hansen, hans hustru Vita Hansen og Gunnar Hansen I 1962 ansattes Inger Steffensen og Henning Slejborg Nielsen i faste stillinger, og 1/11 1963 blev fru Thorning flyttet fra den nedlagte Kærby skole til Uhre. I 1966 ansattes Helga Frost Hansen

Aksel E. Hansen fik efter ansøgning bevilget et års orlov fra 1. August 1966, og samtidig forlod Inger Steffensen skolen. Ægteparret Vita og A.E. Hansen blev separeret og senere skilt. Opløsningen af dette ægteskab og afskeden med 2 dygtige lærerkræfter skabte en vis uro i arbejdet på skolen.

Det var i en periode, hvor der var mangel på lærere, og da stillingen som 1. lærer blev opløst var der kun 2 ansøgere, hvoraf den ene ikke kunne godkendes af amtsskolekonsulenten. Ansat blev så Børge A. Boye, der kom fra Rold skole. Det blev kun til ca. 1 års ansættelse, da han flyttede fra skolen 1/8.1968. Det var både han og skolen bedst tjent med.

Det var ikke alene Børge A. Boye der forlod skolen. Henning Slejborg Nielsen blev fra 1/8 1968 ansat som leder af Brande kommunale ungdomsskole. Han havde, i de 6 år han havde været ansat på skolen, udført et dygtigt og samvittighedsfuldt arbejde, og hans afsked var et stort tab for skolen. Da fru Thorning på samme tid gik af på grund af alder, ansattes ægteparret Britta og Daniel Carstens i de 2 stillinger, og som årsvikar for Helga Hansen ansattes Liselotte Møller Pedersen fra Silkeborg.

Disse nye lærere faldt godt til på skolen, men da stillingen som 1.lærer skulle

opslåes opstod der store vanskeligheder.

Efter en henvendelse til amtsskolekonsulenten om opslag af stillingen, bad han om et møde med skolenævn og skolekommission angående sagen. Dette møde blev afholdt den 25/6 1968 i Brande. Fra skoledirektionen var mødt amtsskolekonsulent. Dahl Nielsen og fuldmægtig Gert Kristensen. Nævn og kommission var mødt fuldtallig. Dahl Nielsen var betænkelig ved det dalende børnetal ved skolen og krævede indføjet i opslaget, at ansøgerne skulle erklære sig villige til at lade sig flytte til en anden stilling i kommunen, selvom det ikke blev i en ledende stilling. Dette kunne nævn og kommission ikke gå med til, da man var af den opfattelse, at et forbehold af den art ville forringe mulighederne for at få kvalificerede ansøgere.

Resultatet af mødet blev, at Dahl Nielsen foreslog, at et udvalg fra nævn og kommission og evt. sognerådsformanden skulle tage en forhandling med skoledirektionens formand, amtmand Vamberg. Dette møde blev afholdt i Vejle den. 1/7 1968. I mødet deltog Vamberg, Dahl Nielsen og Gert Kristensen. Fra skolenævn og kommission deltog Agner Lange, Kristian Kristensen, Hans Nørregård og Helge Andreasen samt sognerådsformand Julius Kristensen. Efter et 2 timer langt og til tider ret livligt møde, hvor problemerne blev belyst fra alle sider, udbad amtmanden sig tid til at indhente en udtalelse om sagen fra undervisningsministeriet, og opfordrede de stedlige skolemyndigheder til at konstituere een af skolens lærere, indtil der kom en afgørelse herfra.

På opfordring lovede Gunner Hansen og Vita Hansen, at administrere skolens anliggender foreløbig. Som vikarer var fra 13/8 1968 ansat Birgit Christensen, Karstoft og Skov Jeppesen, Herning.

20/8 1968 kom der meddelelse fra undervisningsministeriet om at stillingen som 1. lærer ved skolen kunne opslåes på normal vis, og at man ikke fandt grundlag for at stille betingelser ved opslaget. Vi var mere end glade, nu kunne vi komme videre. Nævnet opfordrede Gunner Hansen til at søge stillingen, men han afslog, og stillingen blev så opslået fra 1/1 1969. Der kom en halv snes ansøgninger, og nævnet og skolekommissionsformand Helge Andreasen besøgte nogle af dem. Skolekommission. og skolenævn blev i et fællesmøde d. 6/12 1968 enige om at indstille lærer Asger Kristensen, Ulfborg til embedet. Indstillingen var enstemmig. Lærerinde Vita Hansen søgte sin afsked 1/1 1969 på grund af sygdom, og Liselotte Møller Pedersen blev fastansat i hendes sted.

Ved Asger Kristensens overtagelse af lederposten fik skolen i de følgende år et stort og hårdt tiltrængt opsving. Dette skete ved udvidelse af bygninger, indkøb af moderne hjælpemidler og ikke mindst ved tilgang af flere elever. Denne positive udvikling skyldtes selvfølgelig ikke alene Asgers indsats. Der var inden hans ankomst ansat nogle unge dygtige lærere. og i de følgende år kom der flere til, så skolen efterhånden fik ry som den bedste skole i Brande kommune. Tilgangen af elever skyldtes for en del, at skolekommissionen først i 70-erne vedtog, at børn fra Brande byskolers distrikter kunne indskrives i Uhre skole. Denne ordning, der her i 1998 stadig gælder, har givet 3-4 elever mere pr. årgang til skolen, hvor der nu er 150 elever fra børnehaveklasse til og med 7. klasse.

Gennem årene er der bygget til og lavet om i flere omgange, så der nu er god plads til alle klasser. Et mindre svømmebad giver børnene mulighed for at lære at svømme i en tidlig alder, og med bygningen af den nye gymnastiksal - minihal - i 1993, er der nu god plads til skolefester ,skuespil m.m. og til aktiviteter i U.G.I.F. Ved samme lejlighed blev den gamle gymnastiksal delt, så der foroven blev bibliotek med E. D. B.- udstyr. og fornedet lokaler til fritidsordningen. I en artikel i et festskrift, der

blev udgivet i anledning af den nye skoles 40 års jubilæum i 1993, skrev skoledirektør Jakob Jakobsen bl.a. at det ville være forkert at skrive at Uhre skole "lader os være i fred på rådhuset". Gennem årene har skolens mange byggesager givet anledning til debat, men ved skolens vedholdenhed er det lykkedes at få lokaleforhold, der lever op til de ønsker skolen måtte have for at drive sin virksomhed optimalt.

Lidt om samarbejdet mellem skolen og forældrekrædsen.

I 1962 blev det første skolenævn valgt ved skolen. Forældrene fik herved en større indflydelse på børnenes skolegang og dermed også efterhånden en større interesse for skolen. En interesse som gennem årene har udviklet sig til et virkeligt godt samarbejde mellem hjem og skole takket være en stab af engagerede og dygtige lærere. Udgivelsen af et skoleblad fra omkring 1970, har bidraget til en god kontakt til forældre og lokalsamfundet. Da den nye hal blev bygget måtte legepladsen flyttes, og forældrene lavede så selv den nye plads vest for skolen.

Ligeledes malede de selv skolen indvendig og syede nye gardiner i 1998. Et godt initiativ blev for nogle år siden taget af 3 lærere ved skolen, Liselotte Møller Pedersen, Jutta Bjerre og Annegrethe Lundgård. De afholder hvert andet år "Hobby og Fritid". Det har udviklet sig til en udstilling over hele skolen, hvor folk fra nær og fjern kommer og viser og sælger hvad de laver i deres fritid.

Skolenævnene fik o. 1990 ved en ny lov navneforandring til skolebestyrelser. Samtidig blev skolekommissionerne nedlagt, og det betød, at skolebestyrelsen fik et større ansvar for skolens virke.

Lærere der har virket ved skolen siden 1940, men er holdt her.

Aksel E. Hansen, Vita Hansen, Gunner Hansen, fru Thorning, Britta og Daniel Carstens, Birgit Christensen, Henning Slejborg Nielsen, Jens Bonde Johansen, Kent Lykke Hansen. Der kan være flere.

Nuværende lærerstab 1998: Asger Kristensen, fra 1972 skoleinspektør, Erik Ellegård Bjerge, viceinspektør, Hanne Bentzen, Jutta Bjerre, Gunnar Gasbjerg, Helga Frost Hansen, Annegrethe Lundgård, Christian Mygh, Signe Møbjerg, Grete Abildtrup Nickelsen, Karen Nørgård Schmidt, Liselotte Møller Pedersen, Villy B. Sønderby, Jane Samuelsen.

Skolesekretær: Jytte Frydensbjerg.

Den første pedel ved skolen var Arne Danielsen, men han var det kun et års tid.

Derefter blev Svend Broch ansat og var pedel i mange år. Han var så god til at omgås børnene, at han fik ord for at være skolens bedste pædagog. Kim Lange 1var en kort tid ansat, indtil Rud og Karen Nytoft overtog posten. Da Rud gik på efterløn for et par år siden, blev Erik Lilholm Eriksen ansat.

Da fritidsordningen blev indført ved skolen for nogle år siden, blev der ansat nogle nye medarbejdere, med en såkaldt pædagoguddannelse. Her er Hans Thomsen ansat som leder og som souschef Jonna Lindgren med Lene Nørremark og Jeanette B. Kristensen som medhjælpere. Desuden er Grethe Kristensen og Susanne Jacobsen medhjælpere i både fritidsordning og børnehaveklasse. Med rengøringsdamerne Karen Nytoft, Lene Eriksen og Ulla Sørensen er der nu ansat 25 medarbejdere ved skolen.

Omkring 1970 oprettedes en privat legestue, der fik et lokale til rådighed på skolen.

Det var daværende lærer på skolen, Britta Carstens der stod for dette initiativ.

Nedenstående er medtaget et brev fra 1875, der fortæller om forhold på skolen.

Brevskriveren Niels Kjersgård var lærer ved Uhre skole i 3 vintermåneder fra 1815 til 1818, da han blev optaget på seminariet i Borris.

Gaurslund den 2. October 1875.

Hr. organist og lærer Jessen.

I disse dage da det er 60 år siden jeg i Uhre skole begyndte min virksomhed som lærer, har mine tanker dvælet ved denne tid og denne skole. Og da det er med begivenheder som med minder, at de med alderen vinder i varme og kraft, vil jeg af Uhre skoles historie optegne nogle punkter, om De muligen kunde have lyst til

at benytte noget heraf til Deres embedsbog. Efter hvad ældre fortalte mig, da jeg var i Uhre, hed den første lærer og organist Niels Nielsen. Efter vedlagte ekstrakt af skolefondatsen må han have begyndt omtrent 1741. Plakaten der anordner oprettelse af skoler på landet er af 1740.

Hvorlænge han var organist og lærer, kan jeg ikke sige, men efter ham var organist-tjenesten i en lang række af år adskilt fra embedet, vistnok fordi læreren ikke kunne spille orgel. Jeg var ei heller ham der blev hans eftermand. Der blev mig fortalt, at der en kort tid havde været ved skolen en student Buch. Bertel Christensen Tirsvad, der døde omtrent 1806 som lærer ved Uhre skole, er den første som jeg erindrer.

Når han blev ansat ved jeg ikke. Efter en af ham afhændet ? regnebog, som jeg har, var han om sommeren 1787 på Brandholm, men om han da var ansat ved Uhre skole eller ikke, kan ikke sees.

Hans eftermand Niels Nielsen der boede i sin Eiendomsgård (Bundgård) var vist en sønnesøn af den første organist. Han var en kort tid også lærer, men døde som ung mand, omtrent 1810. Han var tillige organist. efter ham blev orglet i mange år spillet af hans Fader, der var aftægtsmand på gården og oplevede en høj alder.

Det forekommer mig, at han der og hedte Niels Nielsen, skulde være en søn af den første organist. Senere blev orglet spillet af Peder Nielsen, en broder til ham der døde 1810. Fra 1810 indtil 1815 var ved skolen som lærer en Husmand.

Hans navn erindrer jeg ikke, det forekommer mig det skulde være Niels Truelsen (eller Truels Nielsen). Jeg gik ikke i skole hos ham, der sagdes , at han ikke forstod at holde Diciplinen. Efter at jeg havde forestået skolen i 3 Vintre, fra October 1815 til 1818, da jeg kom på Seminariet, kom så Seminarist Ågård til skolen, men han var der kun kort. Så fra hans tid indtil 1832 havde skolen som lærere: Kristen Gydesen, Lars Pedersen og Niels Kristensen. Fra 1832 indtil 1844 var Søren Jørgensen ansat som lærer ved skolen og tillige som organist ved Brande kirke.

Brevskriveren, Niels Klersgård, fortæller også, at han daglig underviste 30- 40 børn.

Brande Bladet 1993

Gylden Pegasus pryder sydgavlen på Uhre skole

Der er styrke i den hest, som i Uhre skole, konstaterede skolens inspektør, Asger Kristensen, ved afsløringen.

Torsdag formiddag blev den bevingede Pegasus sluppet løs over Uhre skole. Det skete med levende musik og feststemning, da

man fejrede afsløringen af det ca. 15 meter store gavlmaleri, som er udført af kunstmalerne Niels Ejnar og Erling Rust.

Med denne virkelig imponerende udsmykning er en længe næret drøm om at få skolens sydgavl dækket af et spændende gavlmaleri gået i opfyldelse.

Skoleinspektør Asger Kristensen bød velkommen og glædede sig over den smukke gavl. Herefter læste Dorthe fra 7. Klasse en prolog forfattet til lejligheden af Eric Storél.

Derpå blev det Niels Ejnar Rust's tur til at fortælle om udsmykningen, der var inspireret af dekorationen på en bronzevase fra det 5. Århundredes Kina. Han benyttede samtidig til kort at fortælle myten om Pegasus, der jo hører hjemme i den græske mytologi. Endelig Rethede han en tak til skolen for at han sammen med sin bror, gennem de sidste ca. 6 år Havde fået lov til at sætte et kunstnerisk præg på skolen.

Der er vrinsk i den hest
- som i Uhre skole

Skoleinspektør Asger Kristensen var hurtig til at tage Pegasus til sig som et symbol på Uhre skoles daglige virke.

- Der er vrinsk i den hest, som i Uhre skole.
- Der er elegance i den hest, som der af og til er i Uhre skole.
- Den har vinger. Vi skal også "flyve", for skolen er andet end blot et sted, hvor man skal lære at læse og regne. Det skal være et sted, hvor man lærer meget mere

– og her kan kunsten hjælpe os, sagde Asger Kristensen.

Han glædede sig i øvrigt over, at gavlmaleriet netop kunne afsløres i år, hvor det er 25 år siden de første gavlmalerier blev afsløret i Brande kommune og i året, hvor Uhre skole kan fejre sit 40-års jubilæum.

Jeg synes alle skoler burde have en kunstner tilknyttet. De kan give os så meget, sagde Asger Kristensen og takkede de to kunstnere for alt, hvad de i tidens løb havde lavet på skolen.

Herefter var det kulturchef Jakob Jakobsens tur til at ønske tillykke og udtrykke sin glæde og tilfredshed med den nye udsmykning på skolens gavl.

Skolebestyrelsens formand, Karlo Kristensen sagde, at året 1993 vil blive husket i Uhre.

- Det er året, hvor Uhre kirke fik en ny altertavle og nye smukke farver. Det er året, hvor idrætsforeningen fejrer 50-års jubilæum og hvor Uhre skole fejrer 40-års jubilæum. Det er året, hvor vi får en fast scene og en ny sal – og det er året, hvor Pegasus kom til Uhre, sagde Karlo Kristensen. Han konstaterede samtidig, at kulturen er levende og har det godt i Uhre.

Uhre skole har fået en ny flot udsmykning i form af et 15 meter højt gavlmaleri med den gyldne Pegasus på blå grund. Gavlen er udført af brødrene Niels Ejnar og Erling Rust, der gennem de sidste 6 år har været med til at sætte deres præg på skolen.

Til den festlige afsløring havde Erik Storé skrevet en prolog, som her bliver læst op af Dorte fra 7. Klasse, mens skoleinspektør Asger Kristensen holder mikrofonen.

Uhre gamle skole – Uhre Byvej 25 – som den ser ud i dag. (Foto: H.N.)
Skolen i Kærby

På side 66 i Uhre Gårdshistorie er der fortalt en del om skolen og skolegangen i Kærby. I det følgende lidt supplerende oplysninger, nogle af dem fra B.S.H. I 1885 blev der oprettet en skole for de yngste årgange i et lejet lokale hos Peder Pedersen i Meldgård, nu Kærbyvej 8. (Blev kaldt Pe Pejnsen, vist også Peder Kjær, det er ham,, der er på den gamle altertavle i Uhre kirke) Her har skolen været i nogle år. Læs den spændende beretning af lærer Peder Helt Håhr om hans skoletid i Kærby. I hans tid ved skolen 1893 og 94 har han også haft de større elever, da han skriver, at der var nogle og tyve børn fra 7 til 14 år i een klasse. Han fortæller også, at præsten Julius Plesner, der var formand for skolekommisionen, indbød vinterlærerne til en slags praktiske øvelser i de forskellige skoler i det udstrakte hedesogn.

På billedet fra 1911 ses, at Signe Secher har været lærerinde ved skolen i 1911. Hun har fungeret i både Kærby og Uhre på samme tid, da hun var ansat ved Uhre skole fra 1908 til 1914, og skulle undervise de yngste klasser i både Kærby og Uhre skiftevis hveranden dag. Denne ordning var beboerne utilfredse med, og i 1912 blev skolen så en friskole, hvor både de ældste og yngste årgange kunne gå. Der blev ansat en lærer Johs. Kjærulf til 500 kr. årlig + fri bolig. I 1915 overtog kommunen friskolen, og Georg Pedersen blev ansat som lærer, og han fungerede til de ældste årgange blev flyttet til Uhre i 1953. Fru Thorning underviste de yngste til skolen blev nedlagt i 1963, og virkede så ved Uhre skole til 1968. Georg Pedersen var formand for Uhre menighedsråd fra 1922 til 1953 og kirkesanger i mange år. Sammenlægningen med Uhre skoledistrikt er også omtalt under Uhre skole

Efterfølgende er medtaget nogle optegnelser fra Peder Helt Haahr, som 16 år gammel var lærer ved vinterskolen i Kærby. Han havde været elev 1 år på Staby efterskole, og det var nok hans baggrund for at påtage sig et job som lærer. Han har dog ikke været helt tilfreds med undervisningen på efterskolen, idet han skriver på jysk: Forstander Jeppesen var gue i æ Forstandsfag og i det praktiske, men fører vos ind i æ Fantasis skjønne Rige kund han et eller gjord æt et.

I Braand

Da a haad van 1 oer i Staby o var fyltd 16 oer, tetrøj a mi føst Plads som lærer i Kærby i Braand sogn, kaldet af æ Skueldirection for Nørvang o Tørrild Herreder.

Der var nok spænding o flier sier. Huden vil et go mæ saan en dreng, det var kun jæn Vinter og tov somme sin a sjal haad set o æ Skuelbænk ve de ander Bøen. - O æ Forælder i Kærby var og betænkelig; men det gik hiel gaat. --

Æ lokale var simpel - en lejet stov ve en Goermænd, o æ Kakkellovn vil røg. Æ løn var 16 td. Byg efter Kapiteltakst eller 160 Kr. Kost og Logi fæk a ve æ mand de haad lejet æ Skuelstov aa, og den sidst vinter a var der haad a 80 kr. mej der fraa, da a rejst.

Æ Bøen var let o styr, de hjalp vel te a var stuer a min aalder. A ka hovsk, de var jæn gaang a ga en dreng klø; men det bløv ild optejn a æ kuen i æ goer, hun før en slavs tilsyn mæ me og kretisiret mæ for mi haardhied.

I æ frikvartier spøgt a mæ æ Bøen - Vippind og skøjteløb - o det var ingen offer for mæ, de mored mæ.

Dæ var nover og tyv Bøen fræ 7 te 14 oer, samlet i jæn klasse - flinke Bøen o lærvillig. Æ Præst, Julius Plesner var en raar formand for æ Skuelkommision, o han indbøj de manne - mjest

Vinterlærere, der var i den udstrakt Hiesogn til en slags praktisk øvelser i de forskellige Skueler -

Han gav mæ gue Anbefalinger, der lyder saadan:

Lærer Peder Helt Haahr har været Lærer ved en Vinterskole her i sognet i Vinter og har været en dygtig og afholdt Lærer. Brande Skolekommission 15/4 1893. Julius Plesner, Formand.
Efter undervisningen i Vinter kan jeg bekræfte ovenstående anbefaling og føje "særdeles" til dygtig og afholdt. Jeg anbefaler Lærer Haahr på det bedste. Brande 13/4 1894.

Julius Plesner

Peder H. Haahr skriver videre:

I det stuer og hiel var a glaa ved de tov Vintre i Braand. Det var en gue tid med gue o oskylle fornyvelser. Da æ Foraar kom i 1894 var æ skuel slut, o mi Faar o Muer kom kyren atter mæ o mi Kist, æ løn var tint, o de allerflest aa æ pæng var i Behold
Nover ung Folk var bøjen sammen te Pæ Pæjsen, hvor æ Skuelstov var , mi Faar spillet o æ Fiol, saa vi fik en Dans. - Mi Braandti var faabi.

Sammen med disse optegnelser var der også gengivet nogle breve fra hans gamle elever i Kærby. De fortæller en del om livet og forholdene dengang, og interesserede kan finde dem på arkivet på Brande Bibliotek.

Kærby skole

1911

Jens Peder Larsen, Stinne Sinkebæk, Marie Kristine Larsen, Abelone Kirstine Jensen, Kjerstejn Johansen, Erik P.A. Eriksen, Emmanuel Albrektsen, Adolfine Johansen, Laurids Arvad Nielsen, Leonora Kirstine Jensen, Otto Arvad Nielsen, Amalie Larsen, Ane K. Pedersen, lærerinde Signe Secher, Christen M. Larsen, Laurids Hansen, Sidsel J. Larsen, Abelone Nielsen, Abelone Larsen.

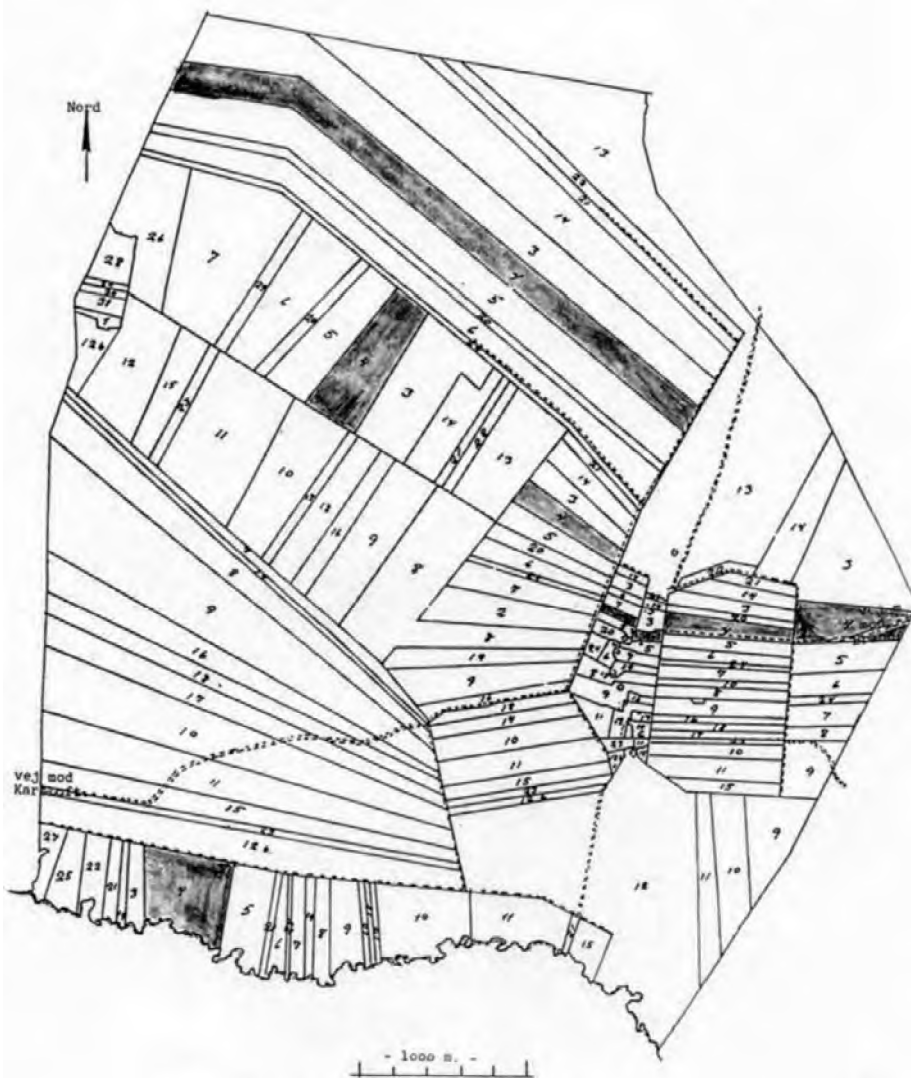
Kærby skole 1927

Bagerste række fra venstre: Ejner Lundstrøm, Thorvald Andersen, Ruth Jakobsen, Johanne Sørensen, Ruth ?, Gudrun Arvad, Johs. Jepsen, Birkebæk Jensen, Johan Nielsen, Søren Oluff, Møller Eriksen, lærer Georg Pedersen.

Anden række: Ninna Arvad, Henny ?, Erik N. Eriksen, Marius Sandfeld, Hans Sinkebæk, Jens M. Nielsen, Morten Orluff, Søren Kr. Sørensen, Cecilie Kristensen, Anna Sørensen, fru Pedersen.

Tredje række: Kjær Dam Sørensen, Laurids Gejl, Grete Pedersen, Olivia Sørensen, Karen Jakobsen, Alma Arvad Nielsen, Ester Sørensen, Agnes Therkildsen, Marie Nielsen, Thorvald Sinkebæk.

Fjerde række: Magnus Dam Sørensen, Kristian Ostensen, Bernhardt Kristensen, Marianne Ostensen, Marie Ostensen, Johs. Gejl, Svend Therkildsen, Anna Gejl

Uhre by's jorder efter udskiftningen.

Mtr.nr. 4a efter udskiftningen i 1800, ca. 310 td.lønd.

Mtr. nr. 3a, " Bundgård " Nørregårdsvej. 40.

Matr. Nr. 3a , "Bundgård", Nørregårdsvej 40

(Foto?)

Bundgård er en af de gamle gårde i byen. Den ejedes i midten af 1600 tallet af Kolding hospital d.v.s. staten. Når et hospital står som ejer af fast ejendom dengang, skal vi tilbage til tiden før reformationen for at finde årsagen. Før den tid var det katolske klostre, stiftelser og kirker der drev hospitalerne. Efter reformationen overtog eller konfiskerede staten så størsteparten af klostrene og deres midler og ejendomme.

Ved udskiftningen i 1800 tallet lå gårdene i Uhre 2 el. 3 tæt sammen, og de lå alle mellem Uhre byvej og Nørregårdsvej. Her er det 3a og 14a, der stadig ligger tæt sammen, som de har gjort i århundreder. I gamle matrikelkort benævnes begge som "Bundgårde " og i Kolding hospitals jordebøger nævnes de i 1701 som halvgårde.

I U.G.H. er omtalt en opgørelse over gårdens hartkorn og besætning i 1746 og ligeledes en fortegnelse over brandforsikringen i 1830.

Kolding hospital sælger i 1747 gården til ejeren af Hastrupgård i Thyregod sogn, Niels Andersen Vonge. I 1762 får Niels Nielsen skøde på gården, efter at han har haft den i fæste en del år. Han benævnes i B.S.H. som organist og skoleholder, og var antagelig den første skoleholder i Uhre, efter at skolen blev bygget i 1741.

Han var født ca. 1713 og døde i 1774, 61 år gammel. En søn født ca. 1745, død 24/11 1820 - også kaldet Niels Nielsen -, fik skøde på gården. Han blev gift i 1777 med Johanne Christensdatter født ca.1755, død 9/12 1820.

Ved folketællingen i 1801 står denne Niels Nielsen også som organist ved Brande kirke og måske også skoleholder en kort tid. I ægteskabet var der 7 børn, (side 5 i U.G.H).

Tre af sønnerne fik efter hinanden skøde på Bundgård. Den ældste, også en Niels Nielsen overtog gården 16/6 1810. Han var født 1780 og døde 10/2 1811, han blev gift 7/10 1810 med Ane Pedersdatter fra Usseltoft, født 1790, død 12/12 1820. Den sidstnævnte ejer er også benævnt som skoleholder og organist, så det har været en musikalsk familie, og nok bedre ved orgelet end til at undervise børnene.

I en indberetning skriver pastor From om skolelærernes undervisning,:" Den faste skoleholder, nemlig Niels Nielsen i Uhre, 31 år 4 år i embedet, har ikke eller nogen tid får den duelighed, som en skolelærer bør have, da han mangler evner. Er ikke seminarist. Hans bestemte erklæring om, at han vil underkaste sig den foreslåede indretning til undervisning og dannelse, er mig ikke mulig i dag at afgive, da han ligger i sengen i en sygdom, der vanskelig vil levne ham livet."

Pladsen som skoleholder og organist har i kortere eller længere tid fulgt gården i 3 generationer. Da kortet over udskiftningen er endelig udarbejdet i 1825, er det Niels Nielsens søn Laust Nielsen, der står som ejer, og gårdens areal er da på ca. 325 td. land fordelt på 8 forskellige lodder. Se side 5 i U.G.H.

I 1846 får Jens Chr. Jensen fra 4a Nedergårdsvej 8 i Brandlund gården. Han blev i 1844 gift med Mette Jensdatter fra 6a Vestergård i Uhre. De havde i et par år hans hjem 4a i Brandlund, inden de flyttede til Uhre.

Den 22/3-1872 blev der tinglyst et mageskifteskøde mellem Jens Chr. Jensen i Bundgård og Erik Pedersen i Nørgård i Flø. Handelen er dog sket i 1869, da Erik P. i sine erindringer skriver, at de flyttede den 12 December. 1869. Denne handel eller bytten gårde har ældre folk fortalt mig en del om, og det skulle være foregået omtrent således:

Jens Chr. Jensen, også kaldet Bundgård, og Erik Pedersen fra Flø var ved et besøg på Brande kro kommet i diskussion om hvis gård der var bedst, og vel nok efter et par kaffepunse blev de enige om at bytte gårde. Erik skulle vist have 1000 kr. i bytte. Da mændene kom hjem var der stor utilfredshed begge steder. I Flø var det især Eriks hustru Ane der var meget imod at flytte, da det var hendes barndomshjem, og Erik lovede da, at han ville forsøge at få handelen annulleret. Han tog så til Uhre og snakkede med Jens Chr. Jensen, men han øjnede jo straks en chance for en gevinst og forlangte 2000 kr. for at lade handelen gå tilbage. Dette krav ville Erik ikke gå ind på, så måtte handelen stå ved magt. Jens Chr. Jensen havde nok regnet med at Erik P. var kommet igen, men det gjorde han ikke. Nu blev familien på Bundgård urolige, for de ønskede aldeles ikke at flytte fra Uhre. Da dagen kom, hvor skiftet var aftalt, blev een af sønnerne sendt afsted på en hest for at se, om Fløfolkene var i gang med flytteforberedelser. Han kom hurtigt hjem igen og fortalte, at det første flyttelæs var på vej.

Så måtte Jens Chr. Jensen selv afsted. Han mødte flyttelæset omtrent midtvejs. Nu traf det sig sådan, at Ane var med på det første læs, og da hun havde hørt lidt på Jens Chr.'s opfordring til at vende om og aflyse handelen, svarede hun ham: " Nu har I to pjattet længe nok om den handel, nu flytter vi."

Familien bestod foruden ægteparret af 8 børn og herfra nedstammer de fleste Eriksener i Uhre og Kærby.

Erik Pedersen skriver i sine erindringer, at i førstningen var det en dårlig handel, men senere da han får " Birkemoselodden " (Eriksminde) og " Kærlodden " (Anesminde) opdyrket, er han godt tilfreds med skiftet. Erik P. har nedskrevet en del om sit liv og om sin slægt, og da der er mange oplysninger af værdi for eftertiden, har jeg medtaget en stor del heraf, også af hensyn til, at der ikke er mange skriftlige beretninger fra den tid skrevet af bønder. Skrivemåde og stavfejl er gengivet som de findes i beretningen.

Uddrag af Erik Pedersens erindringer.

Jeg er født i den vestest Gård i Svindbæk 1823 den 18 Juni af Egtefolkene Peder Sørensen Hustru Ane Eriksen. Vi var 6 Brødre

1 ste Søren Pedersen født 1818, 2 de dødfødt ,3 de Jens Pedersen Født 1821, 4 de Erik Pedersen født 1823 , 5 de Jens Pedersen den Yngre Født 1825. Han blev dræbt af lynet en nat han stod med hans ryg mod Ladesiden, han løb af sengen fra hans broder Søren han turde ikke være inde i den frygtelige Lyn Torden og kom så derved til hans Dødssted. Han var 17 år ved hans død. 6 de døde nogle Dage efter Fødselen.

Jeg var Hjemme fra Barnstiden af, kom til at passe Fårene i Heden som 5 a 6 Års det varede ikke længe inden Jens den Yngre løste mig af, så kom jeg til at passe Kreaturer og tage deel med i Arbejde hvad der forefaldt i Høstletten af Rive og Høsten at tage Korn op. I min 12 År var jeg i Flø hos min Farbroder at passe Får og Ungkreaturer i Heden, da min Broder Jens den Ældre fik hans Been brækket denne Forår ved at en Vogn gik over den med en Møglæs på , han Opdragen hos Farbroder siden 2 års Alderen. Efter denne Sommer var jeg hjemme til jeg blev Konfirmeret Efteråret 1837. Så om November kom jeg til Andkjær i Gaurslund Sogn at tjene hos Manden Peder Ulv som Røgter Dreng kan jeg sige for han Fodrede selv han havde 28 Køer og 8 Heste, der skulde jeg forrette Møgning efter og vande Kreaturer med forøvrigt af Dagen skulde Forke Byg det som han sagde skulde Drengen Tærsk, Avlkarlen og den Anden Rug og Havre tillige med Skovarbejde om Vinteren. Om Sommer var jeg Krepasser det kom ikke i Huus fra de kom ud indtil Indbinding. Markerne var i mange Lodder Sønden og Norden for Byen Kreaturerne mest Sønden Byen og Hestene Nørskovs Lødden dem skulde jeg jo og Passe ja det var Løben fra Søndre side af Byen til Nordre særlig om Morgenen da jeg skulde give møde til bestemt Davre og det var Tidlig ellers vankede der dygtig Skænd han var en stræng Husbond og meget urimelig med hans fordringer af

Tyendet , han havde en godmodig og god Kone, hun gav god Kost og var også god ved mig hun sagde jeg ikke måtte Lege mig på Sinde hans Urimelighed.

Peder Ulv Døde 2 år efter en Lidelsesfuld død af Kræft, det var ibegynd den år jeg var der i nedre Munden og åd sig ned i Halsen til Brystet.

Året efter 1839 skiftede jeg og fik en god Tjeneste hos Hans Jensen Bjerre der varjeg Røgter og fodre tillige Møge efter 9 Heste og 28 Kre der var nok at bestille især i de korte Dage og Hakkelsesskåren i tilgift, men henad Foråret var det mageligt, om Sommeren passede jeg Kreaturerne med Flytten og Vanden i Hus det ikke om Natten der havde jeg gode Dage og kjærlig Omgang. Jeg tjente der i 2½ år, den sidste Vinter kom jeg til Skade med min Venstre Arm i Albueledet Senen der så snart jeg skulde tage noget hårdt ved sprang af sit rette Leje, så kunne jeg ikke bestille noget inden jeg fik den i sin Leje igen, det kunde jeg selv gøre da jeg blev vandt til dertil, men det gjorde meget Ondt og det blev næsten hver dag særlig ved Møgbåren når den blev læsset for hårdt.

Jeg var Ildefaren blive ved sådan kunne jeg ikke og ingen kunde hjælpe mig, jeg var ved Ledsætteren, men det hjalp ikke noget ja det så meget han viste mig hvordan jeg skulde for selv at sætte den i Leje igen.

Så vidste de jeg havde en Broder der var 2 År yngre så vilde de jeg skulde gå Hjem det var i Påskedagene om de kunde få ham i min Sted. Det gjorde jeg og endskønt jeg nødigt ville bytte for jeg havde det bedre end kunde få det Hjemme og de ville gjerne beholde mig de var Kjærligsindede og de havde medynk med mig og mente at jeg hjemme kunde få frihed at den kunde igen gro fast, det havde jeg nu ikke de store Forhåbninger om der at slippe fri for Armanstrengelse.

Hjem kom jeg og beklagede min nød, men der var intet at gøre at få Jens derud i min Sted det var sommer ham kunde de ei undvære for arbejde, og få mig i hans Sted, da jeg ikke kunde tage ved strængt Arbejde med denne Arm nu, det vilde de ikke. Moder foreslog da hun vidste at jeg var god

til at Sy at give mig i Skrederlære ,hvilket min Fader dog ikke kunde lide, men sagde min Fader du skal om ad Smidstrup til Jens Kudsk han var til den Tid den berømteste Dogtor.

Så fra Hjemmet derudefter gik og ad Smidstrup og traf Manden hjemme og sagde ham hvordan det var med denne Sene at den ville gå af Leje når jeg tog noget hårdt ved med Hånden. Spurgte om den var af Lave, nu var det nogle Dage siden, hvordan den da var kommen i sin Leje igen ja jeg havde selv Gneden den i.

Ja det kan du gøre selv så godt som nogen. Jeg begyndte at afklede mig for han kunde see den nei jeg skulde ingen Ulejlighed gjøre med det hverken ham eller nogen kunde gjøre noget ved den meere som mig selv men sagde han den Eneste Råd er Du må ikke tage så med Hånden at det strammer Senen i en Fjærding År så vil jeg love dig den nok skal groe fast og blive siddende. Så gik jeg derfra til Andkjær med den besked jeg kan Huske jeg Græd underveis og gruede for fremtiden Mog kunde jeg ikke og Forårsarbejdet begyndte. Karlene kunde ikke få tid det spurgtes og een kom og bød sig til i min Sted, den var en god Tjeneste een af de bedste i byen de kunde sagtens få een Så var der en Skreder August Ravn der manglede en Lærling ham kom jeg så ved 1 ste Mai 1841, og var ved ham til 1 ste September så var Senen groet fast i sin Leie, og jeg var i Grunden og meget Kjød af denne siden på Bordene det var min Natur ikke rigtig til jeg længtes efter at komme ud i det Frie at færdes når jeg så andre gik i Marken.

Skrederen jeg var ved må jeg sige var en flink Mand, men Akkurat Arbejde vilde han have. Så som forhen anført blev min Broder Jens den Yngre Dræbt af Lynilden i August Måned dette År så gjaldt det om at få mig Hjem da de nu manglede mig til Arbejde og jeg kunde fornemme min Arm kunde tåle det. Senen har nu aldrig gledet af lave siden, jeg må sige godt var det jeg kom med Skrederen og godt var det jeg kom derfra. Broder Søren kom derud vi syede da i Skjærup og der skulde gjøres et forsøg på at få mig af den tjeneste, jeg var jo fæstet til ham i 3 År, i førstningen af samtalen var han ved at sige nei og tilføjede at jeg nu var ret god til Syningen og det ikke var behageligt for ham nu igen at få en nybegynder, men Søren var sei nok til at blive ved og nu den Ulykke der var passeret Hjemme ved min Broders død og foreholdt og at Fader var Gammel bevegede ham, han var ikke hård af Gemyt.

Han kom til at sige et langtrukken ja og glad var jeg, så kom jeg med Hjem og tog deel i Gårdens Arbejde.

Et årstid efter som i min 20 års Alder kom jeg med på Strømpehandelen og handlede for min Broder Søren Pedersen, jeg husker godt den første jeg gik fra Hjemmet til Kolding 8 mil og Haderslev 4 mil hvor Søren var den Tur var stræng da de gamle Støvler jeg havde tog Skindet af Tærne.

Jeg kom til Haderslev samme aften. Anden Dag begyndte den såkaldte Mikkelsdags Kræmmermarked og Folkemarked. Jeg stod så til Marked med 1 lang Bord hvorpå jeg havde en deel Strikketøj, jeg var noget undseelig ved det da jeg knap kendte Priserne ret idet Fruestrømper, Børnestrømper var blevet Farvet Søren sagde mig det jo flygtig om morgenen Priserne pr. Dusin, jeg gjorde god forretning og Søren var godt fornøjet dermed, men adskilligt havde han jo at udsætte på mig og undervise, da jeg var som enhver kan blive når man kommer så langt bort fra det hjemlige ved både sproglige og Livsførsel, så som handelsmand at vinde Folk.

Det var hunnede Folk Schlesvigerne at være blandt i Kultur og Dannelse meget foran Jyllænderne. Ja vi solgte meget de 2 Markedsdage vist for 1½ hunder Daler vi blev så nogle Dage i Haderslev jeg gik i Byen og Stykket ud med god Fortjeneste.

Søren solgte i Partier til Strømpehandler der i Byen der rejste op ad Tyskland Kiel og Lybek. Derefter Reiste vi til Apenrade var der nogle Dage handelen gik godt der, vi solgte meget, derfra gik vi og handlede på Landet til Gråsten det øvrige Bindtøj var afsend fra Apenrade til med Posten til Sønderborg efter en Dags handel på Gravensten og Egersunde gik vi på Landhandel gennem Sundeved til Als. Der var vi 14 Dage og fik så omtrent udsolgt, det var altså første Gang jeg var på denne skønne Øe. Skøn var den med Naturforhold og ligeledes Omgangsvenlige Mennesker. Så gik vi derfra til Apenrade og videre til Haderslev der stod noget Tøi.

Søren Reiste Hjem og købe sammen jeg blev der at Handle til han kom fra Jylland så vedblev vi denne Vinter til sigst i Januar Måned så var jeg Hjemme denne Sommer næste Vinter Reiste jeg også og fik lidt Løn af Søren og var Hjemme om Sommer.

I Foråret 1844 Døde min Moder Langfredag så denne sommer var jeg hjemme. Så om Vinteren fik jeg halvpant med Søren i Handel og Fortjeneste. Var i det Schesvigske heele Vinteren og handlede. Søren købte sammen og var og noget af tiden deroppe. I Vinter handlede vi og delte Fortjenesten. Søren var så blevet gift, siden Handlede jeg på egen Regning og tjente godt derved, 1848 Udbrød Krigen i Foråret, jeg var frispiller (antagelig frinumner. H.N.) men så blev jeg indkaldt til Krigstjeneste ved Maidagstid. Jeg leiede så Een for mig gav 300 Rigsdaler (Det var nok lovligt men ikke populært H.N.) så begyndte jeg at Handle og fortsatte Sommer og Vinter, da tjente jeg dygtig Pænger det var en god handel i disse Krigsår.

I 1849 den 29 April havde vi Bryllup jeg var hjemme noget af Sommeren, men ellers var jeg på handels Reiser som førhen, og vedblev dermed i 3 År. Så i Marts Måned 1852 havde jeg den Ulykkelige Dag ved Vandledningen at få over Engen, at få Vandet forbi i Sandbanken lige før Møllen, (Tornvig) at en Væjning Jord af Høiden 5 Alen væltede ned på mig med over 1 Alens Tykkelse undtagen Baghovedet som Karlen kunde see da skredet var foregået og nogle fra Møllen kom til hjælp at kaste mig ud.

Hofteskålen var Brækket over Beenen var som en Dødling jeg kunde til nød røre Tærerne. Som Læge gik Vognen efter Peder Kragssig, han gjorde intet ved denne men Regulerede lidt en del at smøre med, derefter henlåg jeg i 3 Uger.

Da jeg kom af sengen viste det sig at det var groet til i Hoftens så at Foden sad lige ind mod den anden. Så besluttede jeg i samråd med Ane at komme under Doktorbehandling, da vor Distriktslæge i Tarm. På samme tid var Mads Hannerup meget syg og havde bud efter en Doktor der var på Sisted Gård som praktiserende så kom Søren Overgård og lod os det vide, det var kjært ellers havde jeg bestemt mig til Tarm at ligge, de kom så med Doktoren han brækkede den af igen, og blev så lagt på en Seng med lidt Halm under derpå en Bredsel og Lagn og siden en Lagn tværs over hvorpå jeg blev lagt og så ? i begge ænder trimlet så fast som mulig og derefter 3 Læderremme spænte om mig 1 ved Fodledet 1 om Lårene og 1 om Brystet, det var en hård Kur så at ligge det var Påske Løverdag, siden Onde derpå fulgte at ligge i denne Stilling den brækket havde jeg ikke stor følelse i, men det andet Legeme hvor der dog var Svie og Værk jeg glemmer aldrig disse Påskedage i mit Liv , siden hen da jeg havde ligget en 8 te Dage blev Kroppen Følelsesløs og siden de øvrige 14 Dage lå jeg uden synderlig Smerte, så kom jeg af Sengen og begyndte at gå ved Krykker som jeg vedblev med 1/4 År så kunde jeg undvære dem men kom til at Lamme (halte) da den tilskadekomne Been blev 1½ Tomme kortere og den anden har siden måttet tage Byrden.

Vinteren derefter 1853 var jeg dog i det Schesvigske igen på Strømpehandel, som blev den sidste jeg Reiste, siden Reiste jeg ikke mere og tillige ikke havde tid dertil da de Gamle drog ud og boede på Parcelstedet som da var blevet bygget. Og tillige meget Arbejde ved Vandledningen over Engen. Vandet gjorde god Virkning på Engen særlig de første 3 År. Så tog vi fat på Heden og fik meget opdyrket Søndens Bækken nok 40 Td. Land. Og den Østre Lod bebygget med 8 Fag Huus hvor vores Gamle Boede på Aftægt de havde der 2 Køer. Loddens Arbejde og Drift udførtes fra Gården. Var der i 13 År så blev Moder svagelig med megen Smerte i Lemmerne kom så hjem i Foråret 1865. Døde så den 29 November, vor Fader Nielsen var så hos os afgik ved Døden den 10 Januar 1868. Det må siges at han var en af de Flittige og Stræbsomme Mænd og venlig i Omgang med sine med Mennesker. Østre Huus i Flø 14 Fag 9 Alen Vid blev bygget 1862, den vestre Huus 14 Fag 10 Alen Vid bygget 1868. I 1858 Eiede vi Sandfeldbjerg Gård i Foråret 3 Måneder solgte den derefter til Tommas Hansen Ungkarl fra Tolund , Eistrup Sogn

Så begyndes med vores Levnedsløb i Uhre og hvorledes Tilskikkelsen var at vi kom hertil. (Erik Pedersen fortæller ikke nærmere om handelen eller flyttet, som jeg har omtalt. men fortæller derefter om et møde i Brande ang. banen.)

Ved et Jernbanemøde i Brande den 15 December 1869 angående en Bane fra Viborg over Silkeborg, fortsat over Eistrup, Brande, Sdr. Omme ad Holsted til Sydbanen blev ikke til noget, men havde vistnok været den bedste Line da denne havde ført til Esbjerg hvor kan forventes at Kreaturer og hvad vi producerer skal i fremtiden til England hvor vi skal have vore Pænger og Indtægt fra. Den Tydske Told og alle dermed følgende omstændigheder eller deres Forbandetheder må vi helst gå uden om mest mulig. Her i Brande Sogn må vi helst onvære Jernbaner, da disses bekostninger slet ikke kan opveie Udgifterne for Kommunen andet end med et stort underskud at Kommunen kan blive forgældet.

Nu i 1893 har Rigsdagen i følge andragende været stemt for en Bane fra Give til Herning over Brande. Vi har den slet ikke behov, nu vi har gode Kommuneveje. (En ejendommelig indstilling til banerne i Brande sogn, især da Erik Pedersen var i sognerådet fra 1865 til 1871 og formand fra 1865 - 1870, efter oplysninger i B.S.H. men nævner det ikke i sine erindringer, H.N.)

Nu derfra til 1869. Da vi modtog Gården, i bytte fik jeg 1000 Kroner. I førstningen var Handelen ikke god. Flø Gården var drevet til det den omtrent kunde blive med Engvanding og opdyrkning ad det Hede der var at Pløje. Vi drog derfra den 12 te December 1869 med 20 Kreaturer 4 Heste 50 Får. Her måtte begyndes med 2 Heste 12 Kreaturer Fårene solgtes ikke da Birkemoselodden (Eriksminde) til den tid ikke var dyrket, der var begyndt med Korn i nogle Agre og noget Brakket her var noget at tage fat på. Første Sommer 1870 byggede vi Stuehuset (på Eriksminde H.N.) så vi kunde have Besætning der og få Gjødnings en del af de mange Får og 2 Køer. Mette Eriksen var der først og Niels (se U.G.H. side 6) Søren Pedersen som Hyrde. De 2 første Vintre Pløjede vi meget Hedejord og det varede ikke mange År før vi havde en stor Avl der, og der blev fuld Besætning og Drivkraft. Så havde jeg Møllen i 2 År 1874 - 1876. (?) på Møllodden brænte jeg 20000 Sten som jeg satte de 20 Fag Huus af på Eriksminde 1876. Jeg opdyrkede og i Kjæren og noget med Vandledning over Engen så Besætningen forøgedes meget. I 1880 byggede vi 20 Fag herhjemme, søndre Huus og en halv Lade blev sat ud i Sønder da Tanken var at Gården skulde være vendt om, det opgaves og de 9 Fag Lade blev brudt ned igen, og det tillige med 7 Fag hvor den gamle der var faldefærdig i Kjæren (Anesminde) byggede vi 5 Fag til Krehus i 1891 blev tilsat 3 Fag til og 4 Fag Lade. I Kjæren byggede vi Stuehuset År 1887. Ane og Søren Tornvig blev der bestyrer. Nu i 1893 er bygget Nordre Huus her hjemme i Gården 10 Fag den gamle var faldefærdig. Fra 1869 er Kreaturbesætningen forøget betydelig da der nu haves på samme Eiendom 1893 Gården 2 Heste 1 Føl og 16 Kreaturer 9 Får. På Eriksminde 3 Heste 1 Føl 14 Kreaturer 10 Får på Anesminde i Kjæren 10 Kreaturer.

Samtlige Bygninger på Parcelstederne og Gården har kostet meget, og dertil meget Arbejde, men ved Flid og Virksomhed af os selv og børnene må vi være Glade og ikke noksom kan Fuldtakke Gud, at han i den tid har forundt os næsten uafbrudt i Familien Sundhed og Lykke. Som der står Arbeid og bed så skal du få hvad din Tarv du kan atrå. Nu er min og Anes Virketid og omtrent udløben nu i den sidste Årstid er min Arbeidsfærlighed heelt svækket og lemmerne lammet så Krykker må til hjælp enda med besvær og meget værk i lemmerne. Ane er jo mere Legemsstærk hun er jo og 4½ År Yngre.

Erik Pedersen nægtede en tid at betale de pålignede skatter, da Estrups provisoriske finanslove fra 1877 til 1894 var i strid med grundloven.

Kjændelsens Afskrift:

Spørgsmålet om Skatternes opkrævning er Lovlig eller ulovlig tilkommer det hverken Skatteopkræveren, Skatteyderen eller Fogeden at afgøre, men en Grundlovsmæssig og Retskraftig afgjørelse kan alene opnaaes ved en klage for Rigsretten. -Overfor Skattenægtelser vil min Kjændelse derfor indtil videre lyde saaledes:

Kjændelse

Da de fra Amtsstuen opkrævede og rettelig udregnede Skatters inddrivelse i Nægtelses eller udeblivelsestilfælde er Nødvendig for at Statsstyrelsen og Administrationen i sin Helhed kan gaa sin regelmæssige uforstyrrede Gang vil Udpantning være at foretage fremme.

M.A. Monrad. Herredsfoged.

i Januar 1886 (Provisorisk Aar.)

1888 - den 20. Januar

Da der ingen ordinær Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1887 til 31. Marts 1888 er vedtaget af begge Rigsdagens Afdelinger - Folketing og Landsting, saa Protesterer jeg mod Skattens Lovlige Opkrævning i henhold til Grundlovens § 49, men for at undgaa Udpantning betaler jeg for denne Gang, og overlader ansvaret derfor paa vedkommende Autoriteter

Vi har endnu ikke Skjødet det hen til Børnene formedels en 3 Års venten med at få Udstyknings Papirer fra Landmåler Olsen. Men nu er de dog kommet og 1 ste December 1893 var vi i Vejle og Jens P.Eriksen fik Skjøde på Gården Hovedparcellen og Niels Eriksen Skjøde på Eriksminde. Kjærstedet har vi endnu.

Det nye År 1894 begyndte meget tungt og Sorgfuldt for os idet Ane min Hustru den 21 Januar blev angrebet af Influenze med megen Smerte især den sidste Uge da det overgik til Mave og Tarmbetændelse. Døde den 20 Februar Aften Kl. 6.

Jordfæstelsen foregik den 1 ste Marts. Ane var født 3 September 1827.

Det var Tungt for mig især da jeg Legemlig nedbrudt, og hun var mig en kjærlig og Trofast Livsgænger. Den første Indtryk af hende for mig som siden ikke kunde gå fra mig da vi som Hyrder sammen i Flø, hun fra Barndomshjemmet og jeg hos min Farbroder Søren Sørensen. Hun som levende jo og opvoksende til Forældrenes glæde, og som jeg vil tilføje og en Kjærlig og altopfrende Datter. Hun besad det vistnok medfødte at kunde i Færeden gyde Liv og Glæde i et Hjem med hendes besindighed seet fra alle sider. Hun var Åndsstærk om og som kan komme Modgang der havde hun også meer end almindelige Evner til at lette og hjælpe i det huslige og Børn som vi havde 8 te af og mig som Egtefælle. Og vil jeg tilføje hun havde også skarpe Ord til Rådighed når den tid var, men det gode var at det fik hastig Ende.

1/2 1893 fik Ane og Eriks søn, Jens Peder Eriksen skøde på Bundgård. Han var født 18/9 1857 og døde 5/7 1936. Han blev gift 16/11 1894 med Ane Hedvig Olesen, født 1869 i Thyregod, død 4/4 1899. De havde en søn, Erik Peder Eriksen, født 23/9 1895. Han overtog gården i 1923 og blev gift 29/12 1914 med Mette Nina Cecilie Pedersen fra Teglgård. Hun var født 7/10 1896. De fik 6 børn, se side 7 i Uhre gårdhistorie. De solgte gården i 1960 og flyttede til Brande, og dermed er Bundgård ude af familien Eriksens eje

Den 9/2 1960 får Rita og Herluf Brandt Andersen skøde på gården – side 7 i U.G.H. – Familien Eriksen beholder dog den nordlige del af udlodden, der var tilplantet med grantræer. Rita og Herluf havde først en ejendom i Hyvild - 1m, og derefter 3d, Lille Nytoft i Harrild inden de flyttede til Uhre. De købte i 1978 4a's lod nord for Uhre-Brandevejen af Niels Thruelsen og i 1986 sælger de lodden fra Gydevej mod vest til Svend Bjerre, ejer af 5o,6p m.fl. "Højbjerggård". De udvider og moderniserer kostalden og bygger en ladebygning ud mod vest. I 1995 solgte de al jord øst for Nørregårdsvej til Jørgen Kristiansen, ejer af "Søndergård" i Uhre. Rita blev i 1985 ansat som kirketjener ved Uhre kirke. Af "Bundgårds" oprindelige areal på de ca. 325 td. land ved udskiftningen i 1800, er der nu kun ca. 8 td. land tilbage ved gården, og dermed er endnu en af de gamle gårde i byen ophørt som selvstændig landbrug.

Matr. Nr. 3a , "Bundgård", Nørregårdsvej 40
Billede fra o. 1930 med familien Eriksen.

Udstykning og jordfordeling mellem 3a og 14a.

Som før nævnt skete der ikke efter udskiftningen i 1800 de store udflytninger. Først omkring 1860 - 70 sker der noget. Da begynder der en ret stor udstykning fra de gamle gårde i byen til børnene.

Erik Pedersen på 3a Bundgård og naboen Søren Ottesen, ejer af 14a også kaldet Bundgård, handler og mageskifter deres lodder fra Gydevej til sogneskellet.

Erik P. får den østlige del af begge lodder og Søren O. den vestlige og Gammel. Å gør skellet. Erik P. bygger så på 14c og 3b Eriksminde, som stadig er i familiens eje i

5. generation (se side 138 i U.G.H. og Erik P's. beretning i nærværende hefte) Gårdens areal i dag er ca. 80 td. land.

Som før omtalt bygger Erik P. Anesminde, Engebækvej 42, mtr.nr.3e - på kærlodden til 3a Bundgård. Stuehuset bygger han i 1887 udhusene lidt før. Han afhænder den først i 1899 til sønnen Søren Tornvig Eriksen ca. 45 td. land. Den er stadig i familiens eje i 3. generation. (side 11 i U.G.H.)

Matr. Nr. 3e, "Anesminde", Engebækvej 42
Billede fra o. 1920 med Søren Tornvig Eriksen og hustru Theodora
Marenze Pedersen og Peder Eriksen – lille Pej. Nuværende ejere: Ulla
og Arne Nygård Eriksen.

Matr. Nr. 3e, "Anesminde", Engebækvej 42
(H.N.)

(Foto
H.N.)

På udlodden til 3a, ind mod Brandlund, der var på ca 70 td. land, blev der opført en ejendom kaldet Stenlink. Hvem der har bygget ejendommen vides ikke, men efter folketællingen i 1845 har den været beboet af Peder Henriksen. Det var ham der kørte en postrute til Vejle et par gange om ugen med trillebør. Sønnen Troels Sandfeld Pedersen havde den derefter i fæste i mange år. Han ejede en ejendom i Kærby ,7n,8k Sønderkærvej 12,(side 58 i U.G.H.). Gamle Søren Nørgård har fortalt, at Troels og familien med hele besætningen flyttede derud hver sommer. Her var græs til dyrene og dynd til tørvegravning. I 1928 får svigersønnen Thorvald Ålhøj Hansen skøde på Stenlink nu mtr. nr. 3k fra Erik Eriksen, Bundgård, ca. 30 td. land. Ejendommen har gennem årene haft mange ejere. Der er gravet en del grus i arealet, og der skulle også førhen været gravet mergel på ejendommen. I dag ejes den af Susanne Olesen, og der er oprettet en stor minkfarm på den.

Billede af "Stenklink", matr. nr. 3k, Uhrevej 16

Fra højre: Thorvald Aalhøj Hansen, født 8/9 1892 i Borup, død 13/10 1988. Hustruen Petrine (Tinne) Pedersen, født 14/7 1893 i Uhre, død 27/9 1976, med børnene Thora, Andreas Aalhøj, Elly og Henning.

Mtr. nr. 3c 3d, "Laulund", Engebækvej 30.

Matr. Nr. 3c, 3d, "Laulund", Engebækvej 30 omkring 1950

(Foto?)

Kort efter jordfordelingen mellem Erik Pedersen og Søren Ottesen , bygger Søren Ottesen Laulund, som i 1881 overtages af sønnen Søren Christian Sørensen. Gården ejes i dag af Jens Thorkild Lauridsen og hustru Jytte Madsen. De er 5. generation på gården (se side 9 og 10 i U.G.H.) Der er bygget ret store avlsbygninger, i første omgang til svineproduktion, men bliver nu anvendt til hønseri. Arealet er i dag på ca. 60 td. land.

Udstykninger fra Laulund.

I 1935 udstykker enken Marie M. K. Sørensen Vester Laulund, Juelsgårdvej nr. 8 mtr.nr. 3i til datteren og svigersønnen Anna Sørensen og Richard Møbjerg Kristensen, ca. 40 td. land. Nuværende ejere er Hanne Jensen og Søren Laursen. (se side 12 i U.G.H.)

Matr. Nr.3i, Vester Laulund, Juelsgårdvej 8

(Foto H.N.)

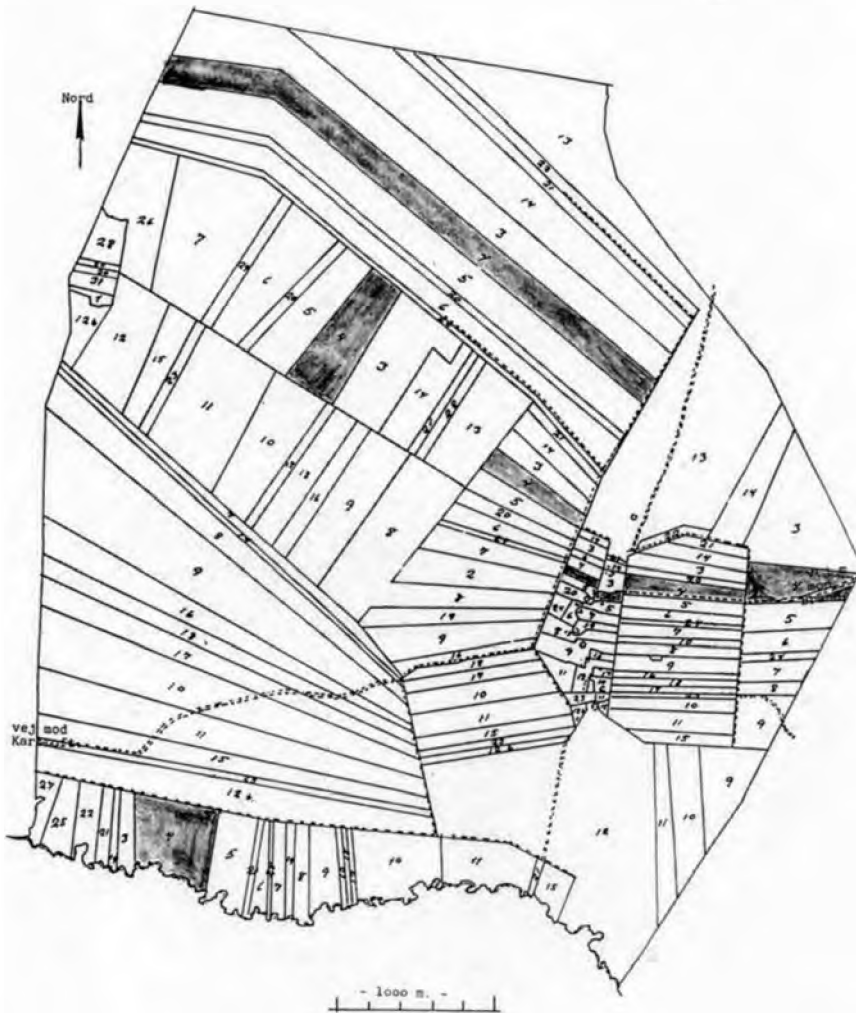
I 1936 udstykker hun også Øster Laulund, Engebækvej nr.13 til sønnen Søren Kristian Sørensen og hustruen Astrid Møbjerg Kristensen ca. 35 td. land. Nuværende ejere er Anne Lene Gottlieb og Jacob Madsbjerg, (se side 15 i U.G.H.)

Matr. nr. 3l Øster Laulund, Engebækvej 13 (Foto H.N.)

Matr. nr. 3c,d "Laulund", Engebækvej 30. Foto o. 1985

Uhre by's jorder efter udakiftningen.

Mtr.nr. 4a efter udakiftningen i 1800, ca. 310 td. land.

Mtr.nr. 4a Uhrevej 19.

Matr. Nr. 4a, "Storgård", Uhrevej 19.
Billede fra o. 1910. Nu Bente og Gunnar Gasbjergs gård.

Matr. nr. 4a "Storgård", Uhrevej 19

(Foto 1999 H.N.)

Det er een af de 2 gårde som førhen blev kaldt Storgårde. Gården var i begyndelsen af 1700 tallet ejet af Kronen. Det var gårde, som helt fra middelalderen var stillet til rådighed for kongen, og som blev ham anvist som en del af hans økonomiske grundlag, men uden at han ejede gården.

I 1709 har Peder Pedersen fra Arvad fået fæste på 6 ødegårde i Uhre og blandt dem var 4a, og familien har den i fæste i flere generationer. I 1720 sælger Kronen de 6 gårde til Johannes Hauch på Jullingsholm ved Sdr.Omme, nu benævnes de dog ikke som ødegårde. Niels Madsen i Høgild får senere skøde på de 6 gårde, og 3/5 1774 sælger han 4a til Peder Pedersen, der havde den i fæste, som fjerde generation alle med samme navn.

Peder Pedersen var sognefoged, og det er ham, der på mødet på Amtshuset i Vejle 26/3 1800 fremlægger bevis for lovlig forkyndelse af indvarslingen til

Åstedsforretningen om delingsplanen, og det er ham der har været bymændenes kontaktperson til øvrigheden.

Han er omtalt side 17 i U.G.H. og i skiftet efter ham side 20.

Gårdens næste ejer hed også Peder Pedersen og blev gift med Mette Sørendatter fra Flø.

Deres datter Ane blev gift med Peder Nielsen, der havde 10a i fæste, og datteren Mette blev gift med Niels Kr. Kjeldsen fra Dørslund, og de overtog i 1843 gården, men Mette døde allerede i 1844 et halvt år efter at hun havde født tvillinger, der begge døde ved fødselen. Niels Kr. Kjeldsen blev gift 2.gang med Ane Kirstine Pedersdatter fra 11a Skovgård i Skærlund. Datter af Peder Pedersen og Lene Jacobsdatter.

I dette ægteskab var der 7 børn. I 1882 overtager sønnen Kjeld Peder Nielsen gården, og bliver i 1883 gift med Sørine Olesen fra Ringgiv. De havde 3 børn og den ældste Niels Kr. Kjeldsen havde gården en tid indtil søsteren Mette Kjeldsen Nielsen og hendes mand Arthur Peder Jensen Pedersen i 1940 fik skøde på den. De havde før haft en ejendom i Brandlund, hvor den nuværende Falck station ligger.

A. Peder J. Pedersen havde i mange år en posttur, som han passede ved siden af landbruget, og han blev altid kaldt Peder Post. Han var en utrolig slider. Han var tit i marken nogle timer, inden han tog afsted på postturen, og efter hjemkomsten arbejdede han igen i mark og stald til langt ud på aftenen. De byggede også nyt stuehus og udhuse.

Sønnen Hans Pedersen fik skøde på gården i 1949, men solgte den kort efter på grund af sygdom. Den havde da været i familiens eje eller fæste i ca. 250 år af 9 generationer.

Den 24/11-1949 købte Marie Kirstine Rauff Nielsen og Niels Nørholm Thruelsen gården af Hagbard Abildtrup, der havde haft den i nogle mdr. De havde fra de blev gift i 1936 haft mtr.nr. 20g,5f, Uhrevej 32 A, som var Mariæ hjem. Marie og Niels drev gården til først i 80'erne da de solgte det meste af jorden fra. Lodden langs Uhrevej vest for denne blev solgt til Herluf Brandt Andersen til sammenlægning med 3a, og lodden fra Gydevej mod vest til Svend Bjerre. Den østlige del af denne lod er nu en del af Uhre stadion. I 1983 solgte de bygningerne og de tilbageværende

4-5 t.d. land til Bente Meyer Skærlund og Gunnar Gasbjerg. Hun er bankassistent i Midtbank, og han er lærer ved Uhre skole.

Ved udskiftningen i 1800 blev der tillagt gården ca. 315 td. land. Der er nu ca. 5 td. Land tilbage og dermed er endnu én af de gamle gårde ophørt som selvstændig landbrug.

Udstykninger fra 4a.

I 1878 udstykker Niels Kr. Kjeldsen gårdens lod ude i Kæret mtr. nr. 4c til hans og Kirstine Pedersdatters søn Jakob Peder Nielsen, ca.50 td. land, nu Gejlbjergvej 12. Han blev gift med Sidsel Jensen fra Dørslund i 1877, men hun døde i 1882 og han blev gift 2.gang i 1883 med Jensine Kristensen fra Skærlund . Efter flere ejerskifter, (Se Side 22 i U.G.H.) får Therkel Møbjerg Therkelsen i 1915 skøde på ejendommen. Han var født i 1873 på Vestergård i Skovsende ved Sdr. Omme, og blev gift med Lovise Birkebæk Nielsen født1889 i Filskov. De fik 10 børn, men 2 af dem døde af spansk syge med 2 dages mellemrum 2 og 4 år gl. Hele familien fik sygen på nær den yngste , der fik bryst. Da Therkels far solgte Vestergård i Skovsende, flyttede han til familien i Kærby. Han var veteran fra 1864 og dannebrogsmænd. Han er begravet på Uhre kirkegård. En søn Erik Therkelsen overtog i 1942 gården. Han var ugift og solgte den i 1981 til Margit Therkildsen og Kristian Jepsen. Jorden er nu frasolgt til Peder Eriksen 6h, Gejlbjergvej 20, og gården er nedlagt som selvstændig landbrug

Mtr. nr. 4f „Nørhedegård”. Egebjergvej 3.

I 1882 udstykker Niels Kr. Kjeldsen til datteren og svigersønnen, Magdalene Nielsen og Mourids Pedersen 4f Nørhedegård ca. 35 td.land. De havde 8 børn. (Se side 24 i U.G.H.) De solgte i 1894 ejendommen ved et mageskifte skøde med Laurids Jensen og flyttede til Brande, hvor han startede en murerforretning.

I 1907 køber Kristian Hegtemann Rauff Nielsen ejendommen. Han var født på Vigård 8a i Uhre 25/3 1880 og blev gift med Mette Marie Pedersen fra Brandlund. Kristian Rauff, som han blev kaldt, har fortalt en del om sin barndom og ungdom:
Det var naturligt, at vi børn deltog i arbejdet på gården fra vi var helt små, det gjorde alle børn på den tid. Til at begynde med passede vi gæssene, og når de skulle slagtes, drev vi dem ad vejene fra Uhre til Thyregod.
Senere var det fårene han passede, og da han blev lidt større, blev han sammen med nogle andre drenge, bl. a. Kr.Nielsen fra Højgård og Valdemar Madsen fra nabogården 7a, lejet til at drive får og lam til Vejle. Det var dyr som Karl Schnedler fra Langkjær købte op i Uhre, Ronnum og Gejlbjerg.

Det var drøje ture, særlig det første stykke vej.Når vi kom på den anden side Brande faldt der gerne ro over flokken, og så gik det lettere.
Vi overnattede i Harresø kro, inden turen næste dag gik ind til Vejle. Hjemturen foregik med dagvognen. Kr. Rauff fortalte også at han og Kr. Nielsen tjente en skilling ved at spille på mundharpe i teltene, når der var marked i Brande. Når der var handlet , skulle der drikkes lidkøb. Folk drak dengang mest kaffepunser, de var billige, 12 - 13 kopper med snaps kostede 1 kr. så humøret var ofte højt, og så faldt skillingerne let til musikanterne.
Brændevin var jo en daglig drik rundt i hjemmene dengang. Han fortalte også om

læreren, der ikke passede sine heste ordenligt,. Der døde af og til en hest for ham simpelthen af sult. Engang spurgte han degnen i Brande, Laurids Madsen, hvordan han kunne holde sine heste i så fin form. Jo, - svarede den lune Brande degn, du skal hver morgen gnide hestene med de kerner, der ligger i krybben. Når der var død en hest, skete det, at de store drenge blev spændt for harven. Til skolegerningen var han nu god nok, tilføjede Kristian Rauff. Om sin første cykeltur fortalte han en lille sjov oplevelse. "Dyrlæge Møller Jensen kom kørende i hestevogn, og hestene

kunne tilsyneladende ikke lide mit køretøj for de stejlede rundt, og dyrlæge og vogn havnede i grøften. Dyrlægen mente, at jeg burde have stået af cyklen, men indrømmede så at han var faldet i søvn. I min drengetid kørte vi med stude på Vigård, så alt markarbejde foregik i et adstadigt tempo . Spændende var det, når vi skulle til mølle, og Arvad Nielsen ude fra Kæret kom kørende med et par tyre spændt for vognen, de brølede og lavede uro i rækkerne".

Ved århundred -skiftet blev Kr. Rauff indkaldt som soldat, men blev hjemsendt 1 md. efter på grund af en øjenskade. "Det blev opdaget ved, at jeg ikke kunne ramme skiven, og så var jeg for farlig for mine omgivelser". Kr. Rauff døde i 1976 knap 96 år gl.
Da han fyldte 85 sagde han i en samtale med en journalist fra Vejle A.F:
"Jeg har aldrig kedet mig. Livet er så rigt, og vi bør nyde det med hinanden, så længe vi kan."

Matr. Nr. 4f, "Nørhedegård", Egebjergvej 3
Billede fra o. 1920.
Personerne er Kristian Hegtemann Rauff Nielsen og hustru Mette Marie Pedersen
og pigerne Mette og Herta. Det meste af jorden er frasolgt. Ejer Bo Jørgensen.

Kristian Hegtemann Rauff Nielsen (1880-1976)

Mette Marie og Kristian H. Rauff havde 2 børn (side 24 i U.G.H.) og datteren Hertha, født 27/2 1911 og svigersønnen Karl Nørgård Kristensen, født 27/12 1912 i Sønderlund fik skøde på ejendommen 14/1 1941. De blev gift 15/10 1938. Mette Marie og Kristian flyttede i et hus, som de byggede tæt ved Egebjergvej på et par tdr. land som de udstykkede fra ejendommen. Hertha og Karl fik 3 børn (side 25 i U.G.H.). Tvillingerne blev født 1. november 1945. Det var jo dengang almindeligt at karle og piger flyttede i en ny plads den dag, og da Karl dagen efter traf naboen, fortalte han stolt: Ja, a fik jo tov ny kæl i guer". I 1984 solgte de ejendommen og købte et hus i Brande.

De nye ejere var Anton Lund, født 1/1 1935 i Sejstrup og Conny Lund, født 15/3 1944 i Åbyhøj. De blev gift 1/1 1966. De havde 2 børn (se side 12 i Langkærheftet). De frasolgte det meste af jorden til Kurt Jakobsen på 13e Nørager. Tilbage ved ejendommen er ca. 12 tdr. land.

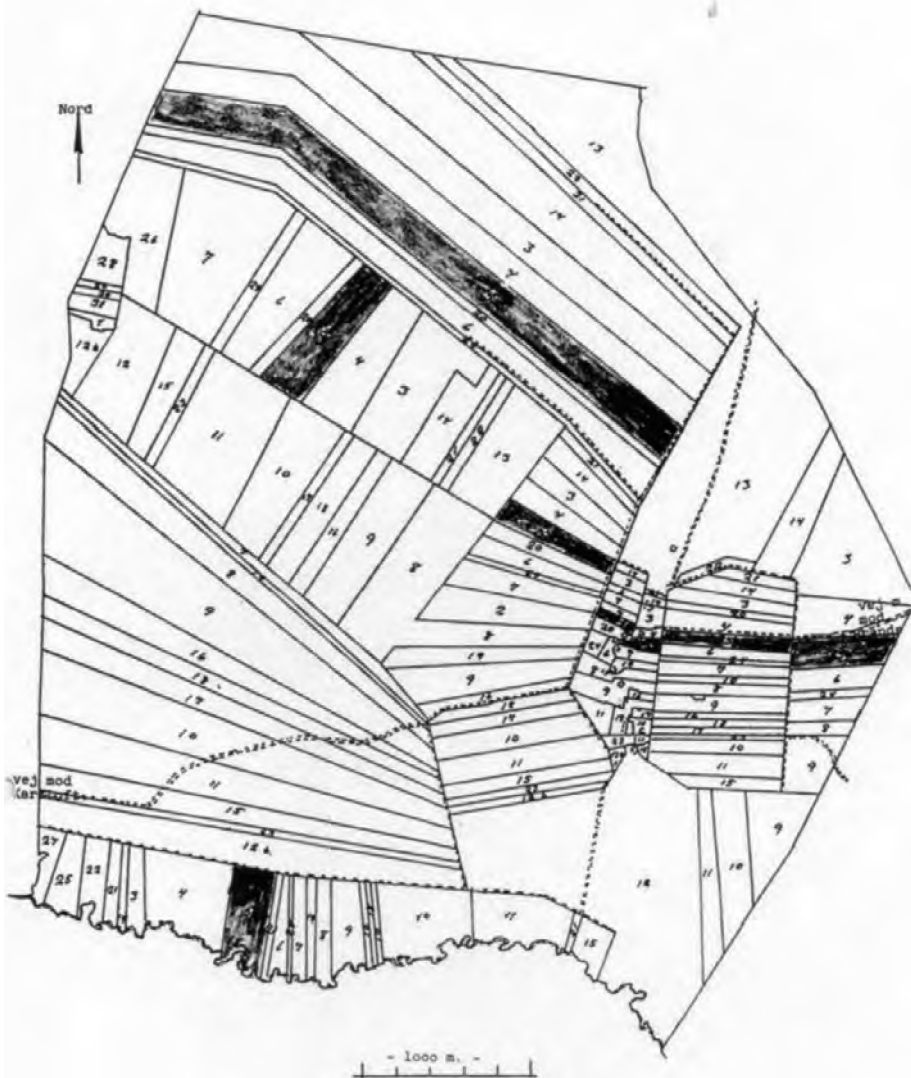
Matr. nr. 4f "Nørhedegård", Egebjergvej 3.
1999)

(Foto H.N.

I August 1989 fik Bo Jørgensen, født 30/4 1969 i Brande sogn og Susanne Dahl Folkmar, født 7/2 1961 i Nyborg, skøde på ejendommen. De har børnene Kristina Dahl Jørgensen, født 28/11 1994 og Rasmus Dahl Jørgensen, født 6/7 1997. Ægteparret har arbejde udenfor hjemmet og de har restaureret bygningerne så de i dag fremstår som en flot beboelse i et hobby – landbrug..

Matr. 4c, "Kjeldgård", Gejlbjergvej 12 – ejere: Margit og Kristian Jepsen. Margit arbejder på "Velux" i Thyregod og Kristian på Brandtex. Der er ca. 3 td. land tilbage ved gården og her har ægteparret skabt et parklignende haveanlæg omkring de gamle, velholdte bygninger.

Uhre by's jorder efter udskiftningen.

Mtr.nr.5a, "Storgårds"jorder efter udskiftningen i 1800. ca 280 td. land

Mtr.nr. 5a "Storgård", Uhrevej 21.

Storgård var før 1762 ejet af Anders Nielsen Vonge, der ejede Hastrupgård. Henrik Pedersen havde den da i fæste, og i 1774 køber han den til selveje. Han var gift med Ane Pedersdatter, og deres datter Ane Marie Henriksdatter blev i 1787 gift med Jens Thygesen (el. Thøgersen) født 1753 i Sdr. Omme, (se side 30 i Skærlund-heftet) Han optager ret store private obligationslån og har måske ikke kunnet klare terminerne, for i 1800 er han flyttet til 9a i Uhre, og Jens Pedersen er ejer af 5a. Han var født i Sandfeld o. 1748 og var gift med Ane Laursdatter. Hun var 1. gang gift med Søren Pedersen i Uhre. Jens Pedersen, der ejer gården i 1800 ved udskiftningen, står da nævnt som sandfoged. Bekæmpelsen af sandflugten har dengang været højt prioriteret og et offentligt anliggende. Som før omtalt var pastor Clausen præst i Brande fra 1763 - 1786, og han var udnævnt til sandflugtskommissær og skrev artikler om dæmpning af sandflugten.

Da kortet over udskiftningen var færdig i 1825, er det Ane og Søren Pedersens søn Otto Sørensen der er ejer af 5a Storgård. Han var født o. 1770 i Uhre og blev gift med Sidsel Sørensdatter fra Flø, født 1774. de havde 7 børn, men 2 af dem døde som små. Den ældste søn Jens Ottesen født 1802 blev gift med Inger Juelsgård Poulsdatter, født 1808 i Voelgård i Snejbjerg sogn, og med hende kommer Juelsgård navnet til Brande sogn. De fik i 1837 skøde på Storgård, og ved deres overtagelse af gården køber Jenses fader Otto Sørensen 14a Bundgård, som han året efter i 1838 overdrager til sønnen Søren Ottesen f. 1810 (herom senere u.14a) De øvrige børn i ægteskabet er omtalt side 27 i U.G. Inger og Jens Ottesen fik 8 børn, de 4 døde dog som små.

Matr. nr. 5h,4d, "Storgård", Uhrevej 21 – Det gamle stuehus – beboes af Erik Larsen

Brande sogns ældste fotografi?

Efter al sandsynlighed er der tale om Brande sogns ældste fotografi. Billedet er fra ca. 1863 og er fotograferet i Brande af Jeppe Sivebæk.

På billedet ses fire søskende fra "Storgård" i Uhre. Det er bagerst til venstre Otto Chr. Jensen og Poul Anton Jensen. Forrest ses pigerne Else Kirstine Jensen og Sidsel Jensen.

Jeppe Sivebæk har været forpagter af Brande præstegård, detailhandler, manufakturhandler, stifter af byens første bogudlån og altså også fotograf.

De 4 der levede var Otto Chr. Jensen, Poul Anton Jensen, Else Kirstine og Sidsel Jensdatter. Billedet af dem er nok det ældste fotografi fra Brande sogn. Otto Chr. Jensen er omtalt under 5c og Sidsel Jensdatter under 5e.Uhre. Datteren Else Kirstine Jensdatter blev gift med Christen Madsen Thomsen fra Brandholm, De fik en udstykning fra denne gård 1c Nyholm. (side 47 i heftet om Brandholm).

Jens Ottosen døde i 1852, og året efter giftede Inger J. sig med ejeren af nabogården Christen Peder Pedersen, 7a Overgård. Denne gård solgte han dog i 1855. (side 49 i U.G.H.). Jens Ottosen og senere Chr. P. Pedersen opkøbte omkring 1850-60 lodderne 6d,24c,20a,7c,20a,20c, vest for Uhre Byvej, vel nok med henblik på at flytte Storgård derud. Det blev dog sønnen Poul Anton Jensen, der flyttede gården omkring 1880, han havde fået skøde på den i 1875. Han blev gift med Margrethe Møller født 1867 i Døstrup.

Da gården blev flyttet fik den navnet Lerbjerggård. Fra det gamle 5a beholdt han lodden nord for Gejlbjergvej, hvor den nye skole i 1953 blev bygget op mod Gydevej, og ligeledes lodden ved Skærlund å. Lodden fra Nørregårdsvej langs Uhre - Brande vejen blev solgt til Hans Chr. Nielsen på Vigård, og han købte også de resterende bygninger, og de 3 td. land der i dag er tilbage ved det gamle stuehus.

Inger Juelsgård døde i 1875, og i 1876 flytter enkemanden Chr. P. Pedersen til 2a Christiansminde i Skerris og gifter sig der med sin broders enke Kirsten Marie Madsen. Se omtale af dem side 133 i Skerris - Langkær heftet. Chr. P. Pedersen har været en virksom og dygtig mand på mange områder. Han var i sognerådet fra 1862-66 og var også sognefoged og dannebrogsmænd.

Som omtalt ovenfor får Hans Chr. Nielsen fra Vigård skøde på det gamle stuehus på 5a. Han sælger det i 1895, nu 5h og 4d til Marthinus Andersen og hustruen Kirsten Marie Jensen, de havde 16a, 9a Slotsgården. I 1899 får Therkel Nielsen skøde på ejendommen. Han var daglejer hos bønderne, og en datter har fortalt mig, at han fik 50 øre om dagen. Han blev senere vejmand hos kommunen. Han var gift med Ellen Kathrine Larsen fra Thyregod. Familien boede i den nordre ende af huset, og i den søndre var der en lille stald. De solgte huset i 1909 til Kristian Thorvald Kristensen og byggede huset på hjørnet af Uhre byvej og Uhrevej. Ellen Kathrine Larsen boede her som enke i mange år, i daglig tale altid kaldt Trine Terkel. Hendes søn Kirstejn Nielsen boede hos hende og havde et cykelværksted og biludlejning, taxa. På loftet havde Bækgård saddelmagerværksted og et lille værelse.

Thorvald Kristensen var smed og havde et lille værksted hvor afdøde smed Bollers værksted ligger. Han var gift med Mette Marie Dam Kristensen fra Damgård i Uhre. De havde 9 børn og bortset fra lidt landbrug, blev familien ernæret af smedeforretningen, og der var endda 2 smede i Uhre på daværende tidspunkt. Een af deres sønner Ove er bosat i Vorbasse og far til vor nuværende landbrugsminister Henrik Dam Kristensen.

I 1934 købte Karl V. Jensen Nonbo huset og smedeforretningen.

I 1939 solgte han værkstedet til smed K. Boller og huset til Niels Kr. Nielsen, (Lundstrøm) og hustru Laurine Inger Marie Jensen, De havde Kærbygård (se side 72 i U.G.H.) og flyttede så til Uhre, da sønnen Emanuel overtog gården. Laurine blev altid kaldt Laure Lundstrøm, og var i mange år en kendt skikkelse i gadebilledet i Uhre. Hun afgræssede vejgrøfter og rabatter med sin ko, og på gaden

ryddede hun op med skovl og spand, af hvad der var spildt, hun var det, vi i dag ville kalde miljøbevidst. På billedet side 26 eller 28 i U.G.H., tegnet af forhenværende skolelærer Aksel A. Hansen, ses Laure på vej ud med sin spand. Efter flere ejerskifter er den i dag beboet af Erik Larsen, der er ansat ved postvæsenet

Mtr.nr. 5a,6d,m.fl. "Lerbjerggård", Uhre Byvej 37.

I 1887 sælger Poul Anton Jensen gården til Thomas Kjeldsen Thomsen født 19/8 -1862 på Rækkelund, mtr.nr. 2c,eh, St. Langkær, side 26 i Langkær-heftet. Poul Anton og familien flyttede til Aarhus, hvor han blev ansat ved telegrafvæsenet. Th. Kj. Thomsen var gift med Ane Marie Sørine Sørensdatter født 4/6 -1870 i Ølgård i Randbøl sogn. De havde 4 børn, men efter 10 år på gården solgte de den i 1897 til Anders Slot Nielsen, der var født 12/9 -1850 på 18a Ll. Slot i Uhre, som han havde haft fra 1882 - 97. Han var gift med Ane Kathrine Sørensdatter født 28/12-1846 i Bundgård 14a,i Uhre. De havde 3 børn. Den ældste datter Marie Nielsen blev gift med Niels Nielsen Skærlund, de havde en gård i Hyvild.

Matr. Nr. 5a, 6d "Lerbjerggård" , Uhre Byvej 37

Billede fra 1908.

Den ældre mand er Anders (Slot) Nielsen med børnebørnene Lars Teglgård Nielsen og Ane Katrine Nielsen, bagest ejerne Søren Ottosen Nielsen og hustru Mette Pedersen.

Ved hestene står Peder Kibæk.

Datteren Johanne Nielsen blev gift med Kristen Nielsen Arvad Kristensen, Højgård, og sønnen Søren Ottosen Nielsen overtog i 1907 Lerbjerggård. Han blev gift med Anne Mette Pedersen fra Teglgård 13d Uhre. De havde 9 børn. Anne Mette døde i

1924 kun 36 år gammel og det yngste barn var kun 1½ år gl. Sønnen Hakon Berg Nielsen overtog gården i 1943, men havde den kun i 3 år, hvorefter han solgte den og flyttede til Bredballe. (side 29 i U.G.H.)

22/5 -1946 fik Julius Søndergård skøde på Lerbjerggård. Han var født 21/7 -1911 på Tågholmgård 121 Vesterdamvej 4, og blev gift med Minna Kristensen født 27/7-1925 i Hesselbjerre. Da de overtog gården, stod der gamle stråtækkede udhuse, og stuehuset trængte til en større istandsættelse, men de fik gennem årene bygget nye rummelige avlsbygninger, og stuehuset blev istandsat. Der blev plantet læhegn og en dejlig have blev anlagt med plæner, blomster og frugttræer. Julius podede selv de gamle frugttræer med nye sorter. Han havde, før han købte Lerbjerggård, erhvervet en parcel ved Skærlund å på ca. 20 td. land, hvor han tilplantede en 5-6 td. land med Rødgran. I 1962 købte de 17c Højkilde eller Gråborg, som den også kaldtes. Side 151-152 i U.G.H. Jorden blev sammenlagt med Lerbjerggård og bygningerne blev nedbrudt.

Midt i 30'erne var Uhres fodboldbane i nogle år flyttet ud på ejendommens jord ud mod Karstoftvej.

Minna og Julius fik skabt et mønsterlandbrug, og de fik da også fuldt fortjent i 1969 tilkendt landboforeningernes sølvmedalje for landboflid. Der er nu o. 90 td. land til gården.

Der var 4 børn i ægteskabet, side 28 i U.G.H. og sønnen Christen August Søndergård overtog gården 1/5 -1977 og Minna og Julius flyttede i et hus, som de havde bygget på en grund tæt ved Uhre kirke. Jorden her havde tilhørt Lerbjerggård før kirken blev bygget. Minna døde i 1987. Julius boede sine sidste år på Brandlundparken, hvor han døde 21/3 - 1997.

Christen A. Søndergård, født 11/10 1950 blev gift med Tove Vang Mathiasen, født 8/3 1957 i Grarup, og de har 4 børn. Side 28 i U.G.H. Tove er uddannet som gartner, og foruden at hjælpe ved gårdens drift, har hun planteskole ved gården og arbejde på Ejstrupholm planteskole.

Matr. Nr. 5a, 6d "Lerbjerggård", Uhre Byvej 37. Kruse Luftfoto 1992.

Udstykninger fra den gamle Storgård 5a.

Matr. nr. 5c,20c m.fl., "Pedersminde", Engebækvej 17.

I 1874 udstykker Chr. Peder Pedersen matr. nr. 5c 20 c m.fl. omkring 300 td. land til sin stedsøn Otto Christian Jensen. Han var født i 1848, og blev i 1873 gift med Anne Laursen, født 1840 i Flø. De havde 4 børn. Gamle Anders Ostersen fortalte, at han havde været hjorddreng der, fra han var 7 år gammel, og Ot, som han kaldte Otto "var gue ved møe ". Da Uhre kirke blev bygget skænkede Ottos enke Anne Jensen de 2 store lysestager, som står på alteret i kirken.

Deres søn Laurids Vestergård Jensen født 17/7-1876 blev sparket ihjel af en hest kun 16 år gammel, og datteren Mette Sørine Jensen født 24/2-1883 døde af lungebetændelse 27/1 -1901 knap 18 år gammel. Datteren Inger Juelsgård Jensen født 21/3 1878, blev gift med Kristen Nielsen Arvad, født 1/11 -1876 på 2b Øster Arvad. Se 5m m. fl. Juelsgård.

Den ældste søn Christian Peder Jensen, født 9/3 1875, overtog i 1907 Pedersminde, og blev gift med Jeppeline Frandsen født 23/9 1880 i Arnborg. Chr. Peder tjente som ung på en gård på Sjælland, og var der så uheldig at miste en arm i en hakkelsesmaskine. Trods dette handicap kunne han både malke, bruge en skovl, køre med en trillebør, og endda bruge en Le. Ægteparret fik en søn Laurids født 14/4 1918, men mistede ham 1/2 1919. de tog senere et plejebarn, som de også kaldte Laurids. Chr. Peder Jensen døde i 1936 og Jeppeline i 1955.

I 1952 får Christian Peder Erling Arvad skøde på Pedersminde. Han er Chr. Peder Jensens søstersøn og blev gift med Bodil Skov Schnedler fra Ll. Langkær.

Side 74 i Langkær-heftet. De har 3 børn, side 31 i U.G.H. Gårdens areal er nu på godt 150 td. land, og den drives kvægløs. I de senere år har jorden været udlejlet.

**Matr. Nr. 5c "Pedersminde", Engebækvej 17.
Foto ca. 1948.**

Matr. nr. 5m, 12k m.fl. "Juelsgård", Juelsgårdsvej 4.

Otto Chr. Jensen udstykker i 1907 fra Pedersminde mtr. nr. 5m m. fl. til datteren Inger Juelsgård og svigersønnen Kr.Nielsen Arvad fra Øster Arvadgård. De blev gift i 1902, og gården blev også bygget det år. Gamle Søren Nørgård, der var født i 1897, fortalte at han var med sin far derude for at se på byggeriet. De havde snakket om på hjemturen, at det var en flot gård, alle bygninger var bygget i røde sten. Der blev udstykket ca. 120 td. land til gården. Side 39 i U.G.H. Kr. N. Arvad var fra 1921- 29 i Brande sogneråd og i mange år sognefoged, der var 10 børn i ægteskabet, og sønnen Otto overtog 21/12 1940 gården. Han er født 21/12 1905 og er ugift. Han bor her i 1998 stadig på gården, men har de senere år haft jorden lejet ud. Han er stadig åndsfrisk og nyder at få en spil Whist med naboer og venner.

Chr.Nielsen Arvad fraskilte i 1940 en parcel 5r til sønnen Laurids Vestergård Nielsen født 4/11 1903, død 4/6 1985. Han var ugift. Jorden er nu frasolgt til Kærballégård, og bygningerne benyttes til privat beboelse af montør Poul Erik Nielsen og Jette Birgitte Nielsen

Stuehuset på Juelsgård 1998

(Foto H.N.)

Matr. nr. 5d,20d, "Katrinelund", Gydevej 7.

Chr. Peder Pedersen sælger i 1862 5d og 20d til Søren Jensen i 6a Vestergård. (Nu Lene og Erik Eriksens hjem) Det er disse lodder, der sammen med en lod fra Vestergård bliver til Katrinelund, Gydevej 7, ca. 100 td. land. Herfra udstykkes ca. 40 td. land til Moselund, herom senere.

Da ejerne af Vestergård, Karen Christensdatter og hendes 2. mand Jørgen Lund Rauff, afhænder den, bygger de Katrinelund, og flytter derud o. 1875. De havde en datter sammen, Sørine Jensine Rauff født 30/11 1871. Hun blev gift med Jørgen Pedersen i Bjerregård i Sandfeld. Karen døde i 1897 og Jørgen i 1900. Efter deres død blev der afholdt auktion over både gård og indbo.

Gamle Søren Nørgård har fortalt lidt om denne auktion. Karen Christensdatter var jo hans bedstemor, og han var 5 år og havde fået lov til at følge med sin far til auktionen på nabogården. Da Auktionarius på et tidspunkt holdt en bakke i vejret og bad om et bud, gav jeg min far et puf og sagde at den vil mor have. Auktionarius så på mig et øjeblik, og smækkede så bakken ned i favnen på mig og sagde: "Tag den så og ti stille eller skrub af hjem," men jeg blev, og jeg husker at Troels Pedersen (Pe Henrik) købte et stueur. Han var en meget lille mand, og da han gik hjemad med uret på ryggen, var det kun træskoene man kunne se bagfra.

Matr. Nr. 5d, "Katrinelund", Gydevej 7.
Billede fra o. 1930, daværende ejer var Kristian Lilholm Christensen.
Nuværende ejere er Gitte Joan Jensen og Rene Mathiasen.

Ved auktionen 24/11 1902 fik Christen Lilholm Christensen skøde på gården, han var født i 1876 i Uhe i Ringgive sogn. Han var gift 3 gange. 1. gang med Else Petrea Jensen født 1877 i Ringive død i 1909. I dette ægteskab var der 2 børn, Anna Kirstine Kristensen, født 13/11 -1904 gift med Erik Eriksen på Eriksminde, side 139 i U.G.H. og Jens Lilholm Kristensen, født 29/1 1907 gift med Ane Katrine Nielsen fra Lerbjerggård, født 1/12 1906. Se side 111 i U.G.H. Christian Lilholm giftede sig 2. gang med Jørgine Kirstine Truelsen fra Farre. De fik en søn sammen, Aksel Lilholm Kristensen, født 16/6 1916, men han døde ½ år gammel 28/12 1916 og forinden var Jørgine K. død 15/10 1916. Christian L. giftede sig 3. gang 16/11 1920 med Ane Sørine Sigrød Grøndahl fra Kollerup, født 26/6 1890, død 4/10 1929. Jeg husker Christian og hans 3. hustru som et par rare mennesker og min mor og fars gode naboer. Da Christian L. i 1945 solgte gården til Aage Kristensen fra Sønderlund, flyttede han til et hus på Thyregodvej i Brande, hvor han døde i 1953. Side 33 i U.G.H.

Aage Kristensen havde kun gården et par år. 19/5 1948 solgte han den til Kristian Langkær, født 30/1 1907 i Langkær, gift 19/5 1948 med Kathrine Askær Pedersen født 3/10 1911 i Nr. Askær. De tog et adoptivbarn, Egon Langkær født 16/6 1952, men mistede ham kun 26 år gl. 31/8 1978. Han fik Leukæmi. Katrinelund var i Tinne og Kristians ejertid et veldrevet landbrug på ca. 60 td. land, og de drev den til Kristian døde i 1993. Tinne flyttede så ind på Brandlundparken, og gården blev solgt til Gitte Joan Jensen og Rene Mathiesen. De arbejder begge ude og det meste af jorden er lejet ud. Side 33 i U.G.H. Gitte er kontorassistent og jorden er lejet ud på nær 4-5 td. land. De har datteren Michelle Bach Mathiesen, født 28/10 1997.

Matr. nr. 5k,20i,6k, "Moselund", Engebækvej 23.

I 1897 fraskiller Jørgen Lund Rauff mtr. nr. 5k, 20i og 6k fra Katrinelund til sin stedsøn Marinus Sørensen, født 14/9 1867 i Vestergård. Han blev gift med Ane Louise Petrea Kristoffersen, født 5/3 1875 i Aarhus. De havde 10 børn, side 38 i U.G.H. I 1938 fik sønnen Lund Rauff Vestergård Sørensen skøde på ejendommen, han var født 20/1 1907 og døde i foråret 1999 på Engparken i Brande. Han blev gift i 1932 med Kristiane Mathilde Kristensen, født 21/11 1911 på Ågård 10I, Vesterdamvej 11. Lund havde mange interesser, også udenfor landbruget, han ledede således gymnastik og folkedans i Uhre i mange år, og var i Brande sogneråd fra 1953 - 62 valgt på lokallisten i Uhre. Sønnen Aksel Rauff overtog i 1979 ejendommen, han er født 15/3 1950 og blev 25/8 1953 gift med Lilian Larsen Husum, født 3/11 1951 på Husumgård. Han er kordegn ved Brande kirke, og hun er ansat ved forsvaret på Karup flyvestation. De har 2 børn. I 1995 solgte de bygningerne og ca. 4 td. land til Max Bjørn Christensen og resten af jorden til Christen Husum på Husumgård og flyttede til Brande. Side 38 i U.G.H.

Matr. nr. 5e,20e, "Engkærblok", Gejlbjergvej 16.

Matr. Nr. 5e, 20e, "Engkærblok", Gejlbjergvej 16. Foto fra 1952.

Fra Storgård 5a udstykker Chr. P. Pedersen i 1875 til sin steddatter Sidsel Jensen og hendes mand Andreas Eriksen fra Harrild, Engkærblok ca. 52 td. land. De havde 7 børn, se side 34 i U.G.H. På gården havde Kærby friskole en tid i 90-erne et lokale til undervisning. Fra den tid har vi liggende vedlagte fotokopier af skrivelser og breve, der giver et godt indblik i skoleforhold og begivenheder på egnen. Pigerne som skriver, er Inger Juelsgård Eriksen fra Engkærblok født 23/5 1882, og Mette Sørine Jensen fra Pedersminde født 24/2 1883, død 27/1 1901. Som det læses i brevene, har den unge lærer Peder Helt Håhr været meget afholdt af eleverne, men også fået en fin anbefaling af skolekommissionens formand, præsten Julius Plesner. I brevet fortæller pigerne at skolen er flyttet fra Peder Kjærs til Andreas Eriksen, det må være Peder Pedersen, der nævnes, daværende ejer af 10c Meldgård, Kærbyvej 8. Se side 66 i U.G.H. om skoleforhold i Kærby. Sidsel og Andreas's ældste søn Jens Ottesen Eriksen, født 15/6 1876 overtog i 1914 gården, han blev gift med Ane Laursen f. 10/4 -1879 i Thyregod. Ægteskabet var barnløst.

22/6 1944 fik Magnus Dam Sørensen skøde på gården, han var født 13/11 1917 på Nr.Karstoftvej 15, og blev gift 13/11 1940 med Maja Elisabeth Christensen, født 25/1 1917 i Sdr. Omme, død 2/11 1968 i Kærby. De fik datteren Else Dam Sørensen, født 18/3 1949 gift 30/9 1967 med Ove Kristensen, født 21/5 1946 på Kragsgård, se 11f. 24/9 1976 får Knud Ladefoged Sørensen skøde på Engkærblok. Han er gift med Vita Jacobsen. De købte i 1983 8a Vigård i Uhre og flyttede dertil, og familien er omtalt der. De har udlejet stuehuset i Kærby, og jorden drives fra Vigård.

Mtr. nr. 5b,20b. Uhrevej 13

I 1883 sælger Poul Anton Jensen, daværende ejer af 5a Storgård, ovennævnte mtr. nr. til Jørgen Lund i Vestergård 6a. Han var i 1870 blevet gift med enken der,

Karen Christensdatter. Se 6a side 43 i U.G.H. Lodderne var Storgårds udmarkslodder ud mod Tarp ejerlaug. Om de har bygget ejendommen vides ikke, men de har den kun til 1887, og ved afståelsen er de så flyttet til Katrinelund. Se omtale af denne gård. Ejendommen blev overtaget af Mads Kr. Larsen, født 1849 i Lem og hustru Mariane Lauridsen, født 1857 i Brejning. De havde 11 børn, men 3 af dem døde som små. Side 30 i U.G.H. Der blev igen handlet med ejendommen i 1929 til Peder Kr. Jensen og i 1931 til Martin Niels Kr. Lund. I 1937 købte Jens Madsen Nielsen, født 11/8 1913 på Clausholm, Karstofvej 8, ejendommen. Han blev gift med Mette Jensen Skærlund, født 29/8 1908. De havde 2 børn, side 30 i U.G.H.

I 1969 havde Karl B. Andersen og brd. Johannes og Anders Vork ejendommen ½ år, og solgte den så 28/10 1969 til Gunnar Arvid Kristiansen og Anna Skammelsen Stærk. De havde 4 børn. Se side 4 i U.G.H. og side 40 i Brandlundheftet. De havde arbejde udenfor hjemmet og lejede jorden ud til naboen Ejner Nygård. I 1982 solgte de ejendommen til Jens Møller Hansen og Bente Søgård Kristensen, og flyttede til Brande. Jens og Bente har 3 børn ,se side 31 i U.G.H. De solgte i 1985 ejendommen til Erling Kristensen og Anna Marie Skærlund. Han er født på Højgård og hun i Hyvild. Jorden er frasolgt, og han driver vognmandsforretning fra ejendommen. Hun er kontorassistent. De har 2 børn, se side 31 i U.G.H.

Matr. nr. 5b, 20b, Uhrevej 13, Kastrup luftfoto

Mtr.nr.5i,20h, "Landbohjemmet", Uhrevej 27.

Det første skøde vi har er fra 30/9 1895 og er fra Hans Kr. Nielsen til Lars Pedersen, Albinus Højdalmin Rauff og Søren K. Sørensen. Hans Kr. Nielsen ejede på daværende tidspunkt det opr.5a Storgård, nu 5h,4d. Bygningerne er nok opført nogle år før, efter ældre folks udsagn. Det nuværende pakhuis og lager var sal, hvor der blev afholdt fester, både af private og foreninger, og også gymnastik. Under den sidste krig blev der i 1944-45 også holdt gymnastik der, men det var i den gamle kørestald.

Gymnastiksalen ved afholdshotellet var belagt med tyske flygtninge. Kørestalden var på sydsiden sammenbygget med en smedie, som også sees på gamle billeder.

Landbohjemmet omkr. 1911 – På billedet ses Eleonora Kristine Karoline Nørgård, en tjenestepige og nogle naboer.

Det var smed Kristian Thorvald Kristensen, der var smed i Uhre fra 1909 til 1934, der flyttede smedien derfra og om på den anden side øst for Landbohjemmet, hvor smed Boller senere byggede nyt værksted. Hvornår Landbohjemmet er blevet nedlagt som samlingssted og omdannet til almindelig købmandsbutik vides ikke bestemt.

Forsamlingshuset, den nuværende Uhre kro, blev bygget o. 1910-12, og begge steder har nok på samme tid fungeret som samlingssted i nogle år. Jeg har fået fortalt følgende af Søren Nørgård: Lærer L. J. Pedersen, der kom til Uhre i 1903, var ivrig afholdsmand, og han fik startet en afholdsløge. Han må jo have ment, at der var behov for en sådan, og konfirmanderne fik inden de gik ud af skolen en opfordring til at melde sig ind i foreningen. Møderne blev holdt i et lokale på Landbohjemmet. På et tidspunkt satte ejeren der kaffen op med 10 øre pr. kuvert, og så flyttede logen sine møder ned i forsamlingshuset i et lille rum på loftet i sydgavlen. Søren sagde også, at der var vist også rigeligt med drikkeri for dem på Landbohjemmet.

Købmand Johannes Kristensen, der købte ejendommen i 1923, lavede salen om til kælder og varelager. Se omtale af ejerne og familieforhold på side 37 i U.G.H.

Matr. nr. 5o, 6p m.fl. "Højbjerggård", Gejlbjergvej 7.

Matr. Nr. 5o, 6 p m.fl., "Højbjerggård", Gejlbjergvej 7. Kruse Luftfoto o. 1980.

I 1943 udstykker Søren Ottesen Nielsen mtr. nr. 5o 6p, m.fl. til sønnen Lars Teglgård Nielsen. Gården blev dog bygget allerede o. 1929 - 30, og blev i mange år kaldt "æ Ny Bjerg". Han var født 16/8 1908, og blev gift med Elise Frandsen, født 9/4 1915 i Arnborg, De fik 10 børn, den sidste døde dog 4 måneder gammel. Side 40 i U.G.H.
I 1964 fik Jørgen Trier Pedersen skøde på gården. Han var født 28 /5 1907 på Sandfeld Bjerregård, og var gift med Laura Elinor Hedegård , født 14/2 1908 i Lemvig.

De havde først Vestervang i Askær. De fik 6 børn og sønnen Svend Bjerre Pedersen overtog i 1971 gården. Han er født 17/11 1943 og blev gift med Jutta Worm Jonassen , født 7/9 1946. Hun er lærer ved Uhre skole. De har 3 børn. Svend har købt en del jord til gården, så dens areal nu er på ca. 120 td. land, og bygningerne er udvidet med en stor hal til kartofler og maskiner, og stuehuset er moderniseret. Svend og Jutta har deltaget aktiv i foreningslivet i Uhre. Svend var således med i udstyknngen af grunde i Uhre, der satte gang i byggeriet, og han gjorde en stor indsats for at holde byens sidste butik i gang. Han var også Uhre lokallistes mand i Brande byråd i 16 år, og gjorde her en stor indsats især til gavn for Uhre skole ved udbygningen af denne. Han var en af initiatvtagerne da Uhre Vindmøllelaug blev stiftet og blev foreningens første formand. Svend blev desværre i 1995 ramt af en blodprop, kun 52 år gl., og det har helt forandret tilværelsen både for ham og familien. Deres ældste datter Berit er læge og bosat i Hov med mand og børn. Sanne er lige færdig med en læreruddannelse, og Morten går på gymnasium. Side 40 i U.G.H.

Matr. nr. 5p „Lykkegård”, Vesterdamvej 23.

Hakon Berg Nielsen, der en kort tid havde Lerbjerggård, solgte i 1943 gårdens lod mellem Vesterdamvej og Skærlund å, mtr. nr. 5p til Jeppe Anders Hansen. Udstykningen er dog sket i 1932. Lodden blev handlet i 1950 og 2 gange i 1959. Side 41 i U.G.H. 22/5 1959 fik Martin Chr. Andersen skøde på den, og han byggede et statshusmandsbrug på jorden. I 1962 fik Henning Jensen, født 23/3 1925 i Sønderholm ved Nibe, og hustru Minna Solveig Emborg, født 24/6 1928 i Skærlund, skøde på ejendommen. De fik 4 børn. Johannes Andersen havde ejendommen i forpagtning i 2-3 år og fik så skøde på den i 1975. Derefter havde Hanne Poulsen den til 1985 da Erik Sandfeld Eriksen, født 8/9 1963 købte den. Han blev gift 1/7 1989 med Dorthe Kristiansen, født 15/2 1964. De har begge arbejde udenfor hjemmet. De har 3 børn. Side 41 i U.G.H.

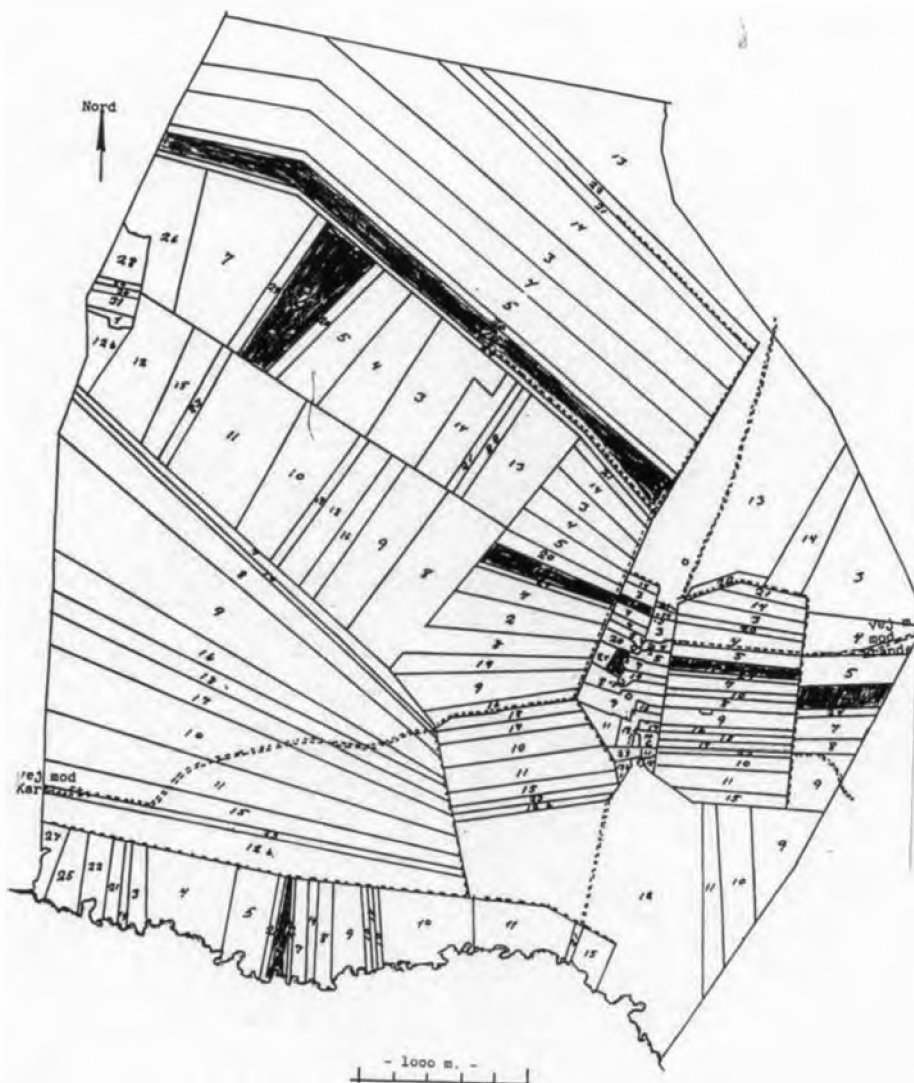
Matr. nr. 5p, "Lykkegård", Vesterdamvej 23 – Foto H.N. 1999

Matr. Nr. 5r, Juelsgårdvej 5

Fra Juelsgård udstykker Kr. Nielsen Arvad 12/8 1940 ovennævnte matr. nr. på 36 td. Land til sin ældste søn, Laurids Vestergård Nielsen, og der opførtes en ejendom der. Laurids var født 4/11 1903, død 4/6 1985. Han var ugift. Stuehuset nedbrændte i 1970 og en ny beboelse blev opført. Jorden er nu frasolgt til "Kærballegård". Efter et par ejerskifter ejer bygningerne nu af Jette Birgitte og Poul Erik Nielsen. De har en datter, Steffi Nielsen, født 1996. Jette er kontorassistent og Poul Erik er montør og ansat ved møllefirmaet "Nordex". De har rejst en stor vindmølle ved ejendommen.

Matr. nr. 5r, Juelsgårdvej 5 – Foto 1999 H.N.

Mtr.nr. 6a Vestergård, Uhrevej 31.

Branduhre

Til højre matr. Nr. 6a "Vestergård", til venstre lidt af udhuset på 20g, 5f, nu Uhrevej 32a. I baggrunden "Landbohjemmet" med kørestald. Syd for denne et smedeværksted.

Det er måske lidt underlig for os i dag at kalde gården for Vestergård, da den jo i dag ligger midt i byen, men på de ældste kort, ses det, at det var den vestligste gård.

Jens Truelson er den første ejer vi har registreret, og han har fået skøde på gården før 1785. Hans stedsøn Niels Nielsen overtager den i 1786, og det er ham, der står som ejer og underskriver af udskiftningsprotokollen i 1800.

I 1807 får Søren Sørensen skøde på gården. Han var også ejer af Vestergård i Flø og var født o. 1770 og blev gift i 1801 med Ane Jensdatter født 1876 i Storgård 5a i Uhre.

I 1820 får Sørens bror Jens Sørensen skøde på gården. Han er født i 1787 i Flø, og blev i 1816 gift med Bodil Marie Pedersdatter født 1790 i Storgård 4a, Uhrevej 19.

Jens Sørensen og Bodil fik 6 børn, - side 43 i U.G.H.- Den ældste datter Mette født 3/9 1816 blev i 1844 gift Jens Chr. Jensen fra Brandlund. De fik skøde på 3a Bundgård Nørregårdsvej 40 i 1846, og det er dem der bytter gård med Erik Pedersen i Flø.

Den yngste datter Pedersine født 1829 blev i 1953 gift med Peder Pedersen (Nørgård). Han var født 1822 i Skærlund, og de havde fra 1852 mtr. nr. 21a, det var en mindre ejendom der lå ved Nørregårdsvej tæt ved 14a ved de 2 store Popler, side side 172 i U.G.H. Jens og Bodils søn Søren Jensen født 21/10 1821 fik i 1851 skøde på Vestergård.

Han blev i 1853 gift med Karen Christensdatter fra 10a Østergård i Skærlund født 10/6 1828.

Karen Christensdatter, født 10/6 1828 i Skærlund, død 24/10 1897. Gift med Søren Jensen i "Vestergård" i Uhre. Gift 2. Gang med Jørgen Lund Rauff.

De havde 6 børn sammen. Den ældste søn Jens Vestergård Sørensen født i 1854 blev gift med Johanne Erikke Jessen ,født 1860. Hun var datter af lærer ved Uhre skole Jens Jørgen Jessen, han var også organist ved Brande kirke. Søren Jensen døde i 1869, 48 år gammel. Karen giftede sig 2. gang med Jørgen Lund Rauff, født 1847 i 9a, søn af Chr. H. Rauff. De afhændede gården i 1878 til sønnerne Jens Vestergård Sørensen og Christen Sørensen, og flyttede til Katrinelund, side 33 i U.G.H. De 2 brødre havde kun gården i 4 år. Jens flyttede til Brande og ernærede sig en tid som slagter og fra 1892 til 1900 var han forpagter af Brande præstegård. Kristen flyttede også til Brande, hvor han i 1898 byggede Vestergårds hotel, det senere Madsens hotel. Kristen var gift med Kristine Pedersdatter fra Sandfeld Bjerregård. Den yngste søn Marinus Sørensen, født 1867 fik en ejendom, Moselund 5k,20l, som hans stedfar, Jørgen Lund Rauff udstykkede fra Katrinelund, Gydevej 7.i 1897, side 38 i U.G.H. Datteren Kirstine Sørensdatter født 1859 blev i 1879 gift med Karl Nielsen (Nørgård) se 13b Stendalgård. Datteren Andrea Petrine Sørensdatter født 1864 blev gift med Karl Jensen.

Han kom fra Horsens og var kommis ved købmand Møller i Brande. Møller oprettede en lille butik i sydgavlen i den østre længe på Vestergård med indgang fra porten, og denne blev en tid passet af Karl Jensen. I 1894 køber han en grund ved Uhre Byvej 19I af Niels Madsen, daværende ejer af 7a og 19a.(Gunnar Madsens bedstefar).

Her byggede han et hus med butik og en lille lejlighed, som senere blev til Uhre Brugsforening. Side 164 i U.G.H.

25/2 1882 afhændede brødrene Jens og Christen Vestergård til Niels Hansen, (Stald?).

Han havde gården i 4 år til 1886, hvor han sælger den til Albinus Højdal Rauff og køber 20g og 5f. Det var en ejendom som dengang lå overfor købmandsbutikken-

dengang Landbohjemmet. Det er antagelig Niels Hansen, som har fjernet denne ejendom og bygget den nuværende ejendom på grunden,- Holger Stoltenborgs ejendom.

Hvor Niels Hansen kom fra eller flyttede hen, har jeg ingen oplysninger om, men han var gift med Marie og de fik 3 børn medens de boede i Uhre. Side 170 i U.G.H.

Albinus Højdal Rauff født 12/2 1859 på 9a, søn af Kr. H. Rauff fik 3/5 1886 skøde på Vestergård. Han var altså en bror til Jørgen Lund Rauff, som havde gården en kort tid. Højdal, som han blev kaldt, blev gift i 1889 med Ane Marie Kristensen født 1869 i Søndergård i Uhre. I ægteskabet var der 7 børn. Side 44 i U.G.H.

I mellem Vestergård og Uhre Byvej og syd for Karen Marie Lilholms hus lå mtr.nr.24a, det var en mindre ejendom, der havde sin jord øst for og langs med Uhre Byvej til og med kroen, desuden nogle små lodder øst og vest for byen.

Ejendommen blev på et tidspunkt købt af ejeren af Vestergård, antagelig af Søren Jensen, og bygningerne blev fjernet. På dette areal og det tilstødende areal fra Vestergård, oprettede Højdal Rauff Uhre teglværk.

Højdal var med til at bygge Landbohjemmet først i 90-erne og var også i byggeudvalget, da Uhre kirke blev bygget. Da Højdal og Ane Marie gik på aftægt byggede de huset ved Uhrevej, som senere købtes af smed Boller og Grethe.

Sønnen Kristian Rauff født 3/1 1905 overtog i 1931 gården og blev i 1932 gift med Agathe Mortensen fra Vejbjerggård i Grarup født 17/1 1910. De fik 5 børn, men deres første barn døde ½ år gammel (side 45 i U.G.H.). Kristian Rauff døde i 1969 og en del af jorden blev solgt fra og en del lejet ud. Agathe blev boende på gården og havde stalden fyldt med grise og passede hus og have indtil hun i 1986 solgte den og flyttede til Brande.

Den næste ejer var Erna Frydensbjerg. Hun solgte gårdens lod fra Nørregårdsvej mod øst til Jens Laursen på Slotsgården, og i 1994 solgte hun bygninger og de resterende 4-5 td.land omkring gården til Erik Eriksen fra Eriksminde født 6/10 1965 og Lene Bendixen fra Nørup. De har 2 børn. Side 45 i U.G.H.

Vestergård fik ved udskiftningen tillagt ca. 250 td. land og er nu nedlagt som selvstændig landbrug.

Uhre Teglværk ca. 1911.

Uhre Teglværk lå mellem Uhre Byvej og Matr. Nr. 6a "Vestergård"
(Nuværende ejere Lene og Erik Eriksen)

Det blev startet og drevet af daværende ejer Albinus Højdal Rauff. På billedet ses
Børnene, Søren, Kristiane, Kristian og Peder Rauff, derefter ejeren og yderst til højre Niels
Nørgård Nielsen.

Udstykninger fra 6a Vestergård.

Matr. Nr. 6h "Kærgård", Gejlbjergvej 20.

Billede fra 1911. Johanne og Søren Peder Eriksen med børnene fra venstre Anna, Helvig, Erik, på armen Helga.

Søren J. på vognen og Petrea ved siden af Søren P.

Eriksen. Nuværende ejere: Bodil og Peder Sandfeld Eriksen.

10/8 1881 sælger brødrene Jens Vestergård Sørensen og Chr. Sørensen gårdens lod i Kærby mtr. nr. 6h, Kærgård, Gejlbjergvej 20, til Bertel Larsen. Efter folketællingen i 1860 havde Bertel Larsens forældre mtr.nr. 24a, Lundgård, Engebækvej 21, førhen kaldt Egebjerg. Bertel Larsen har nok ikke kunnet klare terminerne, for 23/9 1891 har Søren Peder Eriksen ved auktionsskøde fået skøde på gården. Han var født 7/111861 i Nørgård i Flø, og blev gift med Johanne Jørgensen fra Hesselbjerre født 7/3 1867.

Søren P. var 5 år, da han flyttede med sine forældre og søskende fra Flø til Bundgård i Uhre. Der var 6 børn i ægteskabet. Side 46 i U.G.H. Søren P og Hanne fornyede gennem årene de fleste af bygningerne på gården. I 1923 havde Brande - Thyregod landboforening afholdt bedrifts- og havebesøg i Kærby og Uhre og havde bl.a. også besøgt Hanne og Søren P. Eriksen. I et referat i Brande Posten fra dette besøg fortælles, at det var særdeles veldrevne landbrug, man så og på markerne prangede mægtige afgrøder, og hjemmene var omgivet af smukke velholdte haver.

Brande Posten den 15.8.1923

Brande Thyregod Landboforenings bedrifts- og havebesøg i Kærby og Ure i 1923

Landboforeningens opfordring til de unge om at deltage var efterkommen.

Følgende landbrug besigtigedes: S.P. Eriksens, Erik P. Jensens, Peder Sandfeld Jensens og Lars Larsens, alle i Kærby.

De fire landbrug viste sig at være særdeles veldrevne, på markerne prangede prægtige mægtige afgrøder, men da planteavlskonsulenten ikke var mødt var deltagerne henvist til selv at danne sig et skøn over bedrifterne.

De fire hjem, som er omgivet af smukke, velholdte haver og frodige marker, gør ikke indtryk af at være nybyggerhjem og dog er dette tilfældet for de 2 hjems vedkommende. Konsulent Westergård præsenterede Erik P. Jensens fortrinlige kreaturbesætning og gav en fyldig og interessant skildring af hvorledes Erik P. Jensen målbevidst har arbejdet hen til at få opdrættet en ensartet, smuk og yderig kreaturbestand; at det er lykkedes for ham er almindelig bekendt.

Da en omtale af besætningen sikkert vil have interesse for en stor del af vore læsere har vi anmodet konsulent Westergård om en sådan og han har tilstillet os følgende:

"Efter opfordring af redaktør Pilgård, gives i det følgende en stærkt sammentrængt af mine udtalelser ved markmødet i Kærby forleden.

Erik P. Jensens besætning i Kærby grundlagdes omkring århundredskiftet ved indkøb af en kvie – senere ko nr. 101 – på Skovbjerg Mosestation. Fra denne ko, gennem døtrene nr. 2 og 12 nedstammer hele den nuværende besætning. Stammoderen var en smukt bygget, gråbroget ko af god afstamning, som holdt

godt ud og først afgiv i juni 1915, ca 16. år gammel.

1900, oprettedes Branduhre Kvægavlsforening og dermed var skabt gode betingelser for løsning af det vigtige spørgsmål som tyrehold altid er for de enkelte besætningers udvikling og fremgang. Hvor interessant det end ville være, vil det dog føre for vidt her at komme ind på de enkelte tyres afstamning og nedavningsevne, må jeg nøjes med kort at pege på et enkelt punkt, nemlig fedtprocenten. Forinden jeg lader tallene tale, må jeg dog nævne at de første tyre – "Cæsar Skibby", "Elkjær Labing" og "Malm Cæsar" ikke var indkøbt med højnelse af fedtprocenten for øje. Det var i kvægavlsforeningernes barndom og spørgsmålet var ikke dengang så aktuelt som nu.

Først 1910 ved indkøbet af tyren "Hammer" blev der taget tilbørlig hensyn til denne side af sagen. Endvidere må nævnes oprettelsen af Kærby-Skærlund Kontrolforening 1912. Nedenstående tal viser først stammoderens middel-fedtprocent og dernæst afkommets efter de forskellige tyre.

Ko nr. 101	3,20
pct. fedt	
Cæsar Skibbys døtre	3,13
pct. fedt	
Malm Cæsars døtre	3,40
pct. fedt	
Hammers døtre	3,78
pct. fedt	
Grynnerup Lejfs døtre	3,97
pct. fedt	
Morsholt Jarls døtre	3,83
pct. fedt	

Som man nu vil se, er der en stærk opgang, der væsentlig falder i de sidste 7-8 år, Fremgangen skyldes de sidste tre tyre i forbindelse med kontrolarbejdet, der gav Erik P. Jensen midler i hænde til at foretage et kyndigt udvalg af de enkelte køer. En sammenstilling af besætningens middeludbytte pr. ko første og sidste kontrolår udviser den samme opgående linie som ovenfor.

	pct.	kg.	kg.
	mælk	smør	fedt
1912/13	3,20	3335	118
1922/23	3,84	8540	158

Dette gode resultat er nået på få år, men heldigvis kan man sige, er det ikke enestående. Vi har mange besætninger der kan fremvise det samme og endnu bedre resultat. Alle bærer de vidnesbyrd om at det kan nytte at lægge sig i selen for en forbedring af koholdet Hvad bygningen angår er Erik P. Jensens køer blandt de bedste, de er ikke store, men dybe, lavbenede af fortrinlig form og type. De 6 døtre efter "Morsholt Jarl". Stbg. Nr. 3172 som blev fremvist ved markmødet er af glimrende ensartethed ."

Efter at have besigtiget de før omtalte fire landbrug i Kærby, tog deltagerne til Ure og under fru lærer Pedersens førerskab forevistes Ure skoles have. Denne smukke have er sikkert de fleste af læserne bekendt, hvis ikke, burde de, der ikke kender den, tage til Ure og bese den. Besøget vil ingen fortryde, at se hvad hr. og fru Pedersen har formået at fremtrylle i løbet af 20 år, er så interessant, at kun få, som ikke har set det, kan gøre sig en forestilling derom.

Til slut samledes deltagerne sammen med en del af beboerne i Ure på Uhre afholdshjem ved et fælles kaffebord.

Det havde været spændende om Pilgård havde refereret nogle af fortællingerne som Morten Frandsen havde fortalt. Morten Frandsen var den sidste byhyrde og er omtalt i B.S.H.. Han er også omtalt i heftet om gårdene i Brandlund og i dette hefte.

Sønnen Erik August Eriksen født 26/8 1900 overtog i 1931 gården, og der blev bygget aftægtsbolig til Hanne og Søren P. ved den østre ende af stuehuset. Hanne døde i 1952 og Søren P. i 1958. Han tog del i arbejdet på gården, især i stalden ville han gerne give en hånd med, lige til han døde 92 år gl.

Landboforeningens formand, Lars Søndertoft, bød velkommen og rettede en tak til deltagerne, fordi så mange var mødt og specielt en tak til de unge, fordi de har efterkommet opfordringen og tak til de unges husbønder, fordi de har givet de unge fri den halve dag i en travl tid af året og en hjertelig tak til dem, der så beredvilligt har givet os lejlighed til at se så udmærkede brug, og tak for ydet gæstfrihed og tak til fru Pedersen, fordi vi fik lejlighed til at bese den smukke have ved skolen.

Tak til konsulent Westergård fordi De er kommen tilstede og har givet os så fyldig en beskrivelse af Erik P. Jensens udmærkede besætning. Vi er derved bleven bekendt med det intensive arbejde, der her er udfødt i mere end 20 år for at fremtrylle en 1.kl's besætning.

Det er beklageligt at planteavlskonsulenten ikke er kommen tilstede, vi har savnet ham overmåde meget i dag.

Mange af deltagerne havde ordet, men det vil føre for vidt at referere disse, særlig da der ikke førtes nogen diskussion. Vi nævner blot at flere fremhævede det store opsving, havebruget har taget, og henviste til, at denne udvikling i Ure og Skærlund særlig skyldtes frk. Signe Pedersen, Skærlund.

Formanden sluttede den vellykkede dag ved på grundlag af gamle for længst afdøde Morten Frandsens (Brandlund) fortællinger og genfortællinger om Ure for 100 år siden at give et billede af Ure by fra den tid og tilbage til 1658.

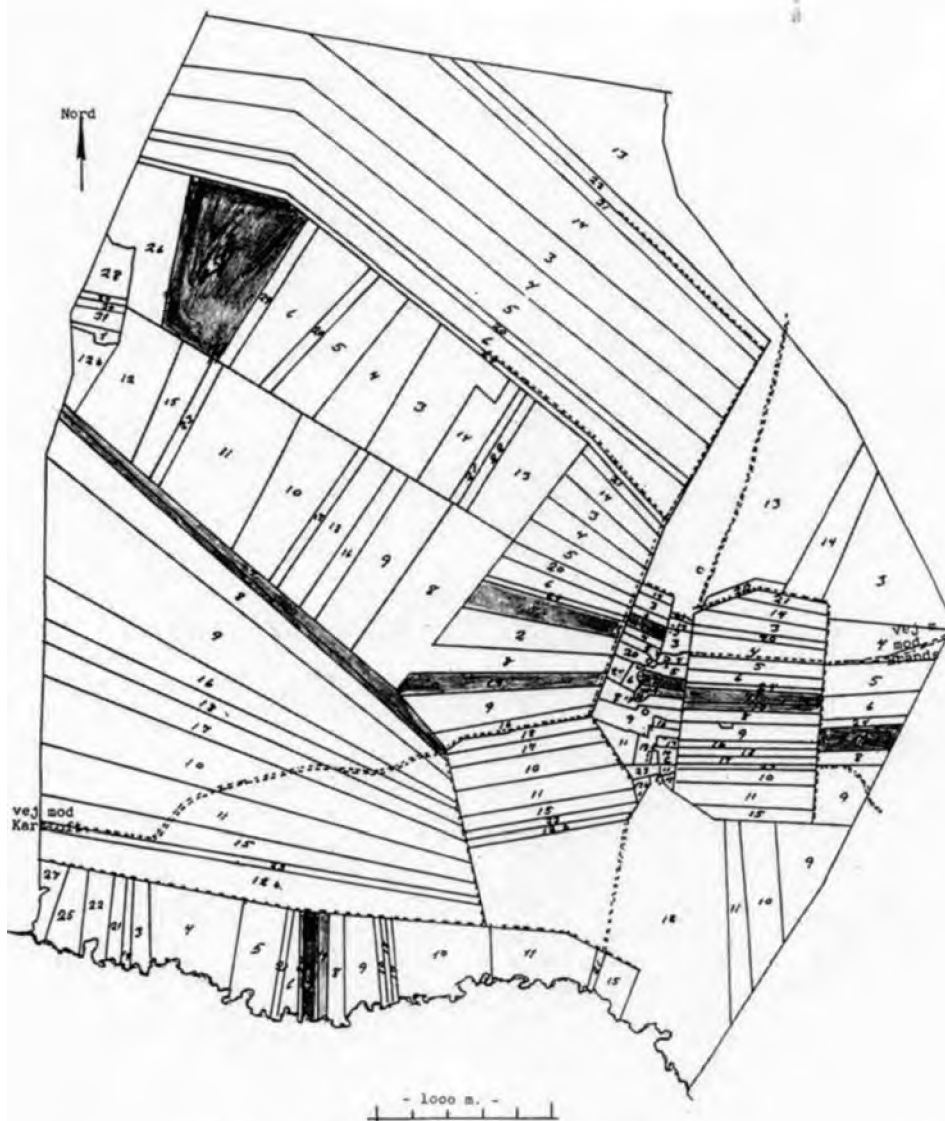
Erik A. Eriksen blev gift med Jensine Jensen født 8/4 1904 på 26a,Høj dallund i Kærby. Ejendommen blev fjernet i brunkulstiden, side 183 i U.G.H.

Erik og Sine var meget aktive i foreningslivet og det folkelige arbejde på egnen. Ægteparret fik 5 børn, side 46 i U.G.H.

Erik døde i 1978 og Sine i 1988. Sønnen Peder Sandfeld Eriksen overtog gården i 1965. Han er født 11/5 1942 og blev gift 24/3 1963 med Bodil Olsen Arneborg, født 17/10 1943. De har 3 børn. Den ovenfor hændrende omtale af gårdens landbrug i Søren Peders tid, kunne godt videreføres i de 2 næste generationer. Gården er stadig et veldrevet og efter tilkøb af jord et ret stort brug på omkring 70 ha. med nogle nye avlsbygninger og et moderniseret stuehus. Bodil og Peder har dog også haft tid til at deltage i foreningsarbejde i husholdnings- og landboforening, og Peder var en tid form. i Uhre Brugsforening og i Brande Venstrevælgerforening. Side 46 47 i U.G.H.

Matr. Nr. 6h, "Kærgård", Gejlbjergvej 20.
Kruse Luftfoto o. 1985.

Uhre by's jorder efter udskiftningen.

Mtr.nr.7a,og 19a."Overgårds"jorder ved udskiftningen i 1800.
Ca.230 td.land.

Mtr.nr.7a.og 19a, Overgård,Uhrevej 25.

I 1785 havde Peder Nielsen skøde på gården. Han er født o. 1742 og død i 1790. Hans 1. hustru har vi ikke navnet på, men hun er død 3/1 1775. Peder Nielsen blev gift 2. gang med Else Pedersdatter fra Nørgård i Flø, hun er født o.1751 og død 17/41831. Hvem der har ejet gården før 1785 vides ikke, men noget tyder på, at den har været under Brandholm, da Otto Arrevad på Brandholm i 1810 overdrager til daværende ejer Lars Dinesen, Brande kirkes korn og kvægtiende i forhold til hans gård i Uhre. Peder Nielsen havde 2 børn med sin 1. hustru, og 3 med sin 2. hustru. Efter Peders død i 1790, giftede Else Pedersdatter sig i 1791 med Lars Kristian Dinesen . Han er født i 1756 på nabogården 8a,Vigård,søn af Dynes Larsen. Det er Lars K. Dinesen, der underskriver protokollen ved udskiftningen i 1800, men det er sønnen Peder Larsen ,der står som ejer, da kortet er gjort færdig i 1825. . Ved udskiftningen fik gården også tillagt 19a. Efter det ældste kort lå ejendommen syd for 7a og tæt ved skellet ind mod 8a Vigård. Ejendommen må være købt og sammenlagt med 7a før udskiftningen.

Peder Larsen født 21/6 1792 var gift med Ane Marie Jørgensdatter.Hun blev døbt 17/10 1790 i Give. Hendes far Jørgen Christensen havde 9a i Uhre. Peder Larsen var Else Pedersdatter og Lars K. Dinesens eneste barn. Ane Marie og Peder Larsen havde 7 børn, se side 48 i U.G.H. og 2 af sønnerne, Jørgen og Kristian Pedersen overtager ved skifteattest i 1850 gården. I 1853 sælger Jørgen Pedersen sin ½ part af gården til broderen Christian Peder Pedersen. Han er 3.generation på gården, men sælger den allerede i 1857 og flytter over på nabogården 5a Storgård og gifter sig med enken der Inger Juelsgård Poulsen i 1855. Broderen Jørgen var i 1853 flyttet til Skerris, hvor han blev gift med enken på 2a Christiansminde, Ane Kathrine Bertelsdatter. Hun var fra Karstoft. Da hun døde giftede han sig med Ane Jensdatter, der også var fra Karstoft og 3. gang med Kirsten Marie Madsen fra Vorgod. Jørgen Pedersen døde 14/5 1875, og 5/10 samme år gifter enken Kirsten Marie Madsen sig med Jørgens bror Kristian Peder Pedersen. Kristian havde mistet sin hustru Inger Juelsgård Poulsen d. 20/1 1875 og overdraget Storgård til stedsønnen Poul Anton Jensen. Kristian P. Pedersen flyttede så til Skerris. På side 133 i Skerris – Langkær-heftet omtales han som sognefoged og dannebrogsmænd og fra 1862-1868 var han i sogneforstanderskabet valgt i Uhre. Han er også omtalt under 5a. Den næste ejer af 7a er Daniel Christensen, f.3/6 1820 i Sdr. Omme sogn. Han får skøde på gården i 1855 og blev gift med Johanne Marie Steffansen, (Steffansdatter) født omkring 1828 på Nappe Mark, Tommerup sogn. De fik 10 børn, kun 3 af dem er født i Uhre. Se Langkær-heftet side 11.

I 1863 byttede Daniel Christensen gård med Niels Madsen på 1b i Langkær. Niels Madsen (Krogh) var født 1/8 1837, og blev gift 1. gang med Marianne Markusdatter 27/3 1861. Hun var født i 1831 og døde 21/4 1869. Niels Madsen blev gift 2. gang 16/12 1871 med Maren Markusdatter, født 26/6 1838 i Jelling ,død 26/6 1929. I Niels Madsens 1. ægteskab var der 2 børn. Ane Madsine Madsen, født 1/2 1869 , gift med Hans Kr. Nielsen (Slot), se 18n i U.G.H. og datteren Petrine Merkuline Madsen, født 26/5 1865 der døde 2år gl. i 1867. I Niels Madsens 2. ægteskab var der 5 børn. Mariane der blev gift med Leopold Thårup i Brande . Marcus døde 17 år gl. Mads Frode blev næste ejer. Valdemar fik en gård i Hesselbjerre og Julie blev gift med Iver Madsen på 4a Overgård i Dørslund. Se U.G.H. side 49

Mads Frode Madsen fik skøde på gården i 1911. Han var født 24/3 1877 og blev gift med Jensine Petrine Marie Jensen Brogård født 29 /10 1882 i Brogård. De havde 5 børn, og sønnen Gunnar Madsen overtog i 1943 gården, og han har den endnu her i 1998, men har al jord lejet ud. Han er født 14/1 1916 og blev gift i 1941 med Inga Krogh Madsen fra Arvadgård født 20/5 1920 , død 17/11 1977. I ægteskabet er der 4 børn. Side 49 i U.G.H. I 1943 byttede Gunnar Madsen og Hagbard Abildtrup jorder, så G.M. fik Vigårds lod langs med og syd for Uhre -Brande vejen. 5f, (Den havde fra udskiftningen tilhørt 5a Storgård, men var købt til Vigård af Hans Kr. Nielsen, også kaldet Store Hans Kristian) og Abildtrup fik Gunnars lod vest for byen. Den gamle staldbygning er revet ned og tilbage står laden og det gamle stuehus, garage og hønsehus. Ved udskiftningen i 1800 fik gården tillagt ca.230 td. land. I dag er der ca. 40 td. land tilbage.

Matr. nr. 7a, "Overgård", Uhrevej 25 - på bænken sidder Gunnar Madsen Foto 1998 H.N.

Udstykninger fra 7a, Overgård, Uhrevej 25.

Matr. nr. 7d, "Kærballegård", Geilbjergvej 28.

Chr. Peder Pedersen solgte i 1855 gårdens lod i Kærby til Jens Peder Pedersen i Sandfeld, den senere Kærballegård ca 95 td. land. Side 53-54 i U.G.H. Han ejede mtr. nr. 4 i Sandfeld, og han og hustruen Abelone Nielsdatter Birkebæk havde en stor børneflokk på 12 alle født i Sandfeld. Se side 53 og 54 i U.G.H. En af dem, Niels Birkebæk Jensen fortæller i "Brande sogns historie", at hans far havde opdyrket en del af jorden i Kærby og bygget et par mindre huse der, før de flyttede derud, og da jeg var en halv snes år kom jeg derover og skulle passe bedriften sammen med en ældre søster og kom så til at gå i skole i Uhre. Han fortalte også, at Sandfeldgårdene om sommeren drev deres kreaturer ud i Uhre kær, og at de ved udskiftningen fik en del af jorden der. Det må være de førnævnte udeejeres små lodder, han omtaler her.

Ved matriklen i 1866 havde Jens Peder Pedersen 26a.Ovennævnte Niels Birkebæk købte i 1908 det nuværende hotel Dalgas af "De samvirkende afholdsforeninger", og drev det til 1918. Han ombyggede det i 1910.

Kærballegård blev 12/11 1900 overtaget af Jens P. Jensen og Abelones yngste søn Erik Peder Jensen og hustru Ane Kirstine Eriksen. Hun var datter af Sidsel og Andreas Eriksen på Engkærblok, Geilbjergvej 16. Ægteskabet var barnløst, men de tog et plejebarn, Abelone Nielsen født 11/4 -1902. Hun var datter af Erik Peders søster og svoger Maren Jensen og Hans Kr. Nielsen (Slot). De havde ejendommen 18k,17k. Kærbyvej 4. Der var en stor børneflokk,og da det var ret almindelig dengang, at børn kom i familiepleje, når det kneb i hjemmet, var det jo nærliggende, at Lone kom i pleje hos sin morbror og tante, især da de ingen børn havde selv. Jeg har fået fortalt, at en ældre bror fulgte den lille Lone over markerne til Kærballegård, og de græd begge to.

Erik Peder Jensen var en dygtig landmand. Han er også omtalt ved landboforeningens bedriftsbesøg i 1923. Se udklip fra Brande Posten under 6a "Vestergård". Han tog også del i det offentlige liv i sognet, han var medlem af Brande sogneråd fra 1907 - 1913, og han var med i byggeudvalget, da Uhre kirke blev bygget.

I 1929 afstod de gården til steddatteren Abelone Nielsen og hendes mand Søren Jørgensen Eriksen født 20/1 1896 på Kærgård i Kærby. Erik Peder byggede en lille ejendom tæt ved gården, hvor de dyrkede nogle få td. land. Da Søren og Lone byttede gård med Abildtrup og flyttede til Uhre, solgte Erik Peder også den lille ejendom til Abildtrup og flyttede med til Vigård i Uhre. Erik Peder var, efter hvad jeg har fået fortalt, ikke glad for at flytte,,: "Men jeg fik så godt et bud på ejendommen, så jeg ikke kunne sige nej." Abildtrup var jo interesseret i brunkullene. Jeg husker Erik Peder som en rask ældre mand, som hjalp til på Vigård i mange år.

Gården har jord lige vest for byen, og her løb mejeriets spildevand ud, indtil der kom rensningsanlæg i Uhre. Her gik Erik Peder i mange timer om sommeren og sørgede for at vandet blev fordelt over hele marken, som et overrislingsanlæg. Ane Kirstine Jensen døde 3/1 1952 og Erik Peder 26/7 1959.

Som før omtalt overtog Hagbard Abildtrup i 1947 Kærballégård og Lone og Søren Eriksen flyttede til Uhre på 8a Vigård, se omtale af familien der.

H. Abildtrup havde Kærballégård i 3 år. I 1950 købte P. Kern Jespersen og sønner gården. Det var et stort entreprenørfirma med hovedsæde i København. De drev bl. a. kryolitudvinding på Grønland og deltog også i brunkulsbrydningen i området. De drev Kærballégård ved en driftsleder.

Først var det Jens P. Eskildsen, senere overtog sønnen Fin Eskildsen stillingen. Der blev bygget store rummelige bygninger, og malkebesætningen blev udvidet betydelig. Der var købt ret store arealer i Sandfeld og i Skarrild sogn, og her blev opført en stor løsdriftsstald og indsat en stor kødkvægsbesætning hvoraf en del var Herford. Så vidt jeg ved, købte Fin nogle af dem i England. Området var på o. 250- 300 td. land og blev af folk kaldt for Sibirien

I 1979 får Tove og Anders Ø. Andersen skøde på Kærballégård. Jespersen og sønner beholdt dog det meste af det beplantede område. Tove og Anders driver den også med en stor kvægsbesætning. De har tilkøbt jorden fra 5r, Juelsgårdvej 3. I ægteskabet er der 3 børn. Familien tager aktiv del i foreningslivet på egnen, alle drengene er dygtige fodboldspillere i Uhre G.I.F. og forældrene tager del i det frivillige arbejde omkring skole og kirke. Se s. 53 54 55 i U.G.H.

Matr. Nr. 7d, "Kærballégård", Gejlbjergvej 28.
En af brunkulsøerne i baggrunden.

Kruse Luftfoto o. 1985

Matr. nr. 7e-f, "Vesterkær", Geilbjergvej 24.

Fra 7d Kærballegård udstykkede Jens P. Pedersen i 1861 7e, f, Vesterkær til sin bror Jørgen Pedersen født o. 1832 i Sandfeld. Han var gift med Zidsel Lauridsdatter født 28/8 1824 på 6a i Borup. Jens P. Jensen havde altså solgt lodden 7e, før han flyttede fra Sandfeld til Kærballegård. Jørgen døde i 1892, og Zidsel i 1910. Zidsel og Jørgens søn Peder Jørgensen født 4/8 1864 fik skøde på gården i 1895. Han blev gift 25/5 1888 med Kirsten Jensen fra Kærballegård født 11/2 1866. Da Peder Jørgensen døde, giftede Kirsten sig 2. gang med Lars Kr. Larsen fra Trællund, født 7/3 1875. Ved folketællingen i 1901 står han som tyende på Vesterkær. Der var ingen børn i Kirstens 1. ægteskab, men ved samme folketælling er Jens Peder Sandfeld Kristensen f. 27/8 -1893 i Søby nævnt som plejebarn. I Kirstens 2. ægteskab var der 3 børn. Den ældste datter Sidsel J.P. Larsen f. 4/6 -1902 blev i 1924 gift med Søren Pedersen Friis fra Årre. Han var i 1921 blevet ansat som uddeler i Uhre brugsforening og var der i 24 år. Side 165 i U.G.H. Han flyttede i 1945 til Brande og havde købmandsforretningen på Østre Alle ovenfor viadukten.

Sønnen Kristian Marinus Larsen overtog i 1945 Vesterkær. Han var født 2/12 1903 og blev i 1929 gift med Marie Nielsen fra Skarrild født 20/9 1909. Side 56 i U.G.H. Kristian Larsen var i sine unge år en dygtig gymnast, og efter en lederuddannelse ledede han i flere år gymnastikken i Uhre. Se omtale af Vesterkær side 56 i U.G.H. Kristian Larsen havde, før han overtog Vesterkær, en ejendom, som han eller faderen omkring 1931-33 byggede på en lod 12m, som Christen Sørensen Kristensen, 12l, Tågholmgård sælger til Peder Anton Jensen Bjerg, 15/3 1930.

Han sælger lodden 23/7 1931 til Lars Kr. Larsen, der 10/5 1933 afhænder den til sønnen Kristian M. Larsen. 13/5 1939 får Silius Madsen skøde på ejendommen, og Kristian Larsen flyttede hjem på Vesterkær. Silius Madsen solgte året efter ejendommen til Leo Magnus Sørensen, se 10h, i U.G.H. og 5e, Engkærblok, Geilbjergvej 16. 24/2 1944 fik Johannes Bernhard Kristensen fra Højgård skøde på 12m. Han fik skøde på Højgård 5/4 1946, og solgte 12m 27/2 1948 til P. Kern Jespersen, Kærballegård.

Under brunkulsbrydningen var der opstillet en vægt ved ejendommen til vejning af vogne og lastbiler. Af bygningerne står nu kun stuehuset tilbage, der sammen med en del af jorden, der er beplantet, ejes af Frølich, Grenå. Resten er sammenlagt med Kærballegård.

Efter oplysninger fra forskellige har der været handlet med ejendommen flere gange end de nævnte, Valle Kromand, Børsting, K. E. Hansen og Abildtrup skal have ejet den i brunkulstiden. Men jeg har ingen skøder set.

Vesterkær blev 10/5 1961 købt af Poul Kern Jespersen. Jorden blev sammenlagt med Kærballégård og gården nedlagt som selvstændig landbrug. Bygningerne ejes nu af H. og A. Greve. Der er nogle td. Land tilbage ved gården, hvor ægteparret bl.a. har indrettet en flot park.

Matr. Nr. 7e, "Vesterkær", Gejlbjergvej 24
Foto fra o. 1950 med brunkulsgravene i baggrunden.

Matr. nr. 7g, Nørretoftvej 7

Blev i 1950 overtaget af Hagbard Abildtrup og i 1961 af P. Kern Jespersen. En del af jorden er sammenlagt med Kærballégård og gården er nedlagt som selvstændig landbrug. Bygningerne ejes nu af H. og A. Greve.

Fra 7a sælger Niels Madsen i 1868 7g, Nørretoftvej 7, ca. 4 td. land. (side 57 i U.G.H.). Køberen Peder Christian Pedersen er benævnt som smed, og det er antagelig ham, som har bygget ejendommen. Den bestod oprindeligt af en lille beboelse, en smedie og en lille stald. Peder Chr. Pedersen var født 1845 i Ø. Assels og blev gift i 1868 med Kirstine Gregersen, født 1841 i Harbøre. Familien havde 7a i Grarup. I 1873 får Markus Jørgensen skøde på ejendommen, og i 1878 overtages den af Leonard Wittendorf. Han var født i 1847 i Skarrild og var også smed. Han blev gift 1. gang med Kirsten Kathrine Kristensen født 1849, død 1879. 2. gang med Kirsten Marie Kristensen født 14/1 1852 i Skarrild. Der var 1 barn i hans 1. ægteskab og 5 i hans 2. Se side 57 i U.G.H. Datteren Hansine Frederikke Wittendorf (Var ikke nævnt i 1. udgave af U.G.H.) født 4/1 1891 blev gift med Niels Julius Nielsen fra 18n,

Kærbyvej 4. De havde Højkilde 17c ved Karstoftvej en tid, en mindre ejendom nu nedlagt. De havde 10 børn. Leonard Wittendorf døde i 1897 kun 50 år gammel, og Kirsten Marie blev enke med de 6 børn, hvor den yngste kun var 3 år gammel. Hun døde i 1934, 82 år gammel.

I 1930 købte Anders Ostensen ejendommen. Han var ejer af 14a, Nørregårdsvej 36, se side 136 i U.G.H. og var gift med Johanne Sørensen, datter fra denne gård. Da de sælger gården i 1940 flytter de over på 7g, Nørretoftvej 7.

Matr. Nr. 7g, Nørretoftvej 7. - maleri 1980

Anders Ostensen, der var født i Ronnum i Skarrild sogn, var en herlig fortæller. Han var fra et småkårs hjem og kom derfor ud at tjene som 7 årig. Han var de første år hos Otto Jensen på Pedersminde, og: "Ott' var gue ved mæ" sagde han. Han ville gerne have et spil kort, og i et festligt lag omtalte han ofte sig selv, som "Manden i den røde gård" (14a var en gl. 4-længet rødkalket gård).

Ved en familiesammenkomst faldt snakken om mangelen på foder til dyrene i denne vinter, og Christen Nielsen, Højgård sagde da, at han brugte lyng, og det var et udmærket foder. Nå, sagde Anders, - " Næ,- manden i den røde gård fodrer med hø, -halm og roer." Han fortalte også lunt om en af hans præstekammerater, der med tiden var bleven en af spidserne i sognet:

" Da vi gik til præst, var vi da egentlig møj lige, men så kom der mange år, hvor han ikke rigtig kendte mig, - han var jo der oppe, og a var hernie, men nu vi er kommen op i æ firser, vil han da godt snak med mæ igen,"

Anders og min bedstefar Niels Kr.Nørregård var jo naboer, og når de trak hestene på græs en sommermorgen, kunne de stå ved skellet og snakke i timevis. Johanne døde i 1946 og Anders i 1972.

De havde ingen børn, og brorsønnen Jens Kristian M. Ostensen, der en tid havde haft sit ophold hos dem, overtog ejendommen. Han havde en ejendom i Vorslunde, og det blev så hans søn og svigerdatter, Jørgen Ostensen og Inger Marie Jensen, der flyttede ind på ejendommen, som de fik skøde på i 1976. Hun arbejder i køkkenet på Brandlundparken, og han har lastbilforretning. De har 4 børn. Side 57 i U.G.H.

Mtr. nr. 7b, Møllegården, Tarpvej 15.

Matr. Nr. 7b, "Møllegården", Tarpvej 15.

Christian Peder Pedersen sælger i 1859 fra 7a, gårdens lod ved Tarpvej til Jørgen Nielsen, født ca. 1779, og Ane Margrethe Larsdatter født ca. 1817 i Brejning. Jørgen Nielsen døde samme år, 20/12 1859.- Enken sælger ejendommen i 1863 til Søren Jensen Dam, der ejede Damgård i Uhre. Han havde ejendommen til 1873, hvor han sælger den til Jens Madsen, født 1831 i Hvejsel, og hans hustru Ane Kathrine Nielsen, født 1836 i Nørup.

De udvidede arealet til ejendommen idet de købte 8g af Hans Kr. Nielsen på Vigård. En lod som lå langs med 7b. Ægteparret havde 2 børn, som begge er født i Hvejsel. Sønnen Mads Jensen Ågård overtog i 1889 ejendommen Han blev gift med Mette Kirstine Nielsen født 1/5 1861 i 5b i Grarup. De fik 2 børn. -

Marthinus Andersen på Slotsgård overtager ejendommen 3/2 1891, men sælger den igen året efter til Kristian Peder Kokborg, der har den fra 1892 til 1902.

Hans Kr. Nielsen på Vigård og Marthinus Andersen køber den så i fællesskab, og de har den til 1908, hvor de sælger den til Rasmus Nielsen på Uhre Mølle.

Han og familien er omtalt der. Oprindeligt lå bygningerne øst for Tarpvejen og bestod vist kun af et enkelt hus. - Rasmus Nielsen byggede de nye bygninger, Møllegården, vest for Tarpvejen. Sønnen Jens og en søster boede på gården til Rasmus solgte den 1/7 1933 til Jeppe Gregers Olesen. Han var født 16/7 1906 i Øster Nykirke sogn og blev gift i 1933 med Ane Elise Peschardt, født 25/10 1910. De fik 9 børn, se side 51-52 i U.G.H. De drev et mønsterværdigt landbrug og oparbejdede en god jysk kvægbesætning. Lise og Jeppe tog også del i foreningsarbejdet og det kulturelle liv på egnen, bl. a. i mejeri og menighedsråd. Da de afstod gården, flyttede de i en lejlighed på Ørbækvej i Brande. Lise, der var meget dygtig til håndarbejde, underviste en tid i knipling på Brandlundparken.

Sønnen Holger P. Olesen, født 2/6 1945, blev gift med Ester O. Kragsig, født 30/11 1947 i Karstoft.

De fik skøde på gården 27/8 -1969, og der er 4 børn i ægteskabet, side 52 i U.G.H.

De har udvidet gårdens areal. I 1970 købtes af Søren Eriksen 9q fra hans lod på Porsbjerg ca. 5,5 ha. og omkring 1990 købtes ca. 5 ha. fra Uhre Mølle, 8v, et areal nord for Tarpvejen, som Rasmus Nielsen havde købt af Adolf M. Nielsen på Vigård i 1917.

Gårdens areal er nu på ca. 29 ha., og bygningerne er blevet udvidet og moderniseret i flere omgange. Besætningen er nu på omkring 45 køer og 100 stk. opdræt. Det arbejde, som Lise og Jeppe påbegyndte, har Ester og Holger videreført, så besætningen i dag er een af landets bedste indenfor jysk kvægavl, hvorfra der gennem årene er solgt mange gode avlsdyr og hentet mange fine præmier hjem fra både lokale dyrskuer og ungskeer. Ester og Holger har også fået tid til at deltage i fagligt og foreningsarbejde udenfor hjemmet. Holger er således i bestyrelsen i landsforeningen for "Sortbroget dansk malkekvæg". Han har været været i Uhre menighedsråd i flere år, og var her med til istandsættelsen og udsmykningen af kirken først i 90-erne. Ester har i mange år været leder og i bestyrelsen i Uhre G.I.F. Især børnene har nydt godt af hendes gode evner som leder. Hun har da også et år modtaget Brande kulturudvalgs pris som "Årets leder" Indenfor 4h arbejdet yder hun også en stor indsats, og børnene har i flere år haft deres haver på ejendommens jord.

Mtr.nr. 7n.8k.19g, Sønderkærvej 12.

Det var 3 lodder, som blev sammenlagt i 1868. 7n, og 19g, blev solgt af Niels Madsen fra 7a, til Søren Pedersen i Ronnum, og 8k, blev af Niels Hansen på Vigård solgt til samme mand. Skøderne er dateret 26/7 1868. Side 58 i U.G.H.

Troels Sandfeld Pedersen får skøde på ejendommen 12/10 1900. Han var født 26/3 -1856, på 3k, Stenklink, og blev gift med Cecilie Nielsen født 27/3 1864.

De havde samtidig mtr.nr.3k, Stenklink i fæste.(nu minkfarm) Se omtale af Stenklink under udstykninger fra 3a.

I ægteskabet var der 8 børn, der alle nåede en høj alder. Side 58 i U.G.H.

Datteren Marie Kirstine og hendes mand Kristen Kristensen (Sinkebæk) overtog i 1912 ejendommen, som deres søn Hans Kr. Kristensen fik i 1945. Han havde den kun i 3 år, og solgte den i 1948 til Kristian O. Eriksen fra Bundgård i Uhre. Han var gift med Rosa Skovbjerg, men de blev kun på ejendommen ½ år, idet de solgte den 4/12 1948 til Mogens Pedersen fra Ikast, født 15/4 1916, og Maja Kolstrup, født 28/12 1925 fra Kragelund, Marie Magdalene sogn. De har 4 børn. Side 58 i U.G.H. De har udlejet jorden til svigersønnen Thommas Krogh Jensen.

Matr. Nr. 7n, Sønderkærvej 12.
Foto ca. 1950.

Gamle Uhreboere på udflugt til Skagen i 1939.

Bagest fra venstre: Teglgård Pedersen og hustru Marie, Erik Eriksen, Eriksminde og hustru Anna, sønnen Niels Kr., Minne og Hans Kr. Nielsen, Sigrig og Søby Nielsen, Nørgård Kristensen, Julius Th. Nielsen og Hanne (o æ hus) Nielsen.

Forreste række fra venstre: Hans Kr. Nielsen, Søren Nielsen, Adolf Nielsen, Johanne og Viggo Røjbæk og Kristian Lilholm.

Disse bøger er tænkt som et supplement til de 2 bøger om gårdene i Uhre, der udkom senest 2012.

Billederne i bøgerne rækker over en længere periode. – Det ældste er fra ca. 1860 – og de nyere fra 1999.

En tak til "Kastrup" og "Kruses" luftfoto for tilladelse til at bruge deres billeder. Fra Det kgl. Bibliotek har vi fået lov til at bruge billeder taget af Sylvester Jensen, Alborg og Odense luftfoto.

Når man i historiebøger læser om betydelige kvinder og mænd er det som regel berømteder indenfor politik, kunst, opfindere eller større industrifolk der omtales.

Disse bøger er historien om jævne folk og slægter i et lille begrænset område af Danmark. De har ikke haft deres gang på de "bonede gulve" men de har gennem et enormt slid været med til at opdyrke og udvikle et fattigt hedesogn både fysisk og åndeligt og dermed gjort Danmark større.

Der var således i begyndelsen af 1800 tallet kun en snes gårde i Uhre ejerlaug, og heden gik helt ind til byen. I dag er heden forsvunden, og før sammen - og nedlægning af landbrugene begyndte for en del år siden, var der i Uhre ejerlaug ca. 100 selvstændige landbrug.

Lokalhistorisk Forening Brande er en støtteforening for Lokalhistorisk Arkiv på Brande Bibliotek.

Foreningen blev dannet i 1982 med det formål at indsamle lokalhistorisk materiale fra Brande og omegn til registrering og arkivering i bibliotekets arkiv.